

ΕΤΟΣ 23° ♦ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2004 ♦ ΑΡ. 265

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΔΑΥΛΟΣ €5

ΙΕΡΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕΞ

“Ας προσευχηθούμε!..”

Ίερο-παιδοφιλία
Ίερο-ομοφυλοφιλία
Ίερο-ευνουχισμός

ISSN 1105-9486

ΗΤΑΝ Ο ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ «ΦΑΣΙΣΤΑΣ»;

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
Έκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655.
Τηλεομοιότυπος: 2103314997.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («Internet»):
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9.30 - 14.30
καθημερινά (και Σάββατο).

Παραγωγή: PRESS LINE
Μάγερ 11, Αθήνα,
τηλ.: 210 5225.479.

- Τιμή αντίτιπου: € 5.
- 12μηνη συνδρομή: € 47.
- Οργανισμών κ.λπ.: € 70,50.
- Φοιτητών: € 38.
- Έξωτερικού: 80 δολλ. ΗΠΑ.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται
αυτόματως μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος του
ένδιαφερομένου.

**ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.**

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Όλες οι συνεργασίες και τα
ταχυδρομικά έμβασματα στη διεύθυνση:
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ,
Πόστ Ρεστάντ 175 01, Π. Φάληρο.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές που
αλλάζουν διεύθυνση, να το
γνωστοποιούν στο περιοδικό.

Απαγορεύεται η εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας

Έτος 23^ο, Ιανουάριος 2004, αρ. 265

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Όπου το «Plebs» εξαλλάσσεται σὲ «Imperium»17310

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ο άρχαίος έφευρέτης Θεόδωρος και οί Ρωμιοί17313

ΕΡΕΥΝΕΣ

Φυσιогνωμική: Μιά ξεχασμένη έπιστήμη17317

Άτοπες έρμηνείες στίς έρευνες του Γιώζεφσον17336

Τά άγγλικά τοπωνύμια είναι έλληνικά17336

Ήταν ό Ήράκλειτος «φασίστας»;17375

Η ήθική των άρχαίων έμπόρων του Πειραιά17381

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΙΕΡΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕΞ

Κατάχρηση έξουσίας του Κλήρου έπί των παιδιών . . .17342

Βίος και πολιτεία ενός ιερέα οικότροφείου17347

Η όμοφυλοφιλία στίς τάξεις των ιερωμένων17353

Γυναίκα: Τό «σκεύος» του Χριστιανισμού17353

Οί ιεροευνουχιζόμενοι17361

Ύπεράνω του νόμου οί παιδόφιλοι ιερωμένοι17369

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ17328

Η Πλανηταρχία και ή Ίστορία17326

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ17373

ΜΕΤΑΞΥ ΑΣΤΕΙΟΥ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΟΥ17380

Η άνυπαρξία του Θεού και ή ύπαρξη φαντασμάτων . .17386

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ17386

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Δικτατορία στίς ΗΠΑ;17325

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Θεόδωρος Σπυρόπουλος (Άνασκαφή Πελλάνας) . . .17329

Ο «Δ» έχει την εύθύνη των κειμένων που δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Για τίς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. εκτός «Δαυλού» από πρόσωπα που
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό ό «Δ» δέν εύθύνεται.

ΟΠΟΥ ΤΟ «PLEBS» ΕΞΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ ΣΕ «IMPERIUM»

Αφορμή του παρόντος άρθριδιον είναι οι συνεχώς πληθυνόμενες πληροφορίες ἐπισήμων Ἀμερικανῶν ἀλλὰ καὶ ἐγκυροτάτων παρατηρητῶν (βλ. τὸ θέμα ὑπὸ τὸν τίτλο «Δικτατορία στὶς ΗΠΑ;» στὴ σελ. 17325 τοῦ παρόντος τεύχους μας), σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες ἡ Pax (δῆθεν) Americana, πὺν ἀντιγράφει τυφλὰ τὴν πορεία τῆς πάλαι ποτὲ Pax Romana, ἐξαλλασσόμενη ὅπως τὸ μοντέλλο τῆς, ἡ Ρώμη, ἀπὸ πολιτικὸ ἐξουσιαστικὸ ὄργανισμὸ σὲ θεοκρατικὴ πολιτικὴ νεοπλάσια (μὲ παθογένεση προερχόμενη ἀπὸ τὴν ἴδια καὶ πάλι αἰτία, τὴν ἀσιατικὴ - ἐβραιοχριστιανικὴ παράνοια), προχωρεῖ στὴν υἱοθέτηση ἑνὸς ἀκόμη «καρμπόν» τῆς παρακμῆς τῆς Ρώμης, δηλαδὴ στὴν ἐξαλλαγὴ τῆς ἀπὸ «δημοκρατία» σὲ «δικτατορία», ἀπὸ Plebs σὲ Imperium – καὶ φυσικὰ στὴ συνέχεια μοιραῖα στὴν κατρακύλα πρὸς ἓνα νέο Μεσαίωνα μὲ ἀπόλυτὴ ἐπικράτηση τοῦ θεοκρατικοῦ φόβου-ζόφου.

Ποιὲς φαντασιώσεις κυριεύουν τοὺς ἐγκεφάλους τῆς Πλανηταρχίας;

- Ὅτι, ἂν ἀντικατασταθοῦν οἱ σημερινοὶ «δημοκράτες» κυβερνῶντες τοὺς ἀπὸ ἀπολυταρχικοὺς ἐξουσιαστές, θὰ ἐξουδετερωθοῦν εὐκολώτερα οἱ τρομοκράτες;

- Ὅτι καταργώντας τὴ «δημοκρατία» τοὺς, θὰ καταργηθοῦν ταυτόχρονα ὡς διὰ μαγείας οἱ κοινότητες πιά σ' ὅλη τὴν Ὑψήλιο Τεχνολογία καὶ Πληροφορική, πὺν ἀκριβῶς αὐτὲς εἶναι πὺν κάνουν κοινότητα καὶ τὴ δύναμη-ισχὺ καὶ γιὰ τοὺς πλανηταρχικοὺς καὶ γιὰ τοὺς ἀντιπλανηταρχικοὺς – καὶ δὲν θὰ φορᾶνε πιά οἱ φενταγὶν τὶς ζῶνες μὲ τὰ ἐκρηκτικὰ ἢ δὲν θὰ ἐπιπίπτουν οἱ «μάρτυρες» τῆς Ἄλ Κάιντα μὲ τὰ πλανηταρχικὰ ἀεροπλᾶνα στὰ πλανηταρχικὰ μέγαρα;

- Ὅτι, ὅταν θὰ διοικοῦν τὰ «Ἀπάτσι» καὶ τοὺς «Τόμαχοκς» (πὺν τώρα κατακρεουργοῦν τοὺς σημερινοὺς «ἀπίστους», ὅπως τὸ ρωμαϊκὸ ξίφος κατακρεοῦργησε τοὺς τότε ἀπίστους «ἐθνικοὺς») κάποιοι ἀνθύπατοι τῆς μελετώμενης δικτατορίας τοὺς, πὺν θὰ τοὺς στείλουν στὴ Βαγδάτη ἢ στὴν Καμπούλ, θὰ νικήσουν τὴν Τρομοκρατία;

- Ὅτι –γιὰ νὰ μιλήσουμε στὴ γλῶσσα τοῦ κ. Τζώρτζ Μπους καὶ τοῦ ἀρμόδιου γιὰ τὴ Μέση Ἀνατολὴ ὑφυπουργοῦ Ἐθνικῆς Ἀμυνας κ. Οὐίλλιαμ Τζέρρυ Μπόικιν (βλέπετε προηγούμενο τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ») – ἓνας Γιαχβὲ πὺν θὰ εὐλογῇ μιὰ «δικτατορία» θὰ εἶναι πιὸ ἀποτελεσματικὸς ἀπὸ ἓνα Γιαχβὲ πὺν εὐλογοῦσε ἕως τώρα μιὰ «δημοκρατία» στὸν ἀγῶνα τῆς γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ Ἀλλάχ;

- Ἡ τέλος ὅτι ὁ «Φόβος τοῦ Κυρίου» μιᾶς δικτατορίας θὰ εἶναι καλύτερη «ἀρχὴ σοφίας» ἀπὸ τὸν «Φόβο Κυρίου» τῆς ἕως τώρα «Πλανηταρχίας τοῦ Φόβου» (βλ. «Δ», τ. 259);

Δηλώνοντας τὴν πλήρη ἀδυναμία μας νὰ παρακολουθήσουμε τὴν ἀνωτέρω παρανοικὴ συλλογιστικὴ, ἃς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ ἐπαναλάβουμε ἐδῶ μερικὲς σχετικὲς παλαιότερες ἀπόψεις μας, πὺν θεωροῦμε ὅτι καὶ σήμερα δὲν ἔχασαν τὴν ἐπικαιρότητά τους:

1. Πρὶν ἀπὸ 14 χρόνια ἐγράφαμε (τότε ὑπέγραφα σὲ κάποια ἄλλη στήλῃ τοῦ «Δ» ψευδωνύμως ὡς «Μετέωρος») τὰ ἑξῆς:

Ἡ ἀπόλεμὴ Ἰσχὺς καὶ ἡ πιθανὴ αὐτοκτονία τῆς

Ἡ σημερινὴ Διεθνὴς Ἑξ-ουσία, τυπικὴ περίπτωση ἐξ-ουσιαστικῆς (μὴ οὐσιαστικῆς) ἀντιλήψεως τῆς πραγματικότητος, στηρίζε ἀποκλειστικὰ τὴν ὑπαρξὴ τῆς σὲ μία θεώρηση τῆς ὁμαδικῆς ἀνθρώπινης ζωῆς πὺν ἐλάμβανε ὑπ' ὄψιν τῆς μία μόνο παράμετρό τῆς:

ΜΕ ΔΟΓΜΑ ΤΟΥ ΤΟ «ΑΡΧΗ ΣΟΦΙΑΣ ΦΟΒΟΣ ΚΥΡΙΟΥ»...

τὴν ΔΥΝΑΜΗ. Ἡ δύναμη ἀφ' ἑαυτῆς εἶναι ἔννοια ἀπολύτως ἀπροσδιόριστη: Μιὰ δύναμη καθ' ἑαυτὴν ἀπὸ ἀποψη ποιότητος δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε ἐπαρκὴς οὔτε ἀνεπαρκὴς, οὔτε θετικὴ οὔτε ἀρνητικὴ, οὔτε ὠλοκληρωμένη οὔτε ἀνολοκληρωτὴ. Ποτὲ κανεὶς, εἴτε ἄτομο εἴτε ὁμάδα, δὲν μπορεῖ νὰ πῇ ὅτι ἡ (οἰκονομικὴ, πολιτικὴ, τεχνολογικὴ) δύναμή του ὠλοκληρώθηκε, καὶ δὲν χρειάζεται ἄλλη. Οἱ κυνηγοὶ τῆς δυνάμεως θυμίζουν τοὺς «κυνηγούς φαντασμάτων», ποὺ αἰώνιως νομίζουν ὅτι τὰ πιάνουν καὶ ποτὲ δὲν τὰ κρατοῦν στὰ χέρια τους. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ δύναμη σὰν ἀποχρῶν λόγος τῆς ὑπάρξεως τῆς Διεθνούς Ἑξουσίας εἶναι ἀνυπόστατος, εἶναι τὸ φάντασμα, ποὺ μόνο ὅσο διαρκεῖ ἡ ψευδαίσθησις τῆς Ἑξουσίας ὅτι τὸ κυνηγᾷ, τὴν κρατάει στὴ ζωὴ καὶ στὴν δρᾶση.

»Σήμερα εἶναι ἡ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία, ποὺ ὁ χιμαιρικὸς αὐτὸς κυνηγὸς τῆς δυνάμεως διαπιστώνει ὅτι δὲν μπορεῖ πιά οὔτε κἂν νὰ κυνηγᾷ τὸ φάντασμά του. Ἡ κοσμοϊστορικὴ αὕτη ἐξέλιξις σημειοδοτήθηκε στίς 6 Αὐγούστου τοῦ 1945, τὴν αὐγὴ ἐκεῖνη κατὰ τὴν ὁποία τὸ «Ἐνὸς Γκαί» ἐξαπέλυσε τὴν πρώτη ἀτομικὴ θόμβα στὴν Ἰαπωνία. Ἀπὸ τὰ πολυαίμακτα αὐτὰ «ἐγκαίνια» τῆς πυρηνικῆς ἐποχῆς ἡ Διεθνὴς Ἑξουσία ἀντελήφθη ὅτι ἡ συνέχισις τῆς αὐταπάτης γίνεται τόσο ἐπικίνδυνη, ὥστε καταντᾷ θανάσιμη καὶ γιὰ τὴν ἴδια. Ἐπομένως ὁ Πόλεμος, ἡ ἀπολύτως ἀπαραίτητη, ἡ μοναδικὴ αὕτη, ἡ τελικὴ καὶ τελευταία συνταγὴ σὲ κάθε ἐπιχείρησις ἐπιδιώξεως καὶ κατοχυρώσεως τῆς δυνάμεως, καταργεῖται ὀριστικά.

»Τί μένει γιὰ τὸν κυνηγὸ φαντασμάτων, ὅταν ὄχι μόνο δὲν μπορῇ νὰ πιάσῃ τὸ ἀνύπαρκτο θήραμά του, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ οὔτε νὰ νομίζῃ ὅτι συνεχίζει νὰ τὸ κυνηγᾷ; Μποροῦμε νὰ φαντασθοῦμε τὸ τραγικὸ του ἀδιέξοδο: Δὲν τοῦ μένει τίποτ' ἄλλο, παρὰ νὰ μὴν εἶναι κυνηγός... Δὲν ὑπάρχει καμμιά ἀπολύτως ἄλλη δυνατότητα.

»Θὰ μπορούσε κανεὶς μελετώντας τὰ «πρωτοφανῆ» καὶ «ἀνεξήγητα» γιὰ τοὺς ἄδαεις συμβαίνοντα στίς μέρες μας (αὐτοκτονία τῶν κομμουνιστικῶν καθεστώτων, αὐτοκτονία τῶν «δημοκρατικῶν συστημάτων» οἰκονομικῆς, πυρηνικῆς, ὀργανωτικῆς, ἰδεολογικῆς δυνάμεως, αὐτοκατάργησις τῶν γνωστῶν μηχανισμῶν «περιφερειακοῦ ἐλέγχου» τῶν τοπικῶν ἀνταρσιῶν κατὰ τῆς Διεθνούς Ἑξουσίας κ.λπ.) νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ ἰσχὺς πῆρε τὴν ἀπόφασιν νὰ αὐτοχειρισθῇ. Ἀλλὰ ἔχει συνειδητοποιηθῇ σ' ὅλη τὴν ἐκτασιν ἡ πρωτόφαντη αὕτη στὴν ἱστορία κατὰστασις ἀπὸ τοὺς ἐξουσιαστές; Ἡ οἱ προαναφερθεῖσες ἀποφάσεις καὶ ἐνέργειες, τὰ σημερινὰ δηλαδὴ «τολμήματα» τῆς ἰσχύος, ἀποτελοῦν ἄπλως ἐλιγμούς ἀνάγκης μὲ σκοπὸ τὸ κέρδος χρόνου, καθὼς τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔως τώρα πατοῦσε, τὸ ἔδαφος τῆς θίαιης ἐπιβολῆς τῆς δυνάμεως, ἐφυγε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια της; Ἀγνωστον. Ἀλλὰ οὕτως ἢ ἄλλως τὸ χάσμα μεταξὺ τῶν ἐξουσιαστικῶν ἐγκεφάλων καὶ τοῦ ἱστορικοῦ γίνεσθαι εἶναι πρόβλημα τῶν ἐγκεφάλων αὐτῶν καὶ ὄχι τῆς ἰδίας τῆς ἀνθρωπότητος...

(Δαυλός, τ. 95, Νοέμβριος 1989, σ.σ. 5393-5394.)

2. Λίγους μῆνες ἀργότερα, τὸν Μάρτιο τοῦ 1990, ἐγράψαμε τὰ ἀκόλουθα:

Παγκόσμια πολεμικὴ εἰρήνη

»Ἀπὸ τὸν Αὐγούστο τοῦ 1945, ποὺ ἐξεργάγη ἡ πρώτη ἀτομικὴ θόμβα, ἡ Διεθνὴς Ἑξουσία κατὰλαβε, ὅτι ὁ πόλεμος ὡς ἡ «τελευταία συνταγὴ» τῆς, μὲ τὴν ὁποία διαίωνιζε τὴν κυριαρχία της καὶ ἠῤῥανε τὴν ἰσχύ της, ἔπαψε νὰ ἔχῃ γι' αὐτὴν δυνατότητα ἐφαρμογῆς. Πέρασαν μερικὲς δεκαετίες, γιὰ νὰ τὸ καταλάβουν αὐτὸ καὶ οἱ ὑποδουλωμένοι στὸν Διεθνισμό λαοὶ τῆς Γῆς, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ χιλιάδες ἀσυναίσθητα ὄργανα τῆς Διεθνούς Ἑξουσίας (εἰρηνιστές, ποιητές, «μελετητές», «ἀναλυτές», «φιλόσοφοι» καὶ πληθεὺς ἄλλων ἀκουσίων πρακτόρων της) ὕμνολογοῦσαν καὶ προπαγάνδιζαν τὴν εἰρή-

νη, χωρίς να ξέρουν ότι εκτελούν "γραμμή" των απολέμων πιά εξουσιαστών τους...
 «Αυτή η πρωτοφανής "Παγκόσμια Ειρήνη" αποτελεί εξαιρετικά ιδιάζουσα και αφύσικη κατάσταση. Πρόκειται για τέλμα, που κανείς δεν ξέρει αν θα εξελιχθῇ σὲ ἐπίγειο παράδεισο ἢ σὲ νοσογόνο καὶ θανατηφόρο ἐστία. Διότι θεθαίως ὁ "πόλεμος" μὲ τὴν γενικώτερη ἔννοια τοῦ ὅρου, δηλαδὴ τὴν ἀέναη δυναμικὴ σύγκρουση τῶν πάντων μὲ τὰ πάντα, ἀποτελεῖ τὴν ἴδια τὴν Ζωή, τὸν ἴδιο τὸν Συμπαντικὸ Νόμο, τὴν ἴδια τὴν Ἀλήθεια. Καὶ ἡ τελεματώδης Στατικότητα εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Θάνατος.

«Μποροῦμε συνεπῶς νὰ προβλέψουμε, ὅτι, ἂν ἐπιβίωση ἡ Ζωή, ὁ ἀνέφικτος πιά "Θερμὸς Πόλεμος" θὰ ἀντικαθίσταται ἀπὸ ὅλο καὶ πιο ἄγριες μορφές ἄλλου εἴδους πολέμων. Δὲν ἀναφέρομαι ἐδῶ στὸν οἰκονομικὸ, τὸν διπλωματικὸ, τὸν τεχνολογικὸ, τὸν προπαγανδιστικὸ, τὸν ὀργανωτικὸ κ.λπ. πόλεμο. Αὐτοὶ οἱ πόλεμοι ἀποτελοῦσαν ἀναπόσπαστα "στάδια" καὶ ἀπαραίτητες "βαθμίδες" τοῦ τελικοῦ "Θερμοῦ Πολέμου". Καὶ ἐφ' ὅσον ὁ τελευταῖος ἐξέλιπε ὀριστικά, δὲν θ' ἀργήσουν νὰ ἐγκαταλειφθοῦν καὶ τὰ προμνησθέντα "παρελκόμενά" του.

«Ἀναφέρομαι στὴν πάλι τῶν ἰδεῶν, στὸν πόλεμο δηλαδὴ ποὺ ἔχει σκοπὸ τοῦ τὸν ἔλεγχου τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου, τὴν διαμόρφωση δηλαδὴ τρόπων ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου ποὺ ἐξυπηρετοῦν καὶ ἐξασφαλίζουν τὴν διαίωνιση τοῦ Ἐξουσιασμοῦ. Στὸν "Τομέα Ἐπιχειρήσεων" ποὺ λέγεται "Πνεῦμα" πρέπει νὰ ἀναμένεται πράγματι θανάσιμη, ἐπικὴ, γενικὴ σύρραξη. Ἡ πρόβλεψη αὕτη πρέπει νὰ θεωρῆται ἀπολύτως θεμελιωμένη λογικὰ καὶ ἱστορικὰ.

«Οἱ ἀναγνώστες τοῦ "Δαυλοῦ", ἄνθρωποι δηλαδὴ ποὺ θεωρῶ ὅτι εἶναι οἱ πιο εὐαίσθητοποιημένοι, ἡσκημένοι, προετοιμασμένοι καὶ ἀξιόμαχοι στὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ πολέμου ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες κατηγορίες τῶν κατοίκων τοῦ τόπου αὐτοῦ (ἀλλὰ καὶ σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο, ἀφοῦ ἡ σκέψη καὶ πληροφόρηση τοῦ Περιδοκιοῦ αὐτοῦ στὰ ἐννέα χρόνια ποὺ κυκλοφορεῖ ἔσπασε φράγματα ψεύδους αἰώνων καὶ ἀνοίξε τεράστιους ὀρίζοντες γιὰ τὴν κατανόηση τῶν συμβάντων, τῶν συμβαινόντων καὶ τῶν συμβησομένων), οἱ ἀναγνώστες λοιπὸν τοῦ "Δαυλοῦ", ἰδίως οἱ νέοι ἐπιστήμονες καὶ φοιτητές ποὺ ἀποτελοῦν τὸ μέγα ποσοστὸ τοῦ ἀναγνωστικοῦ του κοινοῦ, ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους τί θὰ ἐπακολουθήσῃ. Κι ἂς ξέρουν στὸν ἀγῶνα τους μὲ θεβαιότητα κάτι: "Ο, τι κι ἂν συμβῇ, ὅσο κι ἂν ἐμποδισθῇ, ὅσα χρόνια κι ἂν χρειασθοῦν, τὸ μέλλον τῆς Οἰκουμένης θὰ εἶναι ἡ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ. »

(Δαυλός, τ. 99, Μάρτιος 1990, σ. 5671.)

Σκόλιο νεώτερο ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω δὲν ὑπάρχει. Θὰ κλείσουμε τὸ παρὸν σημεῖο-μα μὲ τὴν ἄποψη ποὺ εἴχαμε διατυπώσει ὡς ἐπίλογο τοῦ ἀρθροῦ τοῦ τεύχους Ἰουνίου 2003 ὑπὸ τὸν τίτλο «**Ἡ ἱστορικὴ πολιτικὴ ἐξαλλαγὴ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὸ μέλλον τῆς Πλανηταρχίας τοῦ Φόβου**»:

«Ἐχομε σημειώσει καὶ ξανασημειώσει πλειστάκις, μὲ κουραστικὴ γιὰ τὸν ἀναγνώστη ἐπιμονὴ ἀπὸ τότε ποὺ κυκλοφόρησε ὁ "Δαυλός", ὅτι αὐτὸ ποὺ ἐφτείαξε κοσμοκράτειρα τὴν Ἀμερικὴ δὲν εἶναι ἡ Βίβλος, ἀλλὰ ἡ Δημοκρατία της, ἡ Ἐπιστήμη - Ἐρευνά της καὶ τὰ νεώτερα τέκνα της, ἡ Τεχνολογία της καὶ ἡ Πληροφορικὴ της μὲ μιὰ λέξη ἡ Ἐλευθερία της, ἅπαντα πανάκριβα δῶρα, προσφερθέντα χωρὶς ἀνταμοιβὴ στὴν Ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Σκέψη.

«Ἡ ἐγκατάλειψη τῶν δοκιμασμένων αὐτῶν ἰδεολογικῶν θεμελίων καὶ ἡ ἀντικατάστασή τους ἀπὸ τὸ "Ἄλλο εἶναι" "ἄλμα θανάτου" μὲ συνέπειες ἀπόλυτα προβλέψιμες γιὰ τοὺς ἐμβαθύνοντες στὴν Ἱστορία. »

(Δαυλός, τ. 258, Ἰούνιος 2003, σ. 16815.)

Δ.Ι.Λ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Βίλλα της Ριβιέρας κατά τὸ Ἑλληνιστικὸ πρότυπο

Κύριε διευθυντά,

Στὶς ἀκτὲς τῆς Ριβιέρας καὶ συγκεκριμένα στὸ Μπωλιέ - σῶρ - Μέρ βρίσκεται ἡ βίλλα Κέρυλος, χτισμένη τὸ 1908 ἀπὸ τὸν φιλέλληνα Theodore Reinach (1860-1928). Ὁ Reinach συνεργάστηκε μὲ τὸν ἐπίσης φιλέλληνα Ἰταλὸ Emmanuel Pontremoli (1865-1956), ἀρχιτέκτονα - ἀρχαιολόγο. Γιὰ τὸ χτίσιμο τῆς οἰκίας τῆς Ἑλληνιστικῆς περιόδου (323-145 π.Χ.) μελετήθηκαν οἰκίες ποὺ ἔχουν ἀνασκαφθῇ στὴν Δῆλο καὶ στοὺς Δελφοὺς. Γιὰ τὸ χτίσιμο χρειάστηκαν ἐξὶ χρόνια (1902-1908) καὶ 9 ἐκατομμύρια χρυσὰ γαλλικὰ φράγκα. Τὰ ἐπιπλα - φωτιστικά, μωσαϊκά, τοιχογραφίες κ.λπ. - εἶναι ὅλα ἀντίγραφα μουσείων καὶ ἔχουν χρησιμοποιηθῇ κατὰ τὸ δυνατόν ὑλικά καὶ τεχνικὲς

τῆς ἐλληνιστικῆς περιόδου.

Μήπως ἡ ἐλληνικὴ(;) πολιτεία πρέπει νὰ δημιουργήσῃ ἓνα ἀντίστοιχο ἔργο ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ πηγαῖνουμε καὶ νὰ βλέπουμε τί πολιτισμὸ δημιουργήσαμε; Ἔχει μεγάλη διαφορά νὰ βλέπῃς ἀπὸ τὸ νὰ ἀκοῦς ἡ διαβάξῃς. Εὐτυχῶς ποὺ ὑπῆρξαν ἄτομα ἐμπνευσμένα καὶ μὲ ὄραμα σάν τοὺς Theodore Reinach καὶ Emmanuel Pontremoli, γιὰ νὰ δίνουν ἔργα τέτοιου μεγέθους στὴν ἀνθρωπότητα. Ἡ οἰκία σήμερα λειτουργεῖ ὡς μουσεῖο.

Φωτογραφίες μπορεῖτε νὰ δῆτε στὸ:
http://www.geocities.com/vila_kerylos.

Μετὰ τιμῆς
Σίμος Γερογιάννης

Τὸ πρῶτο συνθετικὸ «καρα-» τῆς λ. «Καραγκούνης»

Κύριε διευθυντά,

Στὸ τεύχος 259 τοῦ Ἰουλίου διάβασα (σελίδα 16929) ἄρθρο τοῦ φιλόλογου - λυκεῖαρχου κ. Γιάννη Πύρρου σχε-

τικὸ μὲ τοὺς Καραγκούνηδες. Γιὰ τὸ δεύτερο συνθετικὸ τῆς λέξης δὲν ἔχω λόγος νὰ διαφωνήσω. Προβληματίζομαι ὅμως μὲ τὴν ἐρμηνεία τοῦ πρῶτου συνθετικοῦ «καρα»

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ο ΚΑΡΛ ΣΑΓΚΑΝ ΚΑΙ Η ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,

Σκόπιμα ἔχει καλλιιεργηθῇ στὸ κρατίδιό τῆς Ρωμοσύνης - ἀπὸ Γραικύλους - ἡ ἀποψη πὺς οἱ τεχνολογικὲς γνώσεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦταν ἐλάχιστες καὶ ὑπολείπονται κατὰ πολὺ τῶν ἐπιστημονικῶν θεωριῶν.

Μέγα ψεῦδος. Οἱ τεχνολογικὲς γνώσεις τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ οἱ ἐφευρέσεις - ὅπου ἦταν ἀπαραίτητες - ἐφαρμόζονταν μὲ ἔργα ὑψηλῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας καὶ προχωροῦσαν πιασμένες χέρι-χέρι. Πάρα πολλὰ ἀναμφισβήτητα καὶ ἐντυπωσιακὰ ἱστορικὰ δεδομένα ἔχει πλειστάκις παρουσιάσει ὁ «Δανλός».

Ἐδῶ εἰδικὰ θὰ ἀναφερθῶ στὸν μηχανικὸ καὶ ἐφευρέτη Θεόδωρον (540 π.Χ. -), στὸν ὁποῖον ἀναφέρεται καὶ ὁ κ. Carl Sagan στὸ βιβλίο του «Unser Kosmos», ISBN 3-426-26058-1, σ. 190. Ἀντιγράφω καὶ θέτω τὸ ἴδιο ἐρώτημα, ὅπως καὶ ὁ κ. Carl Sagan. Μόνο ποὺ τὸ δικό μου ἐρώτημα ἀπευθύνεται καὶ στοὺς ὑπεύθυνους τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης.

«Εἶναι ἀπορίας ἄξιον, γιατί δὲν ἔστησαν ἀκόμη οἱ Ἕλληνες ἓναν ἀνδριάντα γιὰ τὸν πασίγνωστο μηχανικὸ καὶ ἐφευρέτη τῆς κλειδαριᾶς, τοῦ χάρακος, τοῦ γωνιομέτρου, τῆς ὑδάτινης πλάστιγγας, τοῦ χυσίματος ὀρειχάλκου καὶ τῆς κεντρικῆς θερμάνσεως».

Ὁφείλεται, κ. Λάμπρου, σὲ ἀγνοία τῶν ὑπευθύνων ἢ σὲ ἄλλους λόγους;

Μετ' ἐκτιμήσεως
Γ. Χατζηθεοδώρου

Δρ Πολιτικὸς Μηχανικὸς
Ὑψηγῆς Πολυτεχνείου, Ἀαχεν, Γερμανία

ώς μαύρος ή και ώρφανεμένος. Οί Τούρκοι κατέλαβαν την περιοχή το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα και άφου έχει ουσιαστικά ολοκληρωθή ή εγκατάσταση των Σιγγυνών στην Θεσσαλία. Μου φαίνεται άπίθανη λοιπόν ή αυτόνομασία τους σέ «Καραγκούνηδες», όπου το «καρα» νά προέρχεται από την τουρκική γλώσσα. Έξιςου άπίθανο θεωρώ τό ότι οί Έλληνες, πού ήδη κατοικούσαν στην περιοχή, έσπευσαν νά μάθουν Τουρκικά, γιά νά βαφτίσουν τούς νεοφερμένους. Τέλος, είναι μάλλον άδύνατον νά τούς ώνομάτισαν οί Τούρκοι μέ μία λέξη πού είναι μισή τουρκική και μισή πανάρχαια έλληνική! Έάν παρ' όλα αυτά ό ύποθέσεις του χ. Πύρρου ευσταθούν, τότε τό πρώτο συνθετικό τής λέξης χαρακτηρίζει άποκλειστικά και μόνον τούς Καραγκούνηδες. Όσον άφορά στό «κα-ρα» στά όνόματα των Έλλήνων (έκτός όσων τό όνομα είναι άμιγώς τουρκικό, π.χ. Καραγκιόζης = Μαυρομάτης), έχω άλλη γνώμη. Καταθέτω λοιπόν τόν συλλογισμό μου στην κρίση σας.

Όταν ό λαός λέη γιά κάποιον πώς είναι «μάγκας και καραμπουζουκλής», οίγουρα δέν άναφέρεται στόν χαροκαμένο μάγκα. Παρόμοιες εκφράσεις ύπάρχουν άρκετές. Στο βιβλίο του Ιστορικού Δημητρίου Φωτιάδη «Κα-

ραϊσκάκης» διάβασα πώς όταν ό ήρωας έδλεπε κάποιον από τά παλληκάρια του νά μάχεται μέ μεγάλη γενναίότητα, του φώναζε: «Γιά σου, όρε (Τάσιο, Νικόλα, Γιώργη) Καρατάσιο, Καρανικόλα, Καραγιώργη». Στο βιβλίο του Άριστέϊδη Κόλλια «Οί Άργανίτες» διάβασα πώς όταν λέγουν γιά κάποιον: «Μά τί δάλαχος είναι αυτός; Καραδάλαχος!», δέν άναφέρονται στόν όρφανό, αλλά στόν άξεστο, του όποιου ή άγένεια είναι μεγάλη και χαρακτηριστική.

Έτσι μου δημιουργήθηκε ή πεποίθηση ότι τό πρώτο συνθετικό «καρα» χαρακτηρίζει κάτι τό όποιο ξεχωρίζει γιά κάποιο λόγο από άλλα όμοιοδ ή. Άργότερα θυμήθηκα πώς οί νεαροί Σπαρτιάτες στίς γιορτές χόρευαν και τραγουδούσαν: «Αμες δέ γ' έσόμεθα πολλώ κάρρονες» (έμείς δέ θά γίνουμε πολύ καλύτεροι). Αυτή ή φράση μετέτρεψε την πεποίθησή μου σέ οίγουριά, διότι ή λέξη *κάρρων* στενεύει τά περιθώρια γιά άλλες έρμηνείες:

* *Κάρρων* = ένας από τούς άρκετούς συγκριτικούς βαθμούς του άνωμάλου επιθέτου *αγαθός*.

Μέ τιμή

Γιάννης Καραγιάννης

Άλιμος

Ή Δροπολίτις > Τροπολιτσά > Τρίπολις

Κύριε διευθυντά,

Είς δημοσίευμα τής έφημερίδας «Έλευθεροτυπία», όπου γίνεται έξιτόρησις των συμβάντων τής άνακήτσεως τής πόλεως τής σήμερον (κακώς) καλουμένης Τριπόλεως Πελοποννήσου παρά των Έλλήνων τό 1821, τής έχούσης όνομα Έλληνικόν - Πελαγονικόν πόλεως τής Δροπολίτιδος (ή Δροπολίτις ή Δροπολίτιδα) ή Ντρομπολιτσάς (Τριπολιτσάς) επί τό... φθογγολογικώς άναλυτικώτερον, ό συνεργάτης αυτής χ. Φαίδων Μαλιγκοδής γράφει, χωρίς πολλήν βάσανον, πώς τό όνομα Δροπολίτις-ίτιδα (έξ ου ή Ντρομπολιτσά) είναι... ολανικόν! Καί έπιχειρεί νά τό «έτυμολογήσ η» από την ολανικήν λέξιν «δρόπ», όπερ, κατά την έρμηνείαν του, σημαίνει λεπτός, μικροκαμωμένος!.. Τοúτο παντάπασιν άφίσταται τής πραγματικότητος. Καί ή πραγματικότητα είναι ότι ή πόλις τής Δροπολίτιδος (Ντροπολιτσάς - Τριπολιτσάς, τής νυν Τριπόλεως) δέν έχει καμμίαν άπολύτως σχέση μέ Σλαύους και άλλους δηωτάς τής Ελλάδος άλλογενείς τής Έλληνοκρατουμένης κατά Πλήθωνα Πε-

λοποννήσου. Ή Δροπολίτις-ιδα (Ντροπολιτσά - Τριπολιτσά, ή νυν Τρίπολις) ύπ ηρξεν οικισμός ίδρυθείς από μετανάστας Πελαγονίους τής Δροπόλεως τής Ήπειρου, διό και φέρει τό όνομα τοúτο Δροπολίτις (Δροπολίτιδα - Ντροπολιτσά), δηλαδή μικρά Δρόπολις. Καί τό όνομα «Δρόπολις» είς την Πελαγονικήν σημαίνει «Εύχαρις, Γλυκός Τόπος» (πόλις), εκ των πολλών ύπαρξάντων είς την άλλοτε εύλογημένην από την Μητέρα Θεάν και τόν Πάνα ιεράν Γήν τής Άρκαδίας, πριν ή δηωθή από τούς γνωστους μισέλληνες.

Καί, επί τή εύκαιρίά, χρέος του όμωνύμου δήμου είναι νά άποκαταστήσ η αυτό ως τό συνάδον προς την ιστορίαν τής γενέσεως του οικισμού αυτού, άπαλείφωv έκείνο τής «Τριπόλεως», άφου ούδαμόθεν προκύπτει ότι ό οικισμός τής άρκαδικής πρωτευούσης άπηρτίσθη εκ τής συνενώσεως τριών μερικωτέρων πολισμάτων.

Μετά τιμής

Βασίλειος Γ. Γούσιος

Διηγήτορας - Θεσσαλονίκη

Άρκεϊ νά γυρίσης τά μάτια προς την Ελλάδα

Κύριε Λάμπρου,

Τό πρώτο τεύχος σας πού διάβασα κάπου τό καλοκαίρι 2002, μου άλλαξε την ζωή όριστικά. Δηλαδή μου έδωσε ζωή. Σας εύχαριστώ. Και θά μου κάνετε την εύλογη έρώτηση: Πώς είναι δυνατόν ένα περιοδικό νά αλλάξ η την ζωή ενός ανθρώπου;

Μεγάλωσα από τά δύο μου χρόνια μέχρι τά δεκατρία και στο Ίδρυμα Καλαμάς και στην Παιδόπολη «Άγία Έλένη». Δέν έπαίξα με παιδιά... Άν είχα βιβλία τά διάβαζα, άν χει, ξαπλωμένη κάτω από τόν έναστρο ούρανό έσκεπτόμουν: Ποιά είμαι, από πού ήλθα...

Όλη μου την ζωή ζητούσα νά δω... Κουράστηκα νά

ψάχνω. 16 έτων έφυγα για την 'Αμερική. Παιδι ακόμα, μακριά από τὸ μίσος τῆς οἰκογενείας μου καὶ μακριά ἀπὸ τοὺς 'Ελληνες. Μετὰ ἀπὸ 32 χρόνια ἦλθα στὴν 'Ελλάδα. Πόνεσα τὰ ἀρχαῖα ἐρείπια, τὴν πτώση τῶν 'Ελλήνων, ἀλλὰ ἡ τύχη με ἔφερε μπροστὰ στὸ περιοδικὸ «Δαυλός». Καὶ ἐγώ, πιστὴ χριστιανή, ἔμεινα ἀφωνὴ ὅταν διάβασα τὰ ἀρθρα σας στὸ τεῦχος 247, 'Ιούλιος 2002. 'Απερίγραπτη ἦταν ἡ λύπη μου καὶ ὁ θυμὸς μου.

Διψᾶω νὰ μάθω. Καὶ διαβάζω συνεχῶς, ἐγὼ ποὺ ἀπέφυγα κάθε διδίλο: τὸ ξένο, ποὺ τὸ ἐδίλεπα πάντοτε ἄχα-

ρο, καὶ ποὺ στὸ πλεῖστον ἔτσι εἶναι καὶ τὸ ἐλληνικὸ, τὸ πα- νέμορφο κλασσικὸ ἐλληνικὸ φιλοσοφικὸ, ποὺ με ἔμαθαν σάν παιδι νὰ τὸ ἀποφεύγω σάν κάτι δαιμονικὸ.

'Εάν ὁ "Ελληνας θέλῃ νὰ βρῇ τὴν ψυχὴ του, ἀρκεῖ νὰ γυρίσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸ ἐλληνικὸ φῶς. Τὸ δημιουργημὰ τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων.

Αἰωνίως εὐχαριστῶ

Georgia Smith

Bozeman, MT., Η.Π.Α.

'Η Σιών, ὁ Μεσσίας καὶ ἡ ταινία «Μάτριξ»

Κύριε διευθυντά,

Θὰ ἤθελα νὰ σταθῶ στὴν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Εὐάγγελου Βαλμᾶ στὸ τεῦχος 263, μὲ τὴν ὁποία κάνει ἀντίλογο στὸ ἀρθρο τοῦ καθηγητοῦ κ. Παλάδρα. 'Επικεντρο τοῦ λόγου καὶ ἀντιλόγου ὁ ἀποσυμβολισμὸς τῶν ταινιῶν «Matrix». Οἱ ταινίες ἔχουν σάν βάση τὸ ἐξώθημα τί εἶναι ἀληθινὸ καὶ τί πλασματικὸ, καὶ κατὰ πόσο μποροῦμε νὰ εἴμαστε σίγουροι γιὰ τὸ τί εἶναι ἀληθινὸ καὶ τί ὄχι. Τὸ θέμα δὲν εἶναι καινούργιο. 'Ο Πλάτων τὸ εἶχε ἀναπτύξει καὶ ἀργότερα ὁ Allan Poe θὰ γράφῃ ὅτι «ἡ ζωὴ εἶναι ἓνα ὄνειρο μέσα σ' ἓνα ὄνειρο». 'Επίσης ὁ Phillip Dik, συγγραφέας διδλίων τοῦ φανταστικοῦ (σὲ διδλία του ἔχουν βασιστῇ ταινίες τοῦ Hollywood), ἔχει σάν χαρακτηριστικὸ στὰ ἔργα του τὴν ἐναλλαγὴ τῆς πραγματικότητας μὲ τὴν ψευδαίσθηση. Οἱ σεναριογράφοι τῆς τριλογίας «Matrix» χρησιμοποίησαν τὴν πλατωνικὴ θεώρηση σάν βάση, πάνω στὴν ὁποία ἔχτισαν τὸ ὑπόλοιπο σενάριο, τὸ ὁποῖο παρασάγγας ἀπέχει ἀπὸ φιλοσοφικὰ ἐρωτήματα. Τί ἐννοεῖ ὁ κ. Βαλμᾶς, ὅταν γράφῃ ὅτι ὁ «Νεο» δὲν εἶναι τελικὰ ὁ μεσσίας καὶ ὅτι ἡ Σιών καταστρέφεται; Γιατί βασίζόμενος στὰ γραφόμενα του πῆγα νὰ δῶ τὸ τρίτο μέρος τῆς τριλογίας, τὸ ὁποῖο με ἀπογοήτευσε ὅσο καὶ ἡ ἐκτίμησή τοῦ κ. Βαλμᾶ. "Οχι μόνον ἡ Σιών σώζεται (ὡς τίμημα τοῦ πολέμου εἶναι οἱ ἀνα-

μενόμενες καταστροφές σὲ κτήρια καὶ ἡ ἀπώλεια μα- χητῶν), ἀλλὰ καὶ ὁ «Νεο-μεσσίας» δίνει τὴν ζωὴ του γιὰ τὴν «εἰρήνη», σώζοντας ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους (μὴπως σᾶς θυμίζει κάτι αὐτό;). 'Αποθνήσκει δὲ μὲ τὰ χέρια ἀνοιχτά, κάνοντας σαφὴ παραπομπὴ στὸν «ἐσταυρωμένον». 'Η δὲ «προφήτις» στὸ τέλος τῆς ταινίας ὅταν ἐρωτᾶται ἂν ἤξε- ρε ὅτι θὰ γίνουν ὅλα αὐτὰ, ἀπαντᾷ: "Οχι. 'Αλλὰ πίστευα. " Ἄς μοῦ διευκρινίσῃ καὶ ἐμένα κάποιος τί «προφήτις» εἶναι αὐτὴ τὴν ὁποία συμβουλευόμαστε οἱ μαχητὲς στὴν 2η καὶ 3η ταινία, ἡ ὁποία οὐσιαστικὰ δὲν ξέρεי τί τῆς γίνε- ται. Δὲν ἔχω καμμία προέθεσι μὲ τὴν παραπάνω κατάθε- ση σκέψεων νὰ προσβάλω τὸν κ. Βαλμᾶ. Θέλω νὰ προλά- δω ὁποιαδήποτε παρεξήγηση. Διαφωνῶ ὅμως μὲ τίς θέ- σεις του καὶ θὰ ἦταν ἐποικοδομητικώτερο καὶ πρὸς ὄφε- λος ὅλων τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Δαυλοῦ» (ἐφ' ὅσον τὸ ἐπι- θυμῇ καὶ ὁ ἴδιος) νὰ κάνῃ μία ἀνάλυση τῶν φιλοσοφικῶν θεμάτων ποὺ πραγματεύεται τὸ «Matrix», ὅπως ἐκεῖνος τὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ κατανοεῖ, διότι κατὰ τὰ φαινόμενα ἡ δικὴ μου ἀντίληψή με προδίδει.

Φιλικά

Γιάννης Μαργακάκης

Κερατσίνι

'Η γενικὴ κριτικὴ τοῦ «Δ» καὶ ἡ «ψυχικὴ κόπωση» κάποιων

Κύριε διευθυντά,

Μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Παπαντωνοπούλου στὸ τεῦχος 262 τοῦ «Δ» ἐπιθυμῶ νὰ παρατηρήσω μὲ λίγα λό- για τὰ ἑξῆς:

'Ο ἐπιστολογράφος, ἀφοῦ ὁμολογεῖ ὅτι τὸ εἰσαγωγικὸ ἐκδοτικὸ σημειωμὰ σας τοῦ φάνηκε «ἄκρως πρωτοπο- ριακὸ στὴ συνλογιστικὴ του», ἀναφέρει στὴ συνέχεια ὅτι ἡ συνεχὴς κριτικὴ δὲν εἶναι ἐποικοδομητικὴ ἀλλὰ «ψυχο- φθόρα»(!!!). Κατὰ τὴν γνώμη μου ἡ κριτικὴ ὄχι μόνο εἶναι ἀναγκαῖα, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται, ἐφ' ὅσον καταδιάζεται, μα- χόμενη μὲ τὴν πέννα, κάθε διαστρέβλωση τῆς ἀλήθειας ἀπὸ ὁποιονδήποτε, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀγνοία ἢ ἰδιοτέλεια ἢ ἐνίστε καὶ ἀπὸ σκοτεινὲς προθέσεις προσπαθεῖ νὰ ἀκω- ρώσῃ τὴν τεκμηριωμένη ἱστορικὴ ἀλήθεια, ψαρεύοντας στὰ θολὰ νερά τῆς πνευματικῆς σύγχυσης μᾶς μερίδας τοῦ λαοῦ ἢ τῶν ὁμοϊδεατῶν του, ὅπως π.χ. οἱ ἀνιστόρητες

θεωρίες τοῦ κ. Γ. Μπαμπινιώτη περὶ συμπίρρευσης Χρι- στιανισμοῦ καὶ 'Αρχαίου 'Ελληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

'Η σημείωσή σας, ποὺ δημοσιεύσατε μετὰ τὴν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Παπαντωνοπούλου, ὁ ὁποῖος δίχως ἐπιχειρήματα προτείνει τὴν κατάργησι τῆς κριτικῆς, διότι ἡ κριτικὴ εἶναι ψυχοφθόρα, εἶναι ἡ ἀπάντησι στὰ γραφόμενά του.

Καλὰ θὰ κάνῃ ὁ ἐπιστολογράφος νὰ μὴ διαβάξῃ τὰ κρι- τικὰ κείμενα τοῦ «Δ», γιὰ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν «ψυχικὴ κό- πωσή» του, ὅπως ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος. Πάντως στὴν ἐπιστο- λή του βρῖσκει τὴν εὐκαιρία νὰ κάνῃ ἐπίδειξιν γνώσεως 'Αγγλικῆς, μόνο ποὺ τὴν πρώτη φράση τὴν γράφει μὲ ἐλλη- νικοὺς χαρακτήρες καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἀγγλικά.

Μετὰ τιμῆς

Γιάννης Γρηγορέας

'Αθήνα

Εἰς μνήμην τοῦ ἐπιστήμονα - ἐρευνητῆ Γκιόλδα

Ἀγαπητέ κ. Λάμπρου,

Τὸ πρωὶ τῆς 14ης Νοεμβρίου στὶς 4:30 ἔφυγε ἀπὸ κοινὸν μᾶς ὁ πρωτοπόρος ἐπιστήμονας καὶ ἐρευνητὴς Γκιόλδας.

Στὴ συνάντησή σου εἶχα μαζί του (μαζί με τὸν γιό καὶ τὴν σύζυγό του) μόλις μία ὥρα πρὶν συμβῇ ἡ ρῆξή τοῦ ἀνευρύσματος κοιλιακῆς ἀορτῆς, ἀναφέρθηκε καὶ στὸ περιοδικό σου, τὸ ὁποῖο ἐκθείασε καὶ εἶπε ὅτι τὸ θεωροῦσε

ὡς τὸ πλέον ἐγκριτὰ πληροφορημένο καὶ ἀσφαλές γιὰ νὰ λαμβάνουμε γνώμη χωρὶς ὁποιαδήποτε παραποίηση.

Ἰσως θὰ ἦταν καλὸ νὰ προχωρήσετε σὲ κάποιο ἀφιέρωμα, μετὰ τὸ ὁποῖο νὰ καλύψετε τὸ ἔργο του. Ἐνας ἐλάχιστος φόρος τιμῆς...

Σὰς εὐχαριστῶ

Κωνσταντῖνα Μπρῶνη

Ἀθήνα

Ἀπορίες γιὰ τὸν πατριάρχη Βαρθολομαῖο

Ἀγαπητέ κ. Λάμπρου,

Ἡ οἰκογένεια τοῦ πατέρα μου ἦταν καὶ αὐτὴ ἓνα ὄμμα τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης (μᾶς ἔκαψαν οἱ συνεργάτες τῶν Γερμανῶν) καὶ γῆγάμε στὸν δρόμο, πρὶν πάρω τὴν ἄγουσα γιὰ τὴν ξενητιά μόλις στὰ 15 μου γιὰ Αὐστραλία, ἀπὸ ὅπου ἔχω ἐπαναπατριστῇ ἀπὸ τὸ 1990, ἀνακαλύπτοντας στὴν ἐπιστροφή μου τὸ περιοδικό σου. Ἐχῶ συστήσει στὰ ἑξὶ ἀδελφία μου καὶ ὅλοι τοὺς τώρα διαδίδουν τὸν «Δαυλὸ». Θέλω λοιπὸν μέσῳ τοῦ «Δ» νὰ ἀπευθύνω στὸν κ. Βαρθολομαῖο τὰ ἑξῆς:

Μήπως, κύριε τοῦ Φαναρίου, ἀπὸ κοινοῦ ἔχετε συμφωνήσει ἔτσι, ὥστε ἀνὰ πάσα στιγμή, ὅπως τώρα, νὰ ἔχετε τὴν δυνατότητα παρέμβασης καὶ διαίρεσης τοῦ ὑπάρχοντος Ἑλληνικοῦ ἔθνους (τὴν Μητρόπολὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ) καὶ τώρα αἰσθανόσαστε ὅτι πολὺ κράτησε ἡ εἰρήνη στὴν Ἑλλάδα (50 καὶ πλέον χρόνια) καὶ εἶναι καιρὸς νὰ ξαναχτυπήσετε, διότι τὸ ἐλληνικὸ δαιμόνιο - διαδίδοντας καὶ μορφώνοντας τὸν λαὸ - θὰ βρῇ ξανά τὸν πανάρχαιο δρόμο του; Πράγμα πού σημαίνει ὅτι τὸ Φανάρι θὰ μείνῃ χωρὶς ἀρμοδιότητες; Ἀλήθεια, Παναγιώτατε, ὅταν σεῖς δηλώνετε «πανετοιμος γιὰ πόλεμο», τί εἶδους πολεμοφόνδια (βέλη) περιέχει ἡ «φαρέτρα σας» (φαρμακερά) γιὰ τὸν

Ἑλληνισμό καὶ αὐτὴν τὴν φορά; Διότι τὸ ἔχετε ξανά καὶ ξανά κάνει αὐτό - τί εἶδους προδοσία ἐτοιμάζετε; Ποιὲς κερκόπορτες θὰ ἀνοίξετε αὐτὴν τὴν φορά; Ἦταν ἢ δὲν ἦταν οἱ προκατόχοί σας καὶ ὁμοϊδεάτες σας Βυζαντινοί, Παναγιώτατε, οἱ μεγάλοι διώκτες τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἑλληνισμοῦ; Τὰ ἐρεῖπα πού βλέπει σήμερὰ ἡ οἰκουμένη - ναοί, ἀσκληπιεῖα καὶ ὅποια ἄλλα ἀριστουργήματα ὅπου γῆς τῶν Ἑλλήνων προγόνων μας - Παναγιώτατε, ἀπὸ πού καὶ ἀπὸ ποιὸν πῆραν ἐντολὴ νὰ τὰ συντρίψουν («ἐς γῆν φέρειν») οἱ Καλόγεροι - Ἀλάριχοι;

Εὐχομαι στὶς φλέδες τοῦ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας προκαθημένου κ. Χριστοδοῦλου νὰ ρεῖ ἔστω καὶ λίγο αἷμα Ἑλλήνα καὶ νὰ κόψῃ - γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ μας - τὰ δεσμά μετὰ τὸ Φανάρι, ἔτσι ὥστε κάποτε καὶ αὐτὸς ὁ τόπος, πού τοῦ ἄλλαξαν διὰ τῆς βίας τὴν πορεία του, νὰ βρῇ τὸν δρόμο του, καὶ οἱ δημόσιοι πλέον υπάλληλοι τῆς ἐλλαδικῆς Ἐκκλησίας νὰ ἀσχοληθοῦν μόνο μετὰ τῶν λειτουργιῶν τους. Ποῦ εἶσαι ἐλληνικὴ πολιτεία; Γιατί δι-
κοί σου δημόσιοι υπάλληλοι ἀπὸ τὸ ὑστέρημα τοῦ Ἑλλήνα ραγιά ἔχουν δικαίωμα νὰ δροῦν ἀνεξάρτητα;

Γ.Α.

Ἀκράτα

Περὶ σημαίας, Ἑλλήνων καὶ μὴ Ἑλλήνων

Κύριε διευθυντά,

Θὰ ἤθελα νὰ πῶ τὴν γνώμη μου γιὰ τὸ θέμα πού ἔχει προκύψει σχετικὰ μετὰ τὴν σημαία. Βλέπω στὰ ΜΜΕ τοὺς πολιτικούς πού δὲν μποροῦν νὰ δώσουν μιὰ ὁρθὴ ἀπάντηση, παρὰ μπερδεύουν τὸν κόσμο. Ὁ μετέχων στὴν ἐλληνικὴ παιδεία ἐστὶ Ἕλλην. Ἀλλὰ ποιά ἐλληνικὴ παιδεία ὑπάρχει σήμερὰ; Λυπᾶμαι πού ὁ κόσμος δὲν λείει νὰ ξυπνήσῃ ἀπὸ τὸ σκοτάδι τοῦ Βυζαντινισμοῦ - Ἰουδαϊσμοῦ. Πῶς μπορεῖ νὰ λέμε ὅτι εἴμαστε Ἕλληνες, ἀφοῦ δὲν μποροῦμε νὰ σκεφτώμαστε ὅπως οἱ πρόγονοί μας; Στὴν σημερινή Ἑλλάδα πολιτικὰ βυζαντινίζουμε, πολιτικὰ τουρκίζουμε καὶ ὀρθοεστικὰ ἰουδαίζουμε. Καὶ θέλω νὰ

μοῦ λύσῃ μιὰ «ἀπορία» ὁ κ. Νομάρχης Θεσσαλονίκης γιὰ τὰ ὅσα λέει περὶ ἐλληνικῆς σημαίας: Πῶς ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐφόσον ὑπηρετεῖ τὸν τουρκικὸ στρατὸ καὶ μάλιστα ἔχει καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ λοχαγοῦ, «παρουσιάζεται» στὴν τουρκικὴ σημαία καὶ τὴν τιμᾷ, μπορεῖ νὰ λέγεται Ἕλλην; Εἶναι λυπηρὸ, αὐτοὶ πού ἀναθεμάτισαν τὸ '21, τὸν Βενιζέλο, πού ψάλλουν ἀνάθεμα τρεῖς κ.λπ. κατὰ τῶν Ἑλλήνων, νὰ τολμοῦν νὰ ἀποκαλοῦνται Ἕλλη-
νες.

Μετὰ τιμῆς

Παντελεῖς Πολεμαρχάκης

Γερμανία

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Δ» πού διαπιστώνουν ἄλλειψη τοῦ περιοδικοῦ σὲ κάποιο σημεῖο πωλήσεως τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν λοιπὴ Ἑλλάδα νὰ μᾶς ἐνημερώνουν στὰ τηλ. 210-3223957, 210-9841655. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμῶς ἐκ τῶν προτέρων.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΚΗ

Μιά ξεχασμένη επιστήμη

Φυσιογνωμική ονομάζεται το σύνολο της γνώσεως, των παρατηρήσεων και των πορισμάτων που έχουν ως αντικείμενο την εξέταση των φυσιογνωμιών, δηλαδή των γενικών και ειδικών χαρακτηριστικών ανθρώπων, ζώων ή πραγμάτων. Στις δύο πρώτες περιπτώσεις ή τεχνική αυτή εστιάζει το ενδιαφέρον της στη μορφολογία του προσώπου, της κεφαλής και του σώματος. Η Φυσιογνωμική, που στην εποχή μας λειτουργεί μόνο βοηθητικά για επιστήμες όπως η Ανθρωπολογία, ή Ζωολογία, ή Εγκληματολογία, αλλά έχει εφαρμογές και στις Εικαστικές Τέχνες και στη Λογοτεχνία, είναι βαθύτατα ριζωμένη μέσα στην ιστορία, καθώς στοιχεία της απαντώνται για πρώτη φορά στις γραπτές πηγές του αρχαίου Έλληνικού Λόγου. Από τις όμηρικές φυσιογνωμικές περιγραφές μέχρι το «*ίπποκρατικόν προσωπεῖον*» και από την τεχνική των φυσιογνωμιών ένασχολήσεων του Ζωπύρου μέχρι τη «Φυσιογνωμονία» του Αριστοτέλους σήμερα πολλά έχουν ξεχασθεί. Και μεσολαβούν χρονικά μήκη αιώνων εξέλιξης και συγκρότησης, όπου οι νεώτερες φυσιογνωμικές έντυπώσεις των επιφανεστέρων ειδικών, όπως ο Pierre Grapin (13ος αϊ.), ο G.B. Della Porta (17ος αϊ.) ή ο γνωστότερος Jean Caspar Lavater (18ος αϊ.) ελάχιστα πράγματα έχουν προσθέσει.

Ανατρέχοντας στα Όμηρικά Έπη διαπιστώνουμε ότι βρίθουν από φυσιογνωμικές αναφορές, που ξεκινούν από απλούς επιθετικούς προσδιορισμούς και φθάνουν μέχρι τις λεπτομερείς φυσιογνωμικές περιγραφές. Έδώ ο αντικειμενικός σκοπός είναι αφ' ενός ή διαμόρφωση από την ανάγνωση ή ακρόαση των γεγονότων μιας σαφούς εικόνας για το ποιόν των προσώπων που πρωταγωνιστούν σ' αυτά και αφ' έτερου ή παροχή ιστορικών πληροφοριών για τα έξωτερικά και ψυχολογικά χαρακτηριστικά τους. Έτσι περιγράφονται ή «*Βρισηῖς καλλιπάρης*» (= με ώραϊα μάγουλα: Ίλιάς Α 184), ή Ἀθηνᾶ «*γλανκῶπις*» (= γαλανομάτα - Ίλ. Α 206), ή «*λευκώλενος*» (= με λευκά χέρια: Ίλ. Α 208) αλλά και «*βοῶπις ποτνία*» (= μεγαλομάτα σεβάσμια: Ίλ. Α 551) Ἡρα, ό «*πόδας ὠκὺς*» (= γρήγορος στα πόδια: Ίλ. Α 364) Ἀχιλλεύς, ό «*βοὴν ἀγαθός*» (= βροντόφωνος: Ίλ. Α 408) Μενέλαος, οἱ «*θεοειδεῖς*» (= θεόμορφοι: Ίλ. Γ 37 και Β 862) Πάρις και Ἀσκάnios, ό «*δῖος*» (= θεῖος: Ίλ. Β 205) και «*πολύμητις*» (= σοφός: Ὀδύσ. ν 382) Ὀδυσσεύς.

Περαιτέρω ὁ ποιητὴς δίνει περισσότερη εὐρύτητα σὲ ὠρισμένα σημεῖα, ὅπου ἡ παρουσίαση προσώπων καὶ πραγμάτων τὸ ἀπαιτεῖ, ἔτσι ὥστε νὰ λάβουν ἔμφαση οἱ ἔννοιες ποὺ ἐκφέρονται μὲ τοὺς στίχους καὶ νὰ τονισθοῦν ἰδιαίτερα καίρια στοιχεῖα τῆς προσωπικότητας τῶν ἡρώων ποὺ πρωταγωνιστοῦν σὲ διάφορες σκηνές τοῦ Ἔπους. Μὲ αὐτὲς τὶς προοπτικὲς ὁ ἴδιος ὁ Ὅμηρος ἀφηγεῖται τὰ χαρακτηριστικὰ διαφόρων, ὅπως τοῦ Θεοσίτη (Ἰλ. Β 216-9).

«³ Ἦταν ὁ πιὸ ἄσχημος ἄνθρωπος ποὺ ἦρθε στὸ Ἴλιο· στραδοκάνης καὶ κοινοτὸς ἀπὸ τὸ ἓνα πόδι, οἱ ὦμοι του γυρισμένοι πρὸς τὰ μέσα, σμιγμένοι πάνω ἀπὸ τὸ στήθος του· κι ἀπὸ πάνω εἶχε ἓνα μακρουλὸ κεφάλι, ὅπου φύτρωναν τρίχες ἀριές»·

τοῦ Νέστορα (Ἰλ. Γ 191-9):

«⁴ Ἀνάμεσά τους τότε σηκώθηκε ὁ γλυκόλαλος Νέστορας, ὁ ρήτορας τῶν Πυλίων μὲ τὴν καθαρὴ φωνή· ἀπὸ τὴ γλῶσσα του ἔβγαине ἡ λαλιὰ πιὸ γλυκιὰ καὶ ἀπὸ τὸ μέλι», ἀλλὰ, καὶ διὰ στόματος τοῦ Πριάμου, τοῦ Ὀδυσσεά: (Ἰλ. Γ 191-99):

«⁵ Δεύτερη φορὰ πάλι ρώτησε ὁ γέροντας, σὰν εἶδε τὸν Ὀδυσσεά: “Ἐλα, πές μου καὶ αὐτόν, ἀγαπητό μου παιδί, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ἐδῶ· εἶναι πιὸ χαμηλὸς στὸ κεφάλι ἀπὸ τὸν Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα, ἀλλὰ φαίνεται πιὸ φαρόδης στοὺς ὦμους καὶ στὸ στήθος· τὰ ὅπλα του εἶναι ἀκουμπισμένα πάνω στὴ γῆ ποὺ θρέφει πολλοὺς καὶ ὁ ἴδιος τριγυρνάει μέσα στίς τάξεις τοῦ στρατοῦ σὰν μπροσταρόκριος. Μὲ κριάρι τὸν παρομοιάζω ἐγὼ πυκνόμαλλο, ποὺ περνάει μέσα ἀπὸ μεγάλο κοπάδι ἄσπρα πρόβατα”»·

καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονα (Ἰλ. Γ 166-170):

«⁶ Θέλω νὰ μοῦ πῆς μὲ τ’ ὄνομά του αὐτόν τὸν πελώριο ἄντρα, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Ἀχαιὸς ὁ ὁμορφος καὶ μεγαλόσωμος. Ἀλήθεια, εἶναι ἄλλοι πιὸ ψηλοί, ποὺ τὸν περνοῦν στὸ κεφάλι· τόσο ὠραῖο ὅμως ἄντρα ἐγὼ δὲν εἶδα ἀκόμη στὰ μάτια μου, οὔτε ἔτσι ἐπιβλητικὸ μοιάζει ἀλήθεια βασιλιάς».

Πέρα ἀπὸ τὰ ἀτομικὰ ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει καὶ ὁμαδικὰ χαρακτηριστικὰ γιὰ ζῶα, ὅπως π.χ. γιὰ τοὺς ἵππους τοῦ Εὐμήλου (Ἰλ. Β 763-65):

«⁷ Τὰ καλύτερα ἄλογα ἦταν τοῦ γιοῦ τοῦ Φέρε, αὐτὰ ποὺ ὠδηγοῦσε ὁ Εὐμήλος, γρήγορα σὰν πουλιά, μὲ μονόχρωμο τρίχωμα, συνομήλικα, μὲ ράχες ἴσιες, ἂν τίς μετροῦσες μὲ τὴν στάθμη. Τὰ εἶχε μεγαλώσει στὴν Πηρεΐα ὁ ἀργυρότοξος Ἀπόλλωνας, θηλυκὰ καὶ τὰ δυό, ποὺ ἔτρεπαν ὅλους σὲ φυγή».

Γιὰ τοὺς πολεμιστὲς π.χ. «⁸ Ἀθαντες ἔποντο θοοὶ ὀπισθεν κομόωντες» (Ἰλ. Β 542). [Μτφ: «Οἱ Ἀθαντες ἀκολουθοῦσαν ὀρμητικοὶ ἔχοντας τὰ μαλλιά τους μακρὰ ἀπὸ πίσω μόνο»], ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς «⁹ κάρη κομόωντας (= μακρυμάλληδες) Ἀχαιοὺς» (Ἰλ. Δ 268), ἀλλὰ καὶ ἐθνολογικῆς ὑφῆς γνωρίσματα, ὅπως λ.χ. στὸ Ἰλ. Γ 6 κάνει λόγο γιὰ τοὺς «¹⁰ Πυγμαίους», ποὺ κατὰ τὶς γεωγραφικὲς πληροφορίες τῆς ἐποχῆς του ἦταν λαὸς μικρόσωμων, ποὺ κατοικοῦσε νοτιώτερα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο. Οἱ φυσιολογικὲς αὐτὲς ἀναφορὲς τοῦ Ὀμήρου δὲν εἶναι διόλου αὐθαίρετες, τουναντίον προϋποθέτουν τὴν ὑπαρξὴ κοινῶν ἀντιλήψεων στὴν ἀρχαιότητα γιὰ τὴ σχέση ἀνάμεσα στὴν ψυχὴ καὶ τὰ σωματικὰ χαρακτηριστικὰ. Ὅπως ἄλλωστε εὐστοχα παρατηροῦν τόσο ὁ ἀείμνηστος φιλόλογος καὶ σχολιαστής τῆς

Ὁ Σωκράτης παραδεχόταν ὅτι τὰ φυσιογνωμικὰ χαρακτηριστικά του ἀντικατόπτριζαν κάποια ψυχικά του γνωρίσματα, τὰ ὁποῖα ὁμῶς καταπολεμοῦσε μὲ τὴν ἔλλογη σκέψη.

ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας Ἀντ. Χαλᾶς ὅσο και ὁ σύγχρονός μας καθηγητῆς Ἑγκληματολογίας Ἰωάννης Πανούσης στό βιβλίο του «Φυσιογνωμική – μιᾷ ἐγκληματολογικῇ προσέγγισι», Ἀθήνα 1993: «*Ἡ διάγνωση τῆς ταυτότητας μέσῳ φυσιογνωμικῶν στοιχείων ἦταν πλούσια στά Ὀμηρικά Ἔπη. Ἀλλωστε ὁ Ὀμηρος εἶναι κατὰ πολλοὺς ἡ πρώτη πηγὴ τῶν Φυσιογνωμικῶν*» (ἐνν. τὸ ἔργο τοῦ Ἀριστοτέλους).

Ἐρχόμενοι στὸν Ἱπποκράτη παρατηροῦμε ὅτι τὸ μέρος τοῦ ἔργου του ποὺ ἔχει ὡς ἀντικείμενο τὴν ἀνθρωπομορφολογία διακρίνεται γιὰ τὴν ἀρίστη ἐπιστημονικὴ προοπτικὴ του. Στὸ βιβλίο του «Προγνωστικόν» παρουσιάζεται τὸ λεγόμενο «Ἱπποκρατικὸν Προσώπειον», ποὺ ἀντανακλᾷ τίς παρατηρήσεις στὰ σημεῖα τοῦ προσώπου ποὺ δοθεῖσιν στὴν ὁρθὴ κατανόηση τοῦ χαρακτήρα ἀλλὰ καὶ στὴν πρόγνωση τῆς συμπεριφορᾶς. Αὐτὰ εἶναι, πέρα ἀπὸ τὴ γενικὴ εἰκόνα τοῦ προσώπου, τὰ μάτια, ἡ μύτη καὶ τὰ χεῖλη. (Βλ. σχετ.: Δ. Λυπουρλή, «Ἱπποκρατικὴ Ἱατρικὴ», Θεσ/νίκη 1983.) Ἀπὸ ἱατρικῆς σκοπιάς ὁ Ἱπποκράτης ὁρθοτομεῖ ὡς πρὸς τὸ λόγο ποὺ ἀρθρώνει γύρω ἀπὸ τίς σχέσεις τῶν σωματικῶν ἐκδηλώσεων μὲ τίς ἀνωμαλίες ἢ ἀσθένειες ποὺ πιθανώτατα ὑποκρύπτουν. (Βλ. Σχετ. «Ἱπποκράτη, Ἀπαντα», τόμ. Β΄.) Ἐπισημάνσεις, ὅπως ἡ περὶ τῆς μικροζωίας τῶν κατὰ φύσιν παχέων σὲ σχέση μὲ τοὺς ἰσχνούς, ἢ τὰ κόκκινα μάτια ὡς αἰμορραγικὴ προδιάθεση, ἢ ἡ σύσπαση τοῦ προσώπου σὲ συνδυασμὸ μὲ δξεία ἀσθένεια ὡς ἐνδειξὴ φρενιτιδας, ἔχουν ἔως σήμερα διαγνωστικὸ ἀντίκρουσμα.

Ἄλλος ὀνομαστός φυσιογνωμιστὴς στὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρξε ὁ σύγχρονός τοῦ Σωκράτης Ζώπυρος. Ὅπως παραδίδεται, ὅταν κάποτε ἐξήτασε τὴ μορφολογία τοῦ σώματος καὶ τοῦ προσώπου τοῦ μεγάλου φιλοσόφου, ἀνεκάλυψε σ' αὐτὸν πληθώρα ψυχικῶν ἐλαττωμάτων, κάτι ποὺ, ὅταν τὸ ἐξέφρασε ἐνώπιον τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους, παρόντος καὶ τοῦ ἰδίου, ἐκείνοι γέλασαν ἐντονα. Παρεμβαίνοντας ὥστόσο ὁ Ἀθηναῖος σοφὸς εἶπε πρὸς ἐκπληξὴ ὅλων, ὅτι ὅσα ὁ Ζώπυρος διαπίστωσε ἦταν ἀπολύτως ἀληθῆ, ἀλλὰ φρόντιζε νὰ καταπολεμᾷ τὰ ἀρνητικὰ στοιχεία τοῦ ἑαυτοῦ του διὰ τῆς προσηλώσεως στὴν ἀρετὴ. Γνωστός ἐπίσης φυσιογνωμιστὴς ὑπῆρξε μεταγενέστερα καὶ ὁ ἐκ Λαοδικείας ρήτορας Πολέμων, τὸ ἔργο τοῦ ὁποίου ἐξέδωσε ἐπιτομικὰ ὁ Ἀλεξανδρινὸς ἱατροφιλόσοφος Ἀδαμάντιος ὁ Σοφιστὴς περὶ τὸ 353 μ.Χ.

Ὁ Ἀριστοτέλης κάνει ἐπιστῆμὴ τὴ Φυσιογνωμική

Πέραν καὶ ὑπεράνω ὅλων τῶν προαναφερομένων τὸ πληρέστερο σύγγραμμα περὶ τὴ Φυσιογνωμικὴ δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ εἶναι τὰ «Φυσιογνωμικά» τοῦ Πανεπιστήμιονος Ἀριστοτέλη. Τὸ πρωτότυπο βιβλίο, τὸ ὁποῖο ἀναφέρει καὶ ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος στοὺς «Βίους Φιλοσόφων», δὲν διεσώθη. Τὸ διασωθὲν βιβλίο ὑπὸ τὸν τίτλο «Φυσιογνωμικά», ποὺ περιλαμβάνεται μεταξὺ ἄλλων στὶς ἐκδόσεις τῶν «Ἐλασσόνων Ἔργων» τοῦ Σταγειρίτη φιλοσόφου, σύμφωνα μὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐρευνητὲς τοῦ 6' αἰῶνος μ.Χ. ἀπηχεῖ τίς σκέψεις καὶ τίς θέσεις τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ τῶν μαθητῶν καὶ ὁπαδῶν του συγγραφέων τῆς Περιπατητικῆς Φιλοσοφίας. Σ' αὐτὸ δίδεται γιὰ πρώτη φορὰ ὁ πλέον ὠλοκληρωμένος ὁρισμὸς τῆς Φυσιογνωμικῆς:

«Πρέπει λοιπὸν νὰ ὀρίσουμε, μὲ τί εἶδους σημεῖα ἀσχολεῖται ἡ φυσιογνωμι-

Jean Caspar Lavater (1741-1801). Θεωρείται ιδρυτής της νεώτερης φυσιολογικής με τὸ ἔργο του «Physiognomische Fragmente», με τὸ ὁποῖο ἀπέσπασε τὸν πανευρωπαϊκὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ φιλία τοῦ Γκαῖτε, ἀλλὰ ἡ ἀνάλυσή του ὑστερεῖ κατὰ πολὺ ἐκείνης τοῦ Ἀριστοτέλη.

κή, ἀφοῦ δὲν ἀσχολεῖται μὲ ὅλα, καθὼς ἐπίσης ἀπὸ ποιά ἄτομα λαμβάνεται τὸ κάθε σημεῖο, καὶ ἔπειτα πρέπει νὰ δηλωθοῦν μὲ τὴ σειρὰ τὸ καθένα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀξιοσημεῖωτα. Ἡ φυσιογνωμικὴ λοιπόν, ὅπως δηλώνει καὶ τὸ ὄνομά της, ἀσχολεῖται μὲ τὰ φυσικὰ παθήματα τῆς διάνοιας καί, ἀπὸ τὰ ἐπίκτητα, μὲ ὅσα, ὅταν ἐπισυμβαίνουν, μετατρέπουν τὰ σημεῖα τῶν φυσιογνωμομένων. Τὸ ποιά εἶναι τοῦτα θὰ ἐξηγήσουμε ἀργότερα». (806 d, 19-26).

Μὲ γνώμονα αὐτὴ τὴ θεώρηση προβαίνει καὶ στὴ διατύπωση τοῦ πρωταρχικοῦ ἀξιώματος τῆς Φυσιογνωμικῆς (808 b, 11-14):

«Ἐχω τὴ γνώμη πὼς ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀλληλοεπηρεάζονται· ὅταν ἀλλοιώνεται ἡ διάθεση τῆς ψυχῆς, ἀλλοιώνει μαζὶ καὶ τὴ μορφή τοῦ σώματος, καὶ ὅταν πάλι ἀλλοιώνεται ἡ μορφή τοῦ σώματος, ἀλλοιώνει μαζὶ καὶ τὴ διάθεσιν τῆς ψυχῆς».

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἀριστοτέλης ἀναλύει τὴν κριτικὴν του στὰ πορίσματα προγενεστέρων φυσιογνωμιστῶν, τὰ ὁποῖα κρίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λανθασμένα, καθὼς, ὅπως θεωρεῖ, ἐπικεντρώνουν τὴν προσοχήν τους μόνο τὰ ἔξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ἐξεταζομένων καὶ ὄχι στὴ διανοητικὴ διάθεση ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὴν αἰτία τους. Κατόπιν ἐπεκτείνεται σὲ μεθοδολογικὲς κατευθύνσεις γιὰ τὴ χρῆσιν τῶν στοιχείων, ποὺ ἄγουν σὲ ἀσφαλεῖς διαγνώσεις (809 d, 18-25):

«Τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ἐπιλεγόμενα στοιχεῖα πρέπει νὰ ἀνταποκρίνεται στὸν σκοπὸ, γιὰ τὸν ὁποῖο ἐπιλέγεται. Ἐπιπλέον κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν σημείων (πρέπει νὰ χρησιμοποιῇ κάποιος) καὶ τὸν συλλογισμό, τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ ἐφαρμόζῃ ὅπου τυχὸν χρειάζεται, προσθέτοντας στὰ ἀποτελέσματα τῆς ἔρευνας τὰ κατάλληλα (συμπεράσματα). Γιὰ παράδειγμα, ἂν κάποιος εἶναι ἀναιδὴς καὶ μικροπρεπής, θὰ εἶναι ἐπίσης κλέφτης καὶ φιλάργυρος, κλέφτης ὡς ἐπακόλουθο τῆς ἀναιδείας του καὶ φιλάργυρος ὡς ἐπακόλουθο τῆς μικροπρεπείας του. Σὲ κάθε παρόμοια περίπτωση λοιπὸν θὰ πρέπει νὰ προσαρμόζῃ κάποιος τὰ πράγματα μ' αὐτὸ τὸν τρόπο καὶ νὰ διεξάγῃ τὴν ἔρευνά του». Στὸ σημεῖο αὐτὸ δίδεται γιὰ πρώτη φορὰ καὶ τὸ στίγμα τῆς ἐγκληματολογικῆς χρήσεως τῆς Φυσιογνωμικῆς.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ φιλόσοφος καὶ κατ' ἐπέκτασιν οἱ πνευματικοὶ του ἀκόλουθοι, ἐκλαμβάνοντας τὸ φαινόμενο τῆς ζωῆς ὡς ὁλότητα, κάνουν λόγο καὶ γιὰ τὴν συμπεριφορὰ τῶν ζώων μέσα στὸ γίγνεσθαι, ἐντοπίζοντας τὰ στοιχεῖα ποὺ διακρίνουν τὸ κάθε εἶδος αὐτῶν. Ἡ πρωτοτυπία τους πάντως στὶς φυσιογνωμικὲς προσεγγίσεις καὶ ἐκτιμήσεις δὲν ἔγκειται ἀπλῶς στὴν ἐξαγωγή συμπερασμάτων μέσα ἀπὸ τὴν ἐμπειρικὴ παρατήρηση ἀνθρωπίνων χαρακτηριστικῶν, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀναγωγή αὐτῶν σὲ γνωρίσματα ἄλλων ἐμβίων ὄντων. Ἔτσι λ.χ. ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τοῦ σώματος ἀποφαίνεται (813 b, 30-34):

«Ἡ μετρημένη ἀνάπτυξη τῶν σωμάτων εἶναι ἡ καλύτερη γιὰ τὶς αἰσθήσεις καὶ ἡ πιὸ ἀποτελεσματικὴ ὡς πρὸς τοὺς σκοπούς· οἱ κινήσεις (τὰ ἐρεθίσματα) φτάνουν στὸν νοῦ εὐκόλα, ἐφόσον δὲν ἔχουν νὰ διανύσουν μεγάλο διάστημα, οὔτε πάλι τὸ γεμίζουν ὑπερβολικά, ἐφόσον δὲν κινοῦνται σὲ μικρὸ χωρὸ. Ἐπομένως ἐκεῖνος ποὺ πρόκειται νὰ εἶναι ὁ πιὸ τέλειος στὸ νὰ ἐπιτελῇ κάθε στόχον του καὶ νὰ αἰσθάνεται, πρέπει νὰ εἶναι μέτριος ὡς πρὸς τὸ μέγεθος».

Ἡ καθολικοῦ εὗρους ἐπιστημονικὴ σκέψη τοῦ Ἀριστοτέλη ἀποτελεῖ πάντοτε τὴ βάση τῶν ἐπιστημῶν, ἀλλὰ κατὰ τὸν Μεσαίωνα ὑπῆρξε καὶ ἐναντισμα γιὰ τὴ Δύση καὶ τὴν Ἀνατολή, πού τις ἐβγάλε ἀπὸ τὸ θεοκρατικὸ σκότος. Οἱ Ἀραβες πῆραν τὸ ἔργο του, ὁ δὲ Ἱμπν Μπαχτισοῦ (13ος αἰ.) μιμήθηκε τὸ ἀριστοτελικὸ ἔργο «Περὶ ζώων» μὲ τὸ ἔργο του «Περιγραφή τῶν ζώων», ὅπου συμπεριέλαβε καὶ προσωπογραφία τοῦ μεγάλου Σταγειρίτη.

Ὡς πρὸς τὴν κίνησιν τοῦ σώματος ὅτι (813 a, 2-15):

«Αὐτὸς ποὺ κάνει μεγάλα καὶ ἀργὰ θήματα ἀργεῖ νὰ ξεκινήσῃ, ἀλλὰ προχωρεῖ ὡς τὸ τέλος, διότι τὸ μεγάλο θῆμα ἔχει ἀνοιγμα καὶ τὸ βραδὺ εἶναι διστακτικό. Αὐτὸς ποὺ ἔχει μικρὸ καὶ ἀργὸ θῆμα ἀργεῖ νὰ ξεκινήσῃ καὶ δὲν φτάνει στὸ τέλος, διότι τὸ μικρὸ καὶ ἀργὸ θῆμα δὲν ἔχει ἀνοιγμα. Ἐκεῖνος ποὺ κάνει μεγάλα καὶ γρήγορα θήματα δὲν εἶναι τολμηρός, ἀλλὰ ὀλοκληρώνει τὴν ἐπιδίωξή του, διότι ἡ ταχύτητα φτάνει στὸ τέλος, ἀλλὰ τὸ μακρὸς τοῦ θήματος δὲν ἔχει ἀνοιγμα. Αὐτὸς ποὺ κάνει μικρὸ καὶ γρήγορα θῆμα εἶναι τολμηρός, ἀλλὰ δὲν ὀλοκληρώνει τὴν ἐπιδίωξή του. Γιὰ τίς κινήσεις τοῦ χειριοῦ, τοῦ πήγῃ καὶ τοῦ βραχίονα ἰσχύουν οἱ ἴδιες ἀρχές. Ἐκεῖνοι ποὺ βαδίζουν με ἀσάθεια καὶ με τοὺς ὤμους στητοὺς καὶ τεντωμένους ἔχουν κοντοὺς βραχίονες· ἀνάγεται στὰ ἄλλα. Ἐκεῖνοι ὅμως ποὺ σαλεύουν τοὺς ὤμους, σκύβοντας μπροστά, εἶναι μεγαλόφρονες· ἀνάγεται στὰ λιοντάρια».

Ὡς πρὸς τὴ χροιά τῆς φωνῆς παρατηρεῖ ὅτι (813 a, 32-35):

«Ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν δυνατὴ καὶ βαρεῖα φωνὴ εἶναι ὑδριστές· ἀνάγεται στοὺς ὄνους. Ὅσοι ὅμως φωνάζουν ἀρχίζοντας ἀπὸ βαρὺ τόνο καὶ καταλήγοντας σὲ ὀξὺ εἶναι γκρινιαρῆδες καὶ κλαψιάρῆδες· ἡ παρατήρηση ἀνάγεται στὰ βόδια καὶ εἶναι ἀντίστοιχο μετὰ τὴ φωνή. Ὅσοι μιλοῦν με φωνὴ ὀξεῖα, ἀπαλὴ καὶ σπασμένη εἶναι κίναιδοι· ἡ παρατήρηση ἀνάγεται στὶς γυναῖκες καὶ στὴν ἐπιτρέπεια. Ὅσοι ἔχουν φωνὴ βαρεῖα, δυνατὴ καὶ καθαρὴ – ἡ παρατήρηση ἀνάγεται στοὺς δυνατοὺς σκύλους καὶ στὴν ἐπιπρέπεια. Ὅσοι ἔχουν ἀπαλὴ καὶ ἄτονη φωνὴ εἶναι πρᾶοι· ἀνάγεται στὶς προβατίνες. Ὅσοι ἔχουν φωνὴ ὀξεῖα καὶ τραχειά, εἶναι ἄπληστοι· ἀνάγεται στὶς κατσίκες».

Ὡς πρὸς τὸ βλέμμα δέ, λέγει τὰ ἐξῆς (813 a, 19-30):

«Ὅσοι ἔχουν εὐκίνητο καὶ γρήγορο βλέμμα εἶναι ἀρπακτικοί· ἀνάγεται στὰ γεράκια. Ἐκεῖνοι ποὺ ἀνοικοκλείνουν τὰ μάτια τοὺς εἶναι δειλοί, ἐπειδὴ ἀλλάζουν πρῶτα στὰ μάτια. Ὅσοι κοιτοῦν λοξὰ καὶ κλείνουν τὸ ἓνα μάτι, ὅσοι γλαρώνουν τὰ μάτια, ὅσοι ἔχουν ἀπαλὸ βλέμμα καὶ χαμηλώνουν τὰ βλέφαρα καὶ γενικὰ ὅσοι ἔχουν βλέμμα τρυφερὸ καὶ θολὸ – ὅλες οἱ σχετικὲς παρατηρήσεις ἀνάγονται στὴν ἐπιπρέπεια καὶ στὶς γυναῖκες. Ὅσοι κινοῦν τὰ μάτια σὲ μεγάλα διαστήματα καὶ ἔχουν μιὰ χροιά λευκὴ στὸ μάτι, ποὺ δίνει τὴν ἐντύπωση τῆς προσήλωσης, εἶναι συλλογισμένοι· ἂν ἡ ψυχὴ προσηλωθῇ ἔντονα σὲ κάποια σκέψη, μένει σταθερὸ καὶ τὸ μάτι».

Βλέποντας συνοπτικὰ τὸ ζήτημα τῆς Φυσιογνωμικῆς στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα διαπιστώνουμε ὅτι, ὅπως ἀκριδῶς συμβαίνει καὶ μετὰ τίς ἄλλες ἐπιστῆμες, ἔτσι καὶ στὴν περίπτωσιν τὴν προκειμένην οἱ Ἕλληνες δὲν παρέμειναν ἀπλᾶ στὸ στάδιο τῆς παρατήρησης τῶν χαρακτηριστικῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων, ἀλλὰ προχώρησαν στὴ συστηματικὴ ἔρευνα καὶ ἐξαγωγή συμπερασμάτων, μολονότι δὲ βάσει στατιστικῶν στοιχείων ἢ ἀπήχησιν τῆς Φυσιογνωμικῆς σήμερον εἶναι μικρή, ἐντούτοις δὲν παύει νὰ ἀποτελῇ μιὰ ὑπολογίσιμη ἐπιστημονικὴ πραγματικότητα.

Μάριος Μαρνέας

ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΣΤΙΣ ΗΠΑ;

Πρόβλεψη του άρχιστρατήγου Φράνκς

Ο στρατηγός Τόμμυ Φράνκς ισχυρίζεται ότι σε περίπτωση που οι Ήνωμένες Πολιτείες πληγούν από όπλο μαζικής καταστροφής, το οποίο θα προκαλέσει μεγάλες απώλειες, είναι πολύ πιθανόν να προτιμηθεί μία στρατιωτική μορφή διακυβέρνησης (αντί της Συνταγματικής). Ο Φράνκς, ό οποίος ήγήθηκε έπιτυχώς των επιχειρήσεων των ΗΠΑ στο Κουβέιτ, στο Άφγανιστάν και στο Ιράκ, εξέφρασε την ανησυχία του σε έκτακτη συνέντευξη που παρέχώρησε στο άνδρικό περιοδικό «Cigar Aficionado».

Στο τεύχος του Δεκεμβρίου του περιοδικού ο πρώην διοικητής της Κεντρικής Στρατιωτικής Διοίκησης προειδοποίησε ότι, εάν οι τρομοκράτες κατάφεραν να χρησιμοποιήσουν ένα όπλο μαζικής καταστροφής (WMD) εναντίον των ΗΠΑ ή ενός εκ των συμμάχων τους, θα προέκυπταν καταστροφικές συνέπειες για την πολύτιμη για τους πολίτες των ΗΠΑ και των άλλων χωρών της Δύσης δημοκρατική μορφή διακυβέρνησης.

Συζητώντας για τους υποθετικούς κινδύνους που ενδεχομένως θα έκαλούντο να αντιμετωπίσουν οι ΗΠΑ μετά τα συμβάντα της 11ης Σεπτεμβρίου, ο Φράνκς είπε ότι: «*το χειρότερο πράγμα, που θα μπορούσε να συμβεί*» είναι η απόκτηση και χρήση από τους τρομοκράτες ενός βιολογικού, χημικού ή πυρηνικού όπλου που προκαλεί σοβαρές απώλειες. Εάν αυτό συμβεί –είπε ο Φράνκς– «*ο Δυτικός κόσμος, ο ελεύθερος κόσμος, θα χάσει ό,τι αγαπά πιο πολύ και αυτό είναι η ελευθερία που γνωρίσαμε για 200 χρόνια, σ' αυτό το μεγάλο πείραμα που καλούμε δημοκρατία*».

Ο Φράνκς παρουσίασε στην συνέχεια ό,τι νομίζει πως θα ακολουθούσε «σε πρακτικό επίπεδο» μία τέτοια επίθεση. «*Αυτό σημαίνει την δυνατότητα χρησιμοποίησης ενός όπλου μαζικής καταστροφής από τους τρομοκράτες και ένα κτύπημα που θα προκαλούσε μαζικές καταστροφές κάπου στον Δυτικό Κόσμο –ενδεχομένως στις Ήνωμένες Πολιτείες της Αμερικής–, πράγμα το οποίο θα είχε ως συνέπεια τον προβληματισμό των πολιτών μας σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Συντάγματος και την στρατιωτικοποίηση της χώρας μας, ούτως ώστε να αποφύγουμε την επανάληψη ενός καταστροφικού κτυπήματος. Δύο συνέπειες πολύ σοβαρές και βεδαίως πλήγμα για το Σύνταγμά μας*». Ο Φράνκς προχώρησε σε πρόβλεψη για το πόσο σύντομα ένα τέτοιο γεγονός θα μπορούσε να λάβη χώρα.

Ήδη κάποιои –κριτικάροντας το Άμερικανικό Κογκρέσσο και τὰ μέλη του Συνδέσμου «Αμερικανική Πατριωτική Δράση», τὰ όποια έσπευσαν νὰ λάβουν μέτρα μετά τις έπιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου– διατείνονται ότι στόχος του Νόμου είναι νὰ περιορίσει τις έλευθερίες των πολιτών, πράγμα το όποιο θὰ αποτελέσει επικίνδυνο προηγούμενο.

Όστόσο το σενάριο του Φράνκς προχωρεί πολύ πιο πέρα. Είναι ο πρώτος ύψηλά ιστάμενος αξιωματούχος, ό όποιος συζητεί άνοικτά το ένδεχόμενο κατάργησης του Συντάγματος ύπέρ μιας στρατιωτικής μορφής διακυβέρνησης.

[Μετάφραση: Σ.]

Η «ΠΛΑΝΗΤΑΡΧΙΑ» ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ:

Εχει επισημανθή πως οί Η.Π.Α. στερούνται ιστορικής συνειδησης: πως τὸ ἀμερικανικὸ κράτος ἀποτελεῖ μὲν μία πανίσχυρη πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ ὄντοτητα, πλὴν ὅμως δὲν διαθέτει τὸ ἀναγκαῖο ἱστορικὸ δάθος, τὴν ἐμπειρία τοῦ παρελθόντος, ὥστε νὰ λαμβάνη στὸ παρὸν τὶς ὀρθότερες κάθε φορὰ ἀποφάσεις. Καὶ τοῦτο ἀποδίδεται στὸ γεγονός, ὅτι τὸ ἀμερικανικὸ κράτος προσηγήθηκε τοῦ ἀμερικανικοῦ ἔθνους. Πρῶτα ἔγινε τὸ κράτος κι ὕστερα, ἀργότερα, ἡ πολυεθνικὴ του κοινωνία ἄρχισε νὰ γεννᾷ τὸ ἀμερικανικὸ ἔθνος. Ἐδίδετο ἔτσι ἡ εἰκόνα ἑνὸς ἀμερικανικοῦ γίγαντα χωρὶς πόδια, ἑνὸς θεόρατου δένδρου χωρὶς ἰσχυρὲς ρίζες.

“Ὅλα αὐτὰ ἦταν καὶ εἶναι ἐντελῶς ἀβάσιμα. Διότι ὁλόκληρη ἡ εὐρωπαϊκὴ παράδοση – Πολιτεία καὶ Θρησκεία, Δημοκρατία καὶ Χριστιανισμός, Ἑλλάδα καὶ Σιών – πέρασε αὐτούσια στὴν ἀντίπερα ὄχθη τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ μάλιστα ρίζωσε εὐκολώτερα καὶ βαθύτερα στὸ παρθένο ἔδαφος τοῦ Νέου Κόσμου. Ἄν χρειαζόταν ὡς σήμερα ἡ ἀμερικανικὴ ὑπερδύναμη τὴν Ἱστορίαν γιὰ νὰ δικαιολογῇ τὴν πολιτικὴ της καὶ τὶς ἐπιλογές της, τὴν εἶχε ἄμεσα στὴ διάθεσή της, ὅπως ἄλλωστε κάθε δυτικοευρωπαϊκὴ χώρα. Μέχρι σήμερα ὅμως δὲν τὴ χρειάστηκε ποτέ. Διότι ἡ πορεία τοῦ ἀμερικανικοῦ κράτους τοὺς δύο πρώτους αἰῶνες τῆς ὑπαρξῆς του ἔδινε ἀπὸ μόνῃ της τὴ δικαίωση. Ἡ πορεία πρὸς τὴ δύναμη, τὴν ὑπερδύναμη καὶ τελικῶς τὴν Πλανηταρχία, εὗρισκε ἄμεσα τὴ δικαίωση στὸ παρὸν – δὲν χρειαζόταν τὴν Ἱστορίαν. Ἡ ἴδια ἔγραψε ἐνδοξη ἱστορία. Σήμερα ὅμως;

Τενικὰ ἡ ἀνάγκη τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς ἱστορικῆς δικαίωσης εἶναι ἀπὸ τὴ φύση τῆς ἔνοχῃ. Διακηρύττω πως αὐτὸ ποὺ πράττω τὸ ἐπραξαν ἄλλοι πρὶν ἀπὸ μένα καὶ ἐκεῖνοι δικαιώθηκαν, κέρδισαν. Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ δηλαδὴ κρύβει τὴν ἐπιδίωξη τῆς νομιμοποίησης ἀπὸ κάποιους ἄλλους τῶν πράξεών μας. “Ὅταν λογαριάζεις πλὴν τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ ἄλλους, τοὺς ὁποῖους εἶναι ἀνάγκη νὰ πείσης, τότε ἔρχεται ἡ Ἱστορία.

Ὅτε ὁ Περικλῆς οὔτε ὁ Κλεισθένης οὔτε καὶ ὁ Πεισίστρατος ἔδωσαν λογαριασμὸ στὴν Ἱστορίαν, γιατί δὲν ἔδιναν λογαριασμὸ σὲ ἄλλους. (“Ὅπως ἄλλωστε καὶ οἱ Ἕλληνες φιλόσοφοι: οὔτε «βιβλιογραφοῦσαν» τὰ ἔργα τους οὔτε παρέπεμπαν σὲ ἄλλους). Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως εἶχε τὴν ἀνάγκη τῆς Ἱστορίας: *«Ἡρακλέα μιμοῦμαι καὶ Περσέα ζητῶ καὶ τὰ τοῦ Διονύσου μεθ’ ἡμῶν, θεοῦ γενάρχου καὶ προπάτορος... δοῦλομαι πάλι ἐν Ἰνδία ἐγγχωρεῦσαι»*.

Τὴν ἱστορικὴ δικαίωση ἔχουν ἀνάγκη ὅσοι ὑπερασπίζονται καθεστῶτα ἢ ὅσοι ἐπιχειροῦν νὰ ἐγκαθιδρύσουν νέα. Καὶ ὅσο πιὸ ἐξουσιαστικά (ὁλοκληρωτικά) εἶναι αὐτά, τόσο συχνότερα καὶ ἐπιτακτικώτερα στρέφονται στὴν Ἱστορίαν ζητώντας τὴ δικαίωσή τους. Αὐτὴ τὴ στιγμή ἡ ἀμερικανικὴ ὑπερδύναμη ἐπιχειρεῖ νὰ γίνῃ καθεστῶς καὶ μάλιστα παγκόσμιος, ἐπιχειρεῖ νὰ γίνῃ

ΑΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΛΑΓΚΤΟΙ ΟΔΥΣΣΕΙΣ

πλανηταρχία, πού δίχως τὸν ἀπόλυτο παγκόσμιο ἔλεγχο δὲν νοεῖται. Ἡ ἀνθρωπότητα βρῖσκεται στὰ πρῶτα στάδια ἐγκαθίδρυσης ἐνὸς παγκοσμίου καθεστῶτος. Καὶ σήμερα γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο ἡ ἀνάγκη τῆς Ἱστορίας προβάλλει γιὰ τὶς Η.Π.Α. ἀμείλικτη: Πρέπει νὰ πειθοῦν θεοὶ καὶ δαίμονες (Ἀμερικανοὶ καὶ μὴ), πὼς ἡ ἄσκησις παγκοσμίου ἐξουσίας ἔχει τὴν ἄδεια ἢ στὴ χειρότερη περίπτωση τὸ συγχωροχάρτι τῆς Ἱστορίας. Κι ἐδῶ ἐπιστρατεύονται οἱ ἱστορικοὶ τύπου Χάνσον, πού ἀναλαμβάνουν ἐργολαβικά μὲ τὶς ἱστορικές τους γνώσεις νὰ ταυτίσουν τὴν Πλανηταρχία μὲ τὶς ἐνδοξότερες στιγμὲς τοῦ παρελθόντος, δίδοντας τελικῶς σ' αὐτὴν τὴν πολυπόθητη ἱστορική δικαίωση.

Ἀθήνα, 5ος π.Χ. αἰών: Ἡ γένεσις καὶ ἡ ἀποθέωσις τῆς Δημοκρατίας. Ὅλη σχεδὸν ἡ ἀνθρωπότητα γνωρίζει τὴν Ἀθήνα καὶ τὴ Δημοκρατία της. Καὶ τὸ ἔργο τοῦ ἑλληνιστῆ Χάνσον: Ἡ ταύτισις τῆς σημερινῆς παντοκράτειρας Ἀμερικῆς μὲ τὴν Ἀθηναϊκὴ Ἡγεμονία τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνα, ἡ ταύτισις τῶν ἐπιλογῶν τῶν συγχρόνων Ἀμερικανῶν ἡγετῶν μὲ αὐτὴ τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν, ἡ ταύτισις τῆς διὰ τῶν ὀπλῶν καὶ τῶν σφαγῶν ἐπιβολῆς τῆς παγκοσμίου ἐξουσίας μὲ τὴ σκέψις τοῦ Θουκυδίδου καὶ τὴ γενικώτερη ἀντίληψις τῶν Ἑλλήνων περὶ πολέμου. Ταιριάζουν/δὲν ταιριάζουν, ταυτίζονται/δὲν ταυτίζονται ὅλα αὐτά; Καθῆκον τοῦ στρατευμένου ἱστορικοῦ εἶναι νὰ τὰ ταιριάξῃ, νὰ τὰ ταυτίσῃ, ὥστε τελικῶς νὰ πείσῃ ὅχι βέβαια τὴν ἡγεσίαν τῶν Η.Π.Α. ἢ τὴν ἀμερικανικὴ κοινὴ γνώμη –αὐτὸ εἶναι εὐκόλο– ἀλλὰ ἕνα μεγάλο μέρος τῆς παγκόσμιας κοινῆς γνώμης. Ὡς πρὸς τὴν τελευταία ὁ Β. Ντ. Χάνσον φαίνεται πὼς δὲν ἐκτιμᾷ ἰδιαιτέρως τὴν κρίσιν της, φτάνοντας ἔτσι νὰ διατυπώσῃ παιδαριῶδεις ὑπερβολές. Γιὰ παράδειγμα ὁ ἐν λόγω στρατευμένος ἱστορικός, στὴν προσπάθειά του νὰ δικαιώσῃ ἱστορικά τὴν πολιτικὴ Σαρὸν ἐναντὶ τῶν Παλαιστινίων, δὲν δίστασε νὰ ταυτίσῃ τὸν Ἰσραηλινὸ πρωθυπουργὸ μὲ τὸν ὁμηρικὸ Αἴαντα! «Israel's Ajax» ἦταν ὁ τίτλος τοῦ ἄρθρου τοῦ πού δημοσιεύθηκε στὴν Ἀμερικανικὴ Ἐπιθεώρησις (National Review). Τελαμώνιος Αἴας λοιπὸν ὁ Σαρὸν. Καὶ τὸ «αἰτιολογικόν»: ὅπως σὲ κάθε δύσκολη στιγμὴ τοῦ Τρωικοῦ Πολέμου ὁ Αἴας «ἔδραζε ἀσπροπρόσωπους τοὺς Ἀχαιοὺς», ἔτσι καὶ ὁ Σαρὸν μὲ τὴν πολιτικὴν του ἐπιτυχάνει τὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα γιὰ τὸ λαὸν του. Δὲν χρειάζεται νὰ κοπιᾷ κανεὶς, γιὰ νὰ καταδείξῃ τὸ ἄσχετο καὶ ἀσύμβατο τῆς τραγελαφικῆς αὐτῆς ταύτισης – εἶναι αὐτονόητα.

Ὅμως εὐκολώτερο θὰ ἦταν γιὰ τὸν ἑλληνιστὴ Β. Ντ. Χάνσον νὰ ταυτίσῃ τοὺς σημερινοὺς Ἀμερικανοὺς μὲ τὸν Αἴαντα, προβλέποντας ταυτόχρονα τὴν κατάληξί τους. Ὁ Αἴας, μὴ μπορῶντας νὰ ἀντέξῃ τὴν ἀπώλεια τῶν ἀρμάτων τοῦ Ἀχιλλέα, τὴν πιὸ ἐνδοξὴ ἀνταμοιβή γιὰ τὸν ἥρωισμό του, παραλογίζεται, καταλαμβάνεται ἀπὸ μανία ἐναντίον πάντων καὶ τελικὰ ὁδηγεῖται στὴν αὐτοχειρία. Γι' αὐτὸ ἂς σπεύσουν οἱ ἱστορικοὶ καθοδηγητὲς τῆς Πλανηταρχίας νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴ μοῖρα τοῦ Αἴαντα, καθὼς «πολυμήχανοι Ὀδυσσεῖς» ἀναμένουν σὲ ἀπόστασι ἀναπνοῆς...

Παν. Α. Κουδαλάκης

Ο ΑΛΛΟΣ ΛΟΓΟΣ

‘Ο Τοπάρχης

‘Αντιλαμβάνομαι την πρεμούρα του διεθνούς Σιωνισμού για τις δηλώσεις του Μίκη Θεοδωράκη... Διάβολε! “Ενας προοδευτικός και γνωστός στα πέρατα της Οικουμένης ενάντια στην πολιτική του περιούσιου λαού. Πάει, χάλασεν ο κόσμος. Γι’ αυτό άρχισαν τα διαδήματα στην κυβέρνησή μας, ενώ νοίκιασαν όλα τα φορητά του κόσμου, για να μεταφέρουν την λάσπη που θα του ρίξουν. Τί Γκέμπελς τον είπαν τον άνθρωπο, τί Χίτλερ, τί το όλοκαύτωμα επικαλέσθησαν, τί ότι «καλλιεργούνται και πάλι οι σπόροι της καταστροφής».

Βεβαίως και η σκασίλα μας είναι μεγάλη, αν οι της κυβερνήσεως του κ. Σαρόν είναι συγκλονισμένοι από την δήλωση αυτήν του Μίκη («ΤΑ ΝΕΑ», 14-11-2003). “Ας πάρουν ξύδι να τους περάση... Και στο κάτω-κάτω αυτό τους πείραξε; ‘Εδώ ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως έδειξε το Ευρωβαρόμετρο, έχει γράψει την πολιτική του ‘Ισραήλ στα πιο μαύρα κατάστιχα. Και όχι άδικα. Λόγω της ρατσιστικής πολιτικής των είς θάρος των Παλαιστινίων. Και λόγω των ναζιστικής νοστορίας έγκλημάτων που διέπραξαν έναντίον των.

Κι ενώ οι φίλοι μας οι Χαχαμικοί φοροῦσαν τσουνάλια και πασάλιζαν την κεφαλή τους με στάχτη, στηθοκοπούμενοι εις ένδειξιν πένθους, τσουνί! και ο κ. Μίλλερ να μάς κάνη ντά, που δεν χειροκροτούμε έξαλλα το πολεμικό ντελίριο της παρεούλας του κ. Σαρόν. ‘Εντάξει! Του προστάτη του διεθνούς Σιωνισμού είναι υπάλληλος. ‘Αλλά μή το παραηδᾶμε κι όλας. Διότι προφανώς έχει μπερδέψει την χώρα μας με τον Παναμά, την Χιλή και τον ‘Ισημερινό, και βέβαια την χώρα της όποίας υποτίθεται ότι είναι πρεσβευτής με το ‘Ισραήλ και την Σιών.

‘Ωστόσο, όσο κι αν τρέμουν εκεί στο ‘Υπουργείο των ‘Εξωτερικών τον κ. Μίλλερ, καλά θα κάνουν να του υπενθυμίσουν ότι είναι φιλοξενούμενος έδω και ανά πᾶσαν στιγμήν μπορεί να θεωρηθῇ *persona non grata*. Διότι απ’ τον καιρό που μάς ἤλθε μάς τά ‘πρηξε πότε με την μιά του παρέμβαση και πότε με την άλλη!

Ούτε Ρωμαῖος άνθύπατος...

Γιώργος Πετρόπουλος

‘Ο ἀρχαιολόγος - ἀνασκαφέας Θ. Σπυρόπουλος μιλά στὸν «Δ»

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ ΑΠΟΣΙΩΠΗΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΛΛΑΝΑ!

Φοβερό σκάνδαλο γύρω ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο Μενελάου

Απόφαση σὸκ ἀπὸ τὸ Κεντρικὸ Ἀρχαιολογικὸ Συμβούλιο, νὰ σταματήσῃ τὶς ἀνασκαφικὲς ἐργασίες στὴν περιοχὴ τῆς Πελλάνας, ὅπου ἀνακαλύφθηκε τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης. Ἡ ἀρχαιολογικὴ σκαπάνη μπαίνει στὴν ἄκρη μετὰ ἀπὸ 20 χρόνια ἐντατικῶν ἐρευνῶν, πού ἔφεραν στὸ φῶς σπουδαιότατα εὐρήματα. Οἱ λόγοι πού ὠδήγησαν στὴν ἀπόφαση αὐτή, εἶναι ὅτι «τὰ μέχρι τώρα στοιχεῖα, πού προκύπτουν ἀπὸ τὶς ἀνασκαφές, δὲν ἐπαρκοῦν γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουν ὅτι πραγματικὰ πρόκειται γιὰ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης». Τὸ πιὸ κραυγαλέο ὅμως εἶναι, ὅτι ἐπικαλοῦνται «αἰσθητικούς λόγους», γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν, νὰ διατυπώσουν καὶ νὰ τεκμηριώσουν τὴν ἀπόφαση αὐτή.

Πιο συγκεκριμένα κρίθηκε ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους τοῦ ΚΑΣ ὅτι ἡ κατάσταση στὴν ὁποία διασώθηκε τὸ ἀνάκτορο δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὴ. Στὴ συνεδρίαση πού πραγματοποιήσαν τὸν Νοέμβριο, προκειμένου νὰ ληφθῇ ἡ σχετικὴ ἀπόφαση γιὰ τὴ συνέχιση ἢ ὄχι τῶν ἀνασκαφικῶν ἐργασιῶν στὴν περιοχὴ τῆς Πελλάνας, δὲν ἐκλήθη τὸ βασικὸ πρόσωπο αὐτῆς τῆς ὑπόθεσης, πού εἶναι ὁ ἀρχαιολόγος Θεόδωρος Σπυρόπουλος, ὁ ὁποῖος ὑλοποίησε τὶς ἐρευνες καὶ ἀνακάλυψε τὸ ἀνάκτορο! Ἐπρόκειτο γιὰ μίαν ἀπόφαση, πού πάρθηκε χωρὶς νὰ ἀκουστῇ ἡ ἄλλη ἄποψη καὶ τὰ τεκμηριωμένα στοιχεῖα πού τὴ συνοδεύουν σὲ σχέση μὲ τὴν ταυτότητα τῶν εὐρημάτων. Καὶ ἂν αὐτὸ δὲν εἶναι ὑποπο, τί ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ εἶναι; Γιατὶ γεγονὸς εἶναι πὼς ὅ,τι δὲν μπορούμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε, τὸ ἀποφεύγουμε.

Καὶ στὴν προκειμένη περίπτωσι οἱ ἀποδείξεις τοῦ κ. Σπυρόπουλου, ἐὰν διατυπώνονταν στὴν ἐν λόγω συνεδρίαση, θὰ ἀποτελοῦσαν τροχοπέδη στὴν ἀπόφαση πού ἐλήφθη. Κάτι πού δὲν θὰ ἐξυπηρετοῦσε κάποιους ἰδιοτελεῖς σκοποὺς; Πὼς γίνεται νὰ πραγματοποιηθῇ μίαν συνεδρίαση γιὰ τὴν τύχη σημαντικῶν ἀνασκαφικῶν ἐργασιῶν ἐρήμην ἐκείνου πού τὶς ὑλοποίησε; Γιατὶ ἀποφεύχθηκε νὰ παρουσιαστοῦν τὰ ἐπιστημονικὰ στοιχεῖα, πού ἀποδεικνύουν ὅτι πραγματικὰ ἐπρόκειτο γιὰ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης; Γιατὶ οἱ κύριοι τοῦ ΚΑΣ δὲν θέλησαν νὰ ἀντιμετωπίσουν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Σπυρόπουλου, ἐνῶ δὲν εὐσταθοῦν τὰ δικά τους; Τὸ ὅτι δὲν τοὺς ἀρέσει ἡ κατάσταση στὴν ὁποία ἔχουν διατηρηθῇ τὰ εὐρήματα, δὲν εἶναι σοβαρὸς καὶ ἐπαρκὴς λόγος. Τόσα χρόνια θαμμένα κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, μὲ ἄλλα κτίσματα νὰ τὰ ἔχουν σκεπάσει, πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν διατηρηθῇ;

Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς εἶναι ἀνάστατοι ἀπὸ τὴν προκλητικὴ αὐτὴ ἀπόφαση τοῦ ΚΑΣ, πού σταματᾷ τὶς ἀνασκαφικὲς ἐργασίες, καὶ καταβάλλουν προσπάθειες γιὰ νὰ τὴν ἀνατρέψουν. Εἶναι διατεθειμένοι μάλιστα νὰ παραχωρήσουν τὰ κτήματά τους δωρεάν γιὰ τὴ

συνέχιση τῶν ἐρευνῶν, χωρίς νά ἀποζητοῦν κανένα ἀντάλλαγμα καί ἔχοντας ἀνεξάντλητη ὑπομονή, μέχρι νά ἀποκαλυφθῇ τὸ ἀνάκτορο στὸν μέγιστο βαθμό. Καί οἱ φορεῖς τῆς περιοχῆς ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή εἶναι ἀρωγοί σὲ αὐτὴ τὴ μεγάλη προσπάθεια, ὑλοποιώντας σειρὰ ἐπαφῶν μὲ τοὺς ἀρμόδιους κρατικούς παράγοντες.

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ ΤΟΥ κ. Θ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Θεόδωρος Σπυρόπουλος, ὁ ἀρχαιολόγος ποὺ ἐπὶ 20 συναπτά ἔτη πραγματοποίησε τὶς ἀνασκαφές στὴν Πελλάνα, μιλάει στὸν «Δαυλό», μετὰ τὴν ἀδικη καὶ κυρίως ἀβάσιμη ἀπόφαση τοῦ ΚΑΣ νά σταματήσῃ τὸ ἔργο του, ποὺ ἔχει νά κἀνῃ μὲ μιὰ σημαντικώτατη κατάρκτηση στὴν ἐρευνα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας καὶ τὴν ἐμμονὴ ὠρισμένων νά τὴν καταρρακώνουν καὶ νά ἀνοίγουν λάκκους, γιὰ νά τὴ θάψουν σὲ μεγαλύτερο βάθος ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ τὴν ἐντόπισαν.

ΕΡ.: *Κύριε Σπυρόπουλε, πῶς κρίνετε τὴν ἀπόφαση τοῦ ΚΑΣ νά σταματήσῃ τὶς ἀνασκαφές σας στὴν Πελλάνα καὶ τὴ στάση ποὺ γενικώτερα ἔχει κρατήσῃ γύρω ἀπὸ τὸ ἐπίμαχο αὐτὸ θέμα τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης;*

ΑΠ.: Πρὶν ἀπὸ ἀρκετοὺς μῆνες καὶ συγκεκριμένα στὶς 20 Μαΐου τοῦ 2002, τὸ ΚΑΣ συνήλθε μὲ ἐντολὴ τοῦ ὑπουργοῦ Πολιτισμοῦ, μὲ πλήρη σύνθεση καὶ μὲ εἰδικούς εἰσηγητὲς, ποὺ ἀποφάσισαν νά ἐπισκεφθοῦν τὴν Πελλάνα. Τοὺς ἔκανα μιὰ ἐμπεριστατωμένη ξενάγηση, ποὺ διήρκεσε 5 ὥρες. Χαρακτηριστικὸ εἶναι ὅτι στοὺς δημοσιογράφους ποὺ συνώδευαν τὴν ἀποστολὴ τοῦ ΚΑΣ δὲν ἐπετράπη νά παρακολουθήσουν τὴν ξενάγηση. Κατόπιν αὐτοῦ τὸ ΚΑΣ ἀποχώρησε καὶ ἐνῶ ἀναμέναμε ὅτι θὰ ἐκδώσῃ κάποια ἀπόφαση-γνωμάτευση, ἀπεναντίας σιγοῦσε. Ἔτσι ἀρχισαν διάφοροι παράγοντες νά πιέζουν πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ τὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ κυρίως ὁ Δῆμος Πελλάνας, ποὺ εἶχε ἔννομο συμφέρον. Ἐκτὸς αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐπὶ 20 χρόνια μοῦ ἔδιναν τὰ χωράφια τους καὶ ἔκανα ἀνασκαφές – τὶς περισσότερες φορὲς δὲν εἶχαν πάρει καὶ ἀποζημίωση. Αὐτὸ εἶναι πρὸς τιμὴν αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἐπιτέλους, ἀφοῦ εἶδαν ἓνα ὁλόκληρο ἐπιστημονικὸ συμβούλιο νά ἐρχεται στὴν περιοχὴ, ἀνέμεναν ἢ τὴν ἐπιβεβαίωση ἢ τὴν ἀκύρωση αὐτοῦ ποὺ ἐπὶ 20 χρόνια τοὺς ἔλεγα, γιὰ νά πειστοῦν καὶ γιὰ τὴν ἀξιοπιστία τῆ δικῆ μου.

Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν μπῆκαν στὸν κόπο νά ἀπαντήσουν οὔτε στὸν Δῆμο Πελλάνας ἀλλὰ οὔτε καὶ στὴ δημόσια ἐπιστολὴ ποὺ τοὺς ἀπηύθυνε ὁ βουλευτὴς καὶ ὑπουργὸς τότε κ. Βαρθιτσιώτης. Κάποια στιγμή μαθαίνω ἀπὸ τὸν Τύπο ὅτι τὸ θέμα τῆς Πελλάνας, ἢ αἴτησή μου δηλαδὴ νά συνεχιστῇ ἡ ἐρευνα, ἐπρόκειτο νά συζητηθῇ. Καὶ ὅμως δὲν μὲ εἰδοποίησαν οὔτε νά παραστῶ, οὔτε νά ἀναπτύξω τὶς ἀπόψεις μου, οὔτε νά ὑπάρξῃ ἓνας ἐπιστημονικὸς διάλογος. Ἐρήμην μου συνεδρίασαν καὶ ἀποφάσισαν γιὰ ἓνα θέμα ποὺ ἀφωροῦσε κατ' ἐξοχὴν σ' ἐμένα!

Δὲν τὰ δέχονται, διότι εἶναι παλαιότερα!

ΕΡ.: *Πῶς σχολιάζετε τοὺς λόγους ποὺ προβάλλουν γιὰ τὴ διακοπὴ τῶν ἀνασκαφικῶν ἐργασιῶν;*

ΑΠ.: Ὅπως διάβασα σὲ ρεπορτάζ ἐφημερίδας, οἱ εἰδικοί εἰσηγητὲς ποὺ παρέδωσαν κάποια ἔκθεση στὸ ΚΑΣ εἶπαν πρῶτον ὅτι κατὰ τὴ γνώμη τους ἡ Πελλάνα ὑπῆρξε σπουδαῖο διοικητικὸ κέντρο στὰ μυκηναϊκὰ χρόνια· δεύτερον ὅτι στὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἔζησε ἓνα σπουδαῖο γένος· τρίτον ὅτι ὑπάρχουν σπουδαῖα εὐρήματα· καὶ τέταρτον ὅτι ἔχουν ἀνακαλυφθῇ σπουδαῖοι μυκηναϊκοὶ τάφοι. Ὡς ἐδῶ καλά. Γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ σπουδαῖα λοιπόν, ὅπως παραδέχονται, καὶ ὅταν ἔφτασαν στὴν ἀπορία γιὰ τὸ ἂν ἐπρόκειτο γιὰ τὸ ἀνάκτορο, ἢ ἀποψή τους ἦταν ὅτι ἡ κατάσταση στὴν ὁποία ἔχουν διατηρηθῇ τὰ εὐρήματα δὲν τοὺς ἀρέσει! Καὶ ἐπειδὴ δὲν τοὺς ἀρέσει καὶ δὲν τοὺς ἱκανοποιεῖ αἰσθητικά, δὲν πρέπει νά ἀντιστοιχοῦν καὶ στὴ φήμῃ τοῦ Μενελάου! Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπόφαση στὴν ὁποία κατέληξαν.

Αποψη από το εσωτερικό της θόλου και της εισόδου του βασιλικού τάφου της μυκηναϊκής Λακεδαιμόνος. Ο τάφος αυτός είναι ο μεγαλύτερος λαξευτός τάφος όλης της μυκηναϊκής Ελλάδος.

Ἡ κριτική ἢ δική μου σὲ αὐτὴ τὴν ἀπόφαση εἶναι ἡ ἐξῆς: Πρῶτον ἡ Πελλάνα δὲν ὑπῆρξε πόλη στὰ Μυκηναϊκὰ χρόνια. Πόλη ὑπῆρξε ἡ Λακεδαίμων. Ἐπόμενως ἐδῶ ὑπάρχει ἓνα ἐπιστημονικὸ λάθος· καὶ θὰ μπορούσαμε, ἂν μὲ εἶχαν καλέσει, νὰ τὸ συζητήσουμε, προκειμένου νὰ μὴ θγαίνουν πρὸς τὰ ἔξω τέτοιες ἐπιστημονικὲς ἀνακρίβειες. Δεύτερον δὲν μπορεῖ νὰ κρίνῃ κανεὶς τὴν αὐθεντικότητα ἐνὸς μνημείου καὶ τὴν ταυτότητά του μὲ αἰσθητικὰ κριτήρια. Τί περίμεναν νὰ δοῦν δηλαδή; Τὸ παλάτι τῆς Ἑλένης νὰ ἀστροποδοῖ, ὅπως τὸ ἐγκατέλειψε ἐκεῖνη; Τὸ παλάτι αὐτὸ διήλθε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου, ἐπάνω του χτίστηκαν νεώτερα κτίρια, ἔγιναν φοβερὲς καταστροφές, ἀλλοιώσεις. Καὶ εὐτυχῶς γλίτωσε σὲ τέτοιο ἀπαρραγνῶριστο βαθμὸ, ὥστε νὰ μὴν μπορῇ νὰ ἀμφισβητηθῇ οὔτε ἀπὸ ἀποψη διαστάσεων ἢ ἀρχιτεκτονικῆς οἰκονομίας, οὔτε ἀπὸ ἀποψη θέσεως ἢ συνοδευτικῶν μνημείων. Αὐτὰ εἶναι τὰ κριτήρια γιὰ τοὺς ἐπιστήμονες καὶ δὲν εἶναι ἡ αἰσθητικὴ προσέγγιση, ἂν ἔχη διατηρηθῇ καλὰ ἢ ὄχι. Τὸ μέγαρο στὶς Μυκῆνες σώθηκε σὲ πολὺ μετριώτερη κατάσταση ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου. Ἀλλὰ μὲ τὰ ἐπιστημονικὰ κριτήρια ποὺ ἐτέθησαν δὲν ἀμφισβήτησε κανεὶς τὴν ταυτότητά του.

Τέλος ὑπάρχουν ἀνακρίβειες καὶ σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴ χρονολόγηση τῶν βασιλικῶν τάφων τῆς μυκηναϊκῆς Λακεδαίμονος καὶ στὴ διάρκεια τῆς ζωῆς τους. Διότι λένε οἱ κύριοι τοῦ ΚΑΣ ὅτι οἱ τάφοι εἶναι φτιαγμένοι τὸ 1450 π.Χ., ἐνῶ εἶναι παλαιότεροι καὶ ὅτι, ἐπειδὴ ἀπέχουν μερικὲς δεκαετίες ἀπὸ αὐτοὺς τῆς ἐποχῆς τοῦ Μενελάου –ἐνῶ ἀπέχουν περίπου 200 χρόνια– δὲν θὰ μπορούσαν νὰ συσχετιστοῦν μὲ τὸ ἀνάκτορο. Μὰ ὅταν κατασκευάζεται ἓνας βασιλικὸς τάφος, δὲν προορίζεται μόνον γιὰ μία γενιά. Καὶ τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι στὸ ἐσωτερικὸ τους ἀνεκαλύφθησαν εὐρήματα, ποὺ ἀποδεικνύουν ὅτι οἱ τάφοι αὐτοὶ συνέχισαν νὰ χρησιμοποιοῦνται μέχρι τὸ τέλος τῆς μυκηναϊκῆς ἐποχῆς.

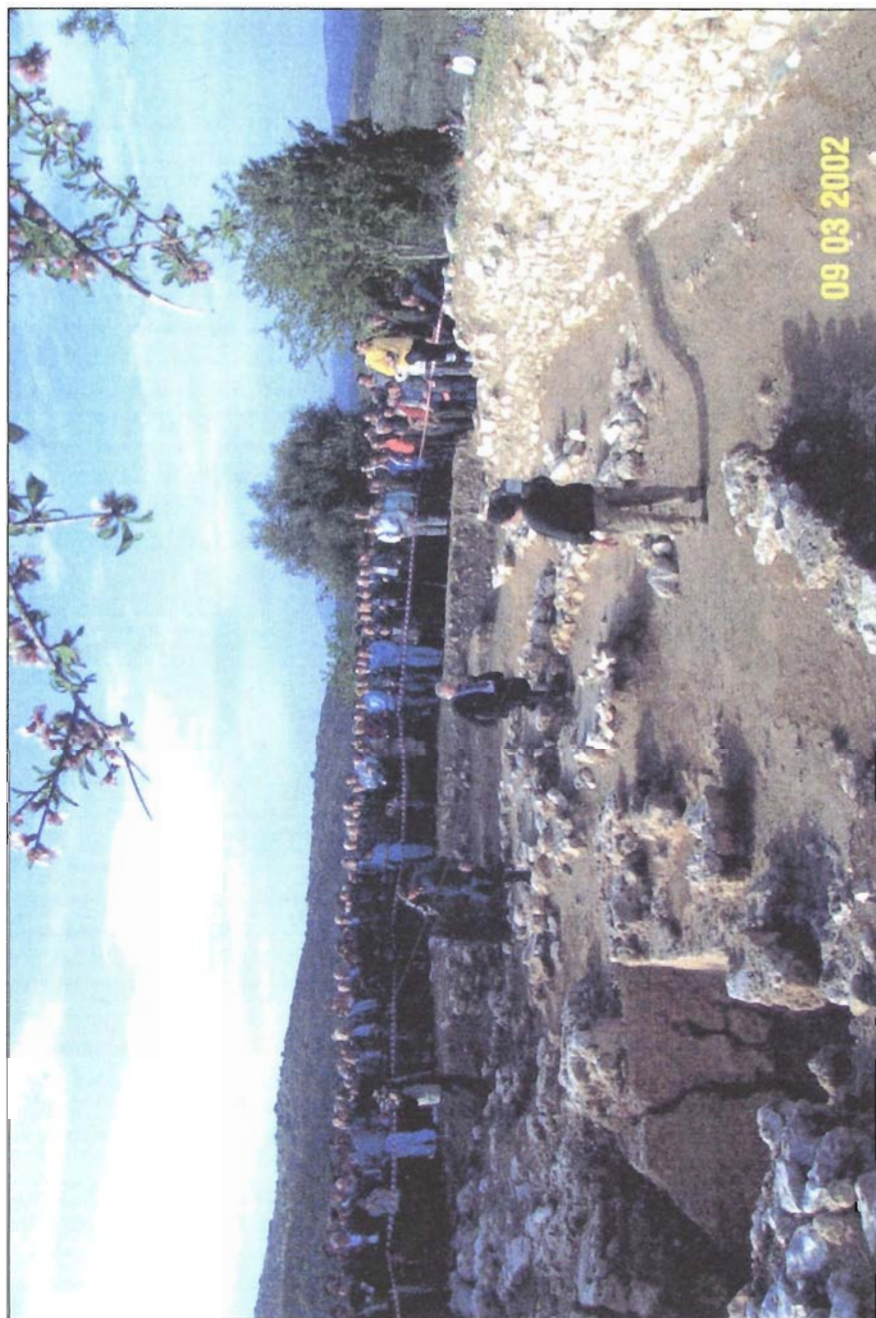
Εἶναι μοναδικὸ φαινόμενο αὐτὸ γιὰ τὴ Λακωνία. Καὶ διερωτῶμαι, οἱ εἰδικοί εἰσηγητὲς δὲν ἔλαβαν γνώση τῆς βιβλιογραφίας; Εἶναι δημοσιευμένα αὐτὰ ὄχι μόνον ἀπὸ ἔμένα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχαιολόγο Θ. Καραχάλιο καὶ ἀπὸ εἰδικὴ μελετήτρια τοῦ μυκηναϊκοῦ κεραμικοῦ πολιτισμοῦ, ἡ ὁποία ἔχει ἀποδείξει ὅτι οἱ τάφοι τῆς Πελλάνας ὡς βασιλικοὶ τάφοι χτίστηκαν περίπου τὸ 1500 καὶ συνέχισαν νὰ ὑπάρχουν μέχρι τὸ 1050 π.Χ. Ἐπομένως καλύπτουν καὶ τὴν περίοδο τοῦ Μενελάου. Αὐτὰ, νομίζω, εἶναι ἀπαράδεκτα λάθη, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τὰ λάβῃ ὑπόψη του ὁ ὁποιογὸς Πολιτισμοῦ. Εἶναι ὀλοφάνερο πὼς ἡ γνωμάτευση τοῦ ΚΑΣ πᾶσχει ἀπὸ ἐπιστημονικὴ ἀνακρίβεια.

Μὲ νταλίκες χαλίκι ἔθαψαν τὸν πελώριο τάφο!

ΕΡ.: Πρόσθετο στοιχεῖο ποὺ προβληματίζει σχετικὰ μὲ τὴ στάση ποὺ τηρεῖ τὸ ΚΑΣ εἶναι καὶ ἡ πληροφορία, ὅτι κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἀνασκαφικῆς σας ἐρευνας κατάχωσαν μὲ μπάζα κάποια ἀπὸ τὰ εὐρήματά σας. Εἶναι ἀληθές;

ΑΠ.: Βέβαια! Συγκεκριμένα συνέβη τὸν Ἰούνιο τοῦ 2002, ὅταν ἄρχισα νὰ σκάβω ἓνα μεγάλο βασιλικὸ τάφο, ποὺ εἶχα ἐντοπίσει πρὶν ἀπὸ 10 χρόνια. Ἐνῶ εἶχα ἀνασκάψει τὸ σύνολο τοῦ δρόμου του –καὶ εἶναι ἓνα ἐκπληκτικὸ μνημεῖο ἀπὸ κάθε ἀποψη, ἡ ἀνακάλυψή του θὰ συνέβαλε στὴν ἀποδεικτικότητα τῆς σπουδαιότητος τῆς θέσης αὐτῆς–, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανένας λόγος ἢ ὑπηρεσία ἀποφάσισε, ἀντὶ νὰ μποῦμε μέσα στὸν τάφο καὶ ἐνῶ εἶχαμε φτάσει στὴν πόρτα, νὰ σταματήσῃ τὴν ἀνασκαφὴ καὶ νὰ τὸν σκεπάσῃ μὲ ἀμμοχάλικο. Ἐνα ὑλικό, πού, σημειωτέον, κάνει ζημιὰ μὲ τὴ διαστολὴ του.

Ἦρθαν λοιπὸν νταλίκες, κατακάλυψαν τὸν πελώριο τάφο καὶ σταμάτησαν τὴν ἀνασκαφὴ. Ἡ αἰτιολογία εἶναι ὅτι δῆθεν εἶχε ρηγματώσεις τὸ μνημεῖο. Δὲν εἶχε καμμία ρηγματώση. Ἀλλωστε ὁ καιρὸς ποὺ τὸ σκέπασαν ἦταν καλοκαίρι, κάτι ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν θὰ ὑπῆρχε πρόβλημα. Προφανῶς τὸν σκέπασαν, γιὰ νὰ μὴν ἀναδειχθῇ ἓνα ἀκόμη στοιχεῖο τῆς μεγαλοσύνης τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ νὰ μὴ θγοῦν στὴν ἐπιφάνεια τὰ εὐρή-

“Αποψη των πρόμων μυκηναϊκών μνημείων (1600 π.Χ.) στην κορυφή της ακρόπολης της Λακεδαίμονος (Περί-
λάνας). Αριστερά διακρίνεται ο μεγάλος τάφος.”

ματά του. Δυστυχώς παραμένει σκεπασμένος ακόμη παρὰ τις διαμαρτυρίες τῶν κατοίκων, οἱ ὅποιοι τότε ἀπειλήσαν μὲ ἐπείσοδια. Εἶχε ἐκνευριστῇ πολὺ ὁ κόσμος τῆς Πελλάνας καὶ ἀντέδρασε χειροδικώντας σχεδὸν ἐναντίον αὐτῶν ποὺ κάλυψαν τὸν τάφο.

Πελλάνα: Τὸ ἀρχαιότερο κέντρο τῆς Ἑλλάδος

ΕΡ.: Ποιὲς ἀναμένεται νὰ εἶναι οἱ δικές σας κινήσεις, προκειμένου νὰ διασώσετε ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναδείξετε τὴ σπουδαιότητα τῶν εὐρημάτων τῆς Πελλάνας;

ΑΠ.: Οἱ κινήσεις μου θὰ εἶναι αὐτὲς ποὺ ὑπῆρξαν πάντα: μὲ τὴν νομιμότητα, μὲ τὴν πειθὴ καὶ μὲ τὴν ἐπιμονὴ νὰ ἔλθῃ στὸ φῶς καὶ τὸ ὑπόλοιπο τμῆμα αὐτῆς τῆς πόλεως, νὰ ἀποκαλυφθῇ πλήρως ἡ Λακεδαιμῶν, νὰ λάμψῃ ὁ πολιτισμὸς τῆς. Γιατὶ δὲν σᾶς κρύβω ὅτι ἡ Λακεδαιμῶν προκύπτει αὐτὴ τῇ στιγμῇ ὡς τὸ σημαντικώτερο προϊστορικὸ κέντρο ὅλης τῆς Ἑλλάδος, εἶναι μία πόλις ἀρχαιότερη κατὰ 1.000 χρόνια ἀπὸ τὴς Μυκῆνες. Τὰ μνημεῖα αὐτῆς τῆς προηγουμένης φάσεως – ἀπὸ τὸ 2700 ἕως τὸ 1700 π.Χ. – εἶναι ὅτι σπουδαιότερο ἔχει ἀνακαλυφθῇ ποτὲ στὸν ἑλληνικὸ χῶρο. Κρίνω λοιπὸν ὅτι μία τέτοια ἀνακάλυψη δὲν ἀφορᾷ μόνο σ' ἐμένα ἢ στὴν Πελλάνα ἢ στὴν Λακωνία, ἀφορᾷ σ' ὅλο τὸ ἔθνος, στὴν ἐπιστῆμὴ τῆς ἀρχαιολογίας. Καλῶς τοὺς ἀρχαιολόγους καὶ τοὺς ἄλλους τῆς ἀκαδημαϊκῆς κοινότητος νὰ ἀναπτύξουν ἓνα γόνιμο δημόσιο διάλογο, στὸν ὁποῖο θὰ ἀντιπαρατεθοῦν ἐπιχειρήματα, θὰ ἐπιδειχθοῦν τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ πειστήρια, ὥστε καὶ τὸ ὑπουργεῖο νὰ λάβῃ τὴ σωστὴ θέσιν ἀπέναντι σ' αὐτὸ τὸ γεγονός.

Πιστεύω ὅτι ὁ ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ, ἂν ἔχῃ σαφέστερη καὶ διεισδυτικώτερη εἰκόνα γιὰ τὰ μνημεῖα, θὰ καταλάβῃ ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία ποὺ συντελέστηκε εἶναι μία μεθόδευση, διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴν καλῆται στὴ συνεδρίαση τοῦ ΚΑΣ ὁ ἀνασκαφέας, γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ τὴς ἀπόψεις του! Ἐπομένως καὶ ἀπὸ ἀποψη νομικὴ πάσχει αὐτὴ ἡ ὑπόθεση.

Τοὺς «πονάει» ἡ σπουδαιότητα τοῦ εὐρήματος!

ΕΡ.: Μὰ δὲν εἶναι σχῆμα ὀξύμωρο; Σπουδαῖα μὲν τὰ εὐρήματα, διακοπὴ τῶν ἐρευνῶν δέ!

ΑΠ.: Ἀκριβῶς! Τὸ γεγονὸς ὅτι λένε συνεχῶς πὼς εἶναι σπουδαῖα τὰ εὐρήματα, σπουδαῖοι τάφοι, διοικητικὸ κέντρο, σπουδαῖο τὸ γένος ποὺ ἔζησε ἐκεῖ, δὲν δικαιολογεῖ αὐτὴ ἡ σπουδαιότητα τῇ συνέχισι τῶν ἀνασκαφῶν; Ὅταν λένε συνέχεια ὅτι ὅλα ἐκεῖ εἶναι σπουδαῖα, οὐσιαστικὰ σημαίνει πὼς ἔχουν πειστῇ, ἀλλὰ δὲν θέλουν νὰ τὸ παραδεχτοῦν. Τοὺς πονάει! Τί νὰ κάνουμε, κάποιος θὰ τὸ ἀνεκάλυπτε. Ἀντὶ νὰ χαίρωνται ποὺ βρέθηκε, στεναχωριοῦνται ποὺ τὸ βρῆκε κάποιος ἄλλος; Καὶ ὁ ἄλλος δὲν τὸ βρῆκε στὴν τύχη, ἀγωνίστηκε τόσα χρόνια γιὰ νὰ τὸ βρῇ. Καὶ ἐνήργησε σὰν Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων, σὰν ἐκπρόσωπος τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ. Δὲν ἦταν ἐρασιτέχνης, ποὺ ἔκανε ἀπλῶς κάποιες ἐρευνες ποὺ δὲν εἶχαν γνωστοποιηθῇ ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια στὸ ὑπουργεῖο. Τὶς γνώριζαν. Καὶ μάλιστα στὸ ἐπίσημο δελτίο τοῦ ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, τὸ ὁποῖο ἐκδιδόταν γιὰ κάποια χρόνια, ὑπάρχουν καταχωρίσεις, μέσα στὶς ὁποῖες διατυπώνεται ὅτι: «Ὁ Ἐφορος Ἀρχαιοτήτων Θεόδωρος Σπυρόπουλος ἀνακάλυψε τὸ σημαντικώτερο προϊστορικὸ κέντρο τῆς Λακωνίας καὶ πιστεύει ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης». Αὐτοὶ τὸ γράφουν στὸ ἐπίσημο δελτίο τους.

ΕΡ.: Πιστεύετε μέσα ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ σας πείρα ὅτι στὴν περιοχὴ τῆς Πελλάνας ὑπάρχουν στὸ ὑπόδαφος ἀκόμη πιὸ ἀποκαλυπτικὰ στοιχεῖα γιὰ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης;

ΑΠ.: Σᾶς λέω ἀπλῶς ὅτι ἔχουμε σκάψῃ μόνο τὸ 20-30%. Ὅλα τὰ μνημεῖα εἶναι πίσω καὶ περιμένουν τὴν ἐρευνα. Εἰδικὰ τὸ ἀνάκτορικό συγκρότημα, ποὺ ἔχει ἔκταση περίπου 6.000 τετραγωνικά μέτρα, ἔχει σκαφθῇ στὸ 1/11 μόνο. Ἐχουν γίνῃ τομὲς ποὺ προσδιορίζουν τὴν

έκταση, τή μορφή του, τήν ἀρχιτεκτονική οἰκονομία καί τή λειτουργία του, τή σύνδεσή του μέ τὸ μέγαρο. Ὅλο εἶναι οὐσιαστικά ἄσκαφτο. Τὸ κυκλώπειο τεῖχος ἔχει ἀποκαλυφθῆ σέ μήκος 150 μ., ἐνῶ πρέπει νά φθάνη τὰ 2 χιλιόμετρα.

Τὰ μνημεῖα τῆς Λακεδαιμόνος εἶναι τόσο σπουδαῖα, ὥστε, ὅταν ἀποκαλυφθοῦν στὸ σύνολό τους, δὲν μπορεῖ νά ἀμιλλῶνται μέ αὐτὴν τὴν πόλη οὔτε οἱ Μυκῆνες, οὔτε ἡ Τίρυνθα, οὔτε κανένα ἄλλο προϊστορικό κέντρο.

Οἱ ἀλήθειες πού δὲν ἐπετράπη νά λεχθοῦν

ΕΡ.: Ποιά εἶναι τὰ ἀποδεικτικά στοιχεῖα τῶν ἐρευνῶν σας, πού τεκμηριώνουν ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης καὶ τὰ ὁποῖα δὲν σὰς ἔδωσαν τὴ δυνατότητα νά παραθέσετε στὴ συνεδρίασή τους οἱ ἀρμόδιοι τοῦ ΚΑΣ;

ΑΠ.: Ὅταν τὸ ΚΑΣ λέη ὅτι ἡ Λακεδαίμων ὑπῆρξε σπουδαῖο διοικητικό κέντρο στὰ Μυκηναϊκά χρόνια, στὴν οὐσία παραδέχεται ὅτι ὑπῆρξε ἀνακτορικό κέντρο. Δὲν ὑπάρχει διοικητικό κέντρο, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀνάκτορο. Καὶ ἀνακαλύπτουμε λοιπὸν στὴ Λακεδαίμονα, στὸν λόφο Παλαιόκαστρο, ἓνα ἀνακτορικό συγκρότημα ἐκτάσεως 6.000 τ.μ. καὶ μπροστά ἀπὸ αὐτὸ βρίσκουμε τὸ μέγαρο τὸ ὁποῖο ἔχει τὰ τυπικά χαρακτηριστικά ἐνὸς Μυκηναϊκοῦ μεγάρου, δηλαδή διαστάσεις 14 ἐπὶ 37 μ. καὶ εἶναι χωρισμένο σὲ τρία μέρη, ὅπως πρέπει νά εἶναι ἓνα μέγαρο. Εἶναι χωρισμένο μέ ἐγκάρσιους τοίχους σὲ αἶθουσα, πρόδομο καὶ δόμο ἢ μέγαρο. Δεύτερον ὅλο αὐτὸ τὸ συγκρότημα περιβάλλεται ἀπὸ κυκλώπεια τεῖχη, τὰ ὁποῖα μάλιστα μέ μία παράκαμψη, μέ μία ἐπέκταση, κλείνουν μέσα καὶ τὴν πηγὴ πού ὑπάρχει στὴν περιοχὴ. Τὴν πηγὴ Πελλανίδα. Ἐπακριβῶς τὸ ἴδιο σχῆμα πού ἔχουμε στὶς Μυκῆνες καὶ στὴν Τίρυνθα. Ἐπέκταση τείχους, γιὰ νά κλειστῇ μέσα ἡ πηγὴ, προκειμένου νά ἔχουν νερὸ σὲ περίπτωση πολιορκίας. Αὐτὸ εἶναι καθαρὰ μυκηναϊκὸ ἀμυντικὸ σύστημα. Ἄρα ἔχουμε ἀνακτορικό συγκρότημα, μέγαρο τριμερὲς καὶ κυκλώπεια τεῖχη, τὰ ὁποῖα δένουν ἀπολύτως τὴν περίπτωση, ὅτι εἶναι ἀνάκτορο αὐτό. Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὸ ἂν εἶναι τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου; Κατὰ τὸν Ὅμηρο ἡ Λακεδαίμων ὑπῆρξε ἡ ἔδρα τοῦ Μενελάου, καὶ ἐμεῖς ἀποδείξαμε ὅτι αὐτὴ ἡ περιοχὴ, πού εἶναι τὸ σημαντικώτερο μυκηναϊκὸ κέντρο τῆς Λακωνίας, δὲν μπορεῖ νά εἶναι ἄλλο παρὰ ἡ πρωτεύουσά του, δηλαδή ἡ Λακεδαίμων. Συνεπῶς ἐκεῖ ἔγινε τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου καὶ μάλιστα μέ μία διαδοχικὴ σειρὰ ἀνακτόρων, γιὰτὶ κάτω ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο τοῦ Μενελάου ὑπάρχουν ἀνάκτορα παλαιότερων ἐποχῶν. Ἄρα ὑπῆρξε ἀνέκαθεν ἐκεῖ τὸ διοικητικό κέντρο μέχρι τὸ 1000 π.Χ., μᾶς καὶ μετὰ ἰδρύθηκε ἡ πόλη τῆς Σπάρτης. Ὅταν τὸ 1050 π.Χ. ἐγκαταλείπεται ἡ Λακεδαίμων ὡς διοικητικό κέντρο καὶ μεταφέρεται στὴ Σπάρτη, μετατρέπεται σὲ ἱερὸ χῶρο. Στὸ κέντρο λοιπὸν τοῦ μεγάρου οἱ ἄνθρωποι καθαρίζουν τὰ ἐρεῖπια καὶ χτίζουν ἓνα ναὸ, τὸν ἀρχαιότερο ἐλληνικὸ ναὸ, μέ ἀκρωτήρια, δηλαδή ἓνα ναὸ τῶν πρωτογεωμετρικῶν χρόνων. Βρέθηκαν ἀφιερῶματα ἐκεῖ, δαχτυλίδια, περόνες, πού ἀφιέρωναν οἱ γυναῖκες πρὸς τιμὴν τῆς Ἑλένης. Σώθηκε ἐπίσης ἓνα σημαντικό εὔρημα: 30 περίπου δίσκοι πήλινοι, πάνω στοὺς ὁποίους εἶναι χαραγμένο τὸ πρῶτο γράμμα τοῦ ὀνόματος τῆς Ἑλένης. Ἡ λατρεία στὰ μυκηναϊκά ἀνάκτορα ἀποδεικνύεται ἀπὸ πολλὰς ἀκόμα περιπτώσεις. Στὴν Τίρυνθα χτίστηκε ἓνας ναὸς πρὸς τιμὴν τῆς Ἥρας, στὶς Μυκῆνες χτίστηκε πάνω στὸ ἀνάκτορο ἓνας ναὸς πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς. Ἡ καλύτερη ἀπόδειξη εἶναι ἡ περίπτωση τῆς Λακεδαίμονος, ὅπου στὸ μέσο τοῦ ἀνακτόρου μέ γεωμετρικὴ ἀκρίβεια εἶναι χτισμένος ἓνας ναὸς ἀφιερῶμένος στὴν Ἑλένη. Ἐπομένως ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα εἶναι σαφῆ. Δὲν μπορεῖ νά ὑπάρξῃ ἀμφισβήτηση. Τὸ ΚΑΣ λοιπὸν παρακάμπτει ὅλη αὐτὴν τὴν ἐπιχειρηματολογία, πού εἶναι ἐπιστημονικὴ καὶ καταφεύγει στὴν αἰσθητικὴ ἀποψη, ὅτι τὸ ἀνάκτορο δὲν εἶναι ἀρεστὸ ἔτσι ὅπως σώθηκε. Αὐτὸ σίγουρα δὲν ἀποτελεῖ ἐπιστημονικὴ κρίση.

Ταξιαρχούλα Λαδᾶ

ΠΡΟΚΑΤΑΚΛΥΣΜΙΑΙΑ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΟΝ ΕΙΡΗΝΙΚΟ

Έπισήμανση απόπων έρμηνειών στις έρευνες του δρ Νόρς Γιόζεφσον

Κυκλοφόρησαν και στην γλώσσα μας τὰ βιβλία του καθηγητού Nors Josephson «Ένας Έρχαϊκός Έλληνικός Πολιτισμός στην Νήσο του Πάσχα» και «Έλληνικά Γλωσσικά Στοιχεία στις Πολυνησιακές Γλώσσες – Έλληνικός Ειρηνικός». Καί των δύο αυτών βιβλίων την ύπαρξη έκανε γνωστή στην Έλλάδα ο «Δαυλός» με τὰ τεύχη του 169 και 170, Ίανουάριος και Φεβρουάριος 1996 και 214, Οκτώβριος 1999.

Στὰ βιβλία του καθηγητού Γιόζεφσον αναφέρονται τὰ αποτελέσματα πολιτειών έρευνών/μελετών του στις Πολυνησιακές γλώσσες, όπου έντοπίζει 1.059 αρχαιοελληνικές λέξεις-ρίζες. Παράλληλα με τὰ γλωσσικά στοιχεία αναφέρεται και στην ύπαρξη μουσικών και αρχιτεκτονικών αρχαιοελληνικών επιδράσεων στους πολιτισμούς των λαών αυτών. Τις επιδράσεις αυτές ο καθηγητής αποδίδει σε μεταναστεύσεις-άποικισμούς Έλλήνων στην Νοτιοαμερικανική ήπειρο κατά τους αρχαίους χρόνους (1000-800 π.Χ.) ή και νεωτέρους (αναφέρει ακόμα και τὸ 560 π.Χ.).

ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Στὸν «Δαυλὸ» (Οκτώβριος 2003, τεύχ. 262, σελ. 17106) δημοσιεύθηκε μία περίληψη του ὑπο έκδοση βιβλίου μου: «Τὰ Ἀγγλικά εἶναι ἑλληνικὴ διάλεκτος». Εὐλογες ἐπομένως οἱ ἀπορίες τῶν ἀναγνωστῶν του «Δαυλοῦ» (τεύχος 264, στήλη Ἐπιλογὴ Ἐπιστολῶν). Ἐδῶ θὰ δώσω μερικές λακωνικές ἐπεξηγήσεις:

1 Οἱ Πρωτο-Ἕλληνες Πελαγοὶ / Αἰγαῖοι ξεχύνονται μετὰ πλοῖα τους ἀπὸ τὸ Αἰγαῖο πρὸς τὴν Δύση. Ἀντικρύζουν τὴν περιοχή πού πατάω αὐτὴ τὴν στιγμή, ἀπὸ τὴν Βραυρωῶνα ἕως τὴν Σαλαμίνα, καὶ τὴν ὀνοματοδοτοῦν: Ἀκτικὴ (κ=τ) → Ἀττικὴ, δηλαδὴ περιοχή γεμάτη μετὰ ἀκτὲς (= Ἀττικὴ).

Νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι καὶ ἡ ἀγγλικὴ λέξη «coast» εἶναι ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἀκτὴ (μετὰ παραφθορὰ καὶ ἀντιμετάθεση), ὅπως ἡ λέξη «form» προέρχεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ μορφή.

2 Αὐτοὶ οἱ Πρωτο-Ἕλληνες ναυτικοὶ περνᾶνε ἀπὸ τὴν Σικελία καὶ τὴν ὀνοματοδοτοῦν μετὰ βάση τὴν γεωμετρία «Τρινακρία», ἐπειδὴ εἶχε τρεῖς ἄκρες ἢ γωνίες, («Θρινακρία», Ὀδύσεια, Α 107).

3 Οἱ ἴδιοι πρόγονοί μας ὀνοματοδοτοῦν γιὰ πρώτη φορὰ καὶ ὅλες τὶς πόλεις τῆς Μεσογείου: Ἀσπάλθος (σήμερα Σπλίτ), Μονόοικος (= Μονακό), Νίκαια (= ἡ γαλλικὴ Νίς), Μαλακὴ (= ἡ ἰσπανικὴ Μάλαγκα) κ.ο.κ.

4 Καθὼς βγαίνουν ἀπὸ τὶς Στῆλες τοῦ Ἡρακλέους (σημερινὸ Γιβραλτάρ) οἱ ναῦτες παραπονιοῦνται στὸν καπετάνιο τρομοκρατημένοι, γιατί ξεφεύγουν ἀπὸ τὸν τότε γνωστὸ κόσμον τοῦ Ἡροδότου, πού ἦταν δυτικὰ τὸ ἄκρατο σημεῖο. Ὁ καπετάνιος ὡς γνήσιος ἡγέτης-ἀρχηγὸς τοὺς λέει: «Μὴ φοβάστε, τὸν κόσμον τὸν κρατᾶει γερά ὁ Ἄτλας!» καὶ ὀνοματοδοτοῦν τὸν ὠκεανὸ πού ἀντικρύζουν μπροστὰ τους Ἀτλαντικὸ Ὁκεανό: Atlantic Ocean (καὶ οἱ δύο λέξεις εἶναι ἑλληνικώτατες!)

5 Καθὼς προχωροῦν πρὸς Βορρᾶ, ἀντικρύζουν τὰ νησιά μιᾶς περιοχῆς, τὰ ὁποῖα εἶναι σὲ γωνιακὴ γεωμετρικὴ διάταξη (σχηματίζουν καὶ αὐτὰ μία γωνία, ὅπως οἱ τρεῖς γωνίες τῆς Σικελίας) καὶ ὀνοματοδοτοῦν τὴν περιοχή:

Διάβασα και τα δύο βιβλία του καθηγητού Γιόζεφσον, σέβομαι τις έρευνες και την προσφο-
ρά του και με πείθουν για την σοβαρότητα του έργου το πλήθος των ύποσημειώσεων στις σελί-
δες των βιβλίων, η βιβλιογραφία και η έκδοση του έργου από τις πανεπιστημιακές εκδόσεις Χαί-
δελδέργης. Για τις γλωσσολογικές, μουσικές και αρχιτεκτονικές αρχαιοελληνικές επιδράσεις
στις περιοχές που αναφέρει ο καθηγητής τον λόγο έχουν οι ειδικοί επιστήμονες. "Ας μου επιτραπεί
όμως, έχοντας αντίληψη των περιοχών και των αποστάσεων (έχω ταξιδεύσει σ' αυτές), να έχω
αντίρρηση ως προς τους χρόνους που αναφέρονται στα βιβλία του καθηγητού Γιόζεφσον.

Και, για να είμαι σαφής, ένδεικτικά αντιγράφω:

1 Από την σελίδα 218 του πρώτου βιβλίου («Greek Linguistic Elements in the Polynesian Languages - Hellenicum Pacificum»). «... Έτσι η γενική εικόνα αναδύει μία ελληνική πο-
λιτιστική μετανάστευση στο πρό "Ινκας Περού γύρω στο 800 π.Χ. (Πολιτισμός Chavin), μία χρο-
νική περίοδο έντονου ελληνικού αποικισμού...».

2 Από την σελίδα 334 του δεύτερου βιβλίου («Ένας Αρχαίος Έλληνικός Πολιτισμός
στην Νήσο του Πάσχα»). «... Ανακεφαλαιώνοντας, δυνάμεθα να υποθέσουμε με μεγάλη
πιθανότητα, μία μικτή έλληνο-αιγυπτιακή αποστολή από την περιοχή της Κύπρου και των Κυ-
κλάδων (στις αρχές του 6ου π.Χ. αιώνα και, κυρίως, περί το 560 π.Χ. όταν η Κύπρος ήτο υπό
αιγυπτιακή κατοχή) προς τον Νέο Κόσμο. Θα πρέπει να ήτο, αναλογικώς, μία μεγάλη ομάδα πλη-
θυσμού, συμπεριλαμβανούσα και γυναίκες, ή όποια, κατά την μακροχρόνιο παρουσία της στο
σημερινό Περού ή και την Βολιβία, έδημιούργησε μία κλειστή έντονα διηρθρωμένη κοινωνία
και διέτηρε την γλώσσα της, καθώς και τον πολιτισμό της...».

Δεν μεταφέρουν πολιτισμό οι εξερευνητές

Ο καθηγητής Γιόζεφσον αναφέρεται σε μεταναστεύσεις. Και στις μεταναστεύσεις (όταν
μάλιστα υπήρχε και «...μία μεγάλη ομάδα πληθυσμού περιλαμβανούσα και γυναίκες...»)
πρέπει να γνωρίζουμε πού θα πάμε και πώς θα πάμε. Άλλο οι μεταναστεύσεις και άλλο
τα εξερευνητικά ταξίδια, όπως αυτά του Κολόμβου, του Κούκ, του Μαγγελάνου ή των

- ἀγκύλος → angulus → angle → Ἀγγλία → England
(έλληνικό) (λατινικό) (ἀγγλικό) (δνομα περιοχής)
- (Ἡ λέξη «Ἀγγλία», ἀνρωτήσετε τοὺς καλὰ μορφωμένους γλωσσολόγους, πρέπει νὰ γράφεται
«Ἀγκλία»), δηλαδὴ μὲ γκ, ὅπως τὸ ἀγκύλος.
- Πὼς λέγεται ἡ «England» ἀπὸ τοὺς ὀλιγώτερον «βαρβάρους» Γάλλους ἢ Κέλτες; Angle - terre: ἰσχυρό-
τατη ἀπόδειξη γιὰ τὸ ὄνομα «Ἀγγλία», δηλ. γωνιακὴ χώρα!
- 6** Οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ναντικὸι καθὼς προχωροῦν πρὸς Βορρᾶ ὀνοματοδοτοῦν τὴν θόρεια περιοχὴ τῶν
ἀγγλικῶν νησιῶν: «Σκοτεινὴ» = Scotland, δηλ. μὴ φωτεινὴ περιοχὴ, σὲ σύγκριση μὲ τὸ ἡλιόλου-
στο δικό τους Αἰγαῖο. Δὲν θὰ ἀναφερθῶ γιὰ λόγους οἰκονομίας στὴν Θούλη-Ἰσλανδία (= Θολή) - ἀκόμη
μία ἑλληνικὴ ὀνοματοδοσία ἀπὸ τοὺς θαλασσοπόρους μας. Παραλείπω τὶς ἑκατὸν περίπου ἀκόμη ἑλλη-
νικὲς ὀνοματοδοσίαις θέσεων (περιοχῶν), κόλπων καὶ ποταμῶν.
- 7** Γιὰ ὅσους ἀμφισβητοῦν τὰ παραπάνω, τοὺς παρακαλῶ νὰ διαβάσουν τὸ βιβλίο: «The extraordinary
voyage of Pytheas the Greek, the man who discovered Britain» - συγγραφέας του εἶναι ὁ Barry
Cunliffe, ἐκδόσεις Penguin Books. Ἔχω μπροστὰ μου τὴν ἐκδοση τοῦ 2002, ὅπου στὴν σελ. 9 διαβάζω γιὰ
τοὺς παραπάνω «βαρβάρους», ὅπως μὲ εἰλικρίνεια ἀναγνωρίζει ὁ Ἀγγλος συγγραφέας.
- 8** Νὰ ὑπενθυμίσω σὲ ὠρισμένους ἀδελφεῖς: οἱ λέξεις καὶ τὰ τοπωνύμια δὲν καθιερωθῆκαν ἀπὸ τὰ λε-
ξικά (πὺν ἀποτελοῦν δευτερογενὴ πηγὴ), ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἱερὴ προφορικὴ παράδοση, ἐδὼ τὴν ναυ-
τικὴ παράδοση.
- 9** Ὁ περίφημος θαλασσόλυκος Πυθέας, «this ever-fascinating Greek» (= αὐτὸς ὁ παναιώνια γοητευ-
τικός Ἕλληνας) κατὰ τὸν Cunliffe, μετὰ τοὺς Πελαγούς μέτρησε μὲ ἐκπληκτικὴ ἀκρίβεια τὸ
μήκος τῶν ἀκτῶν (περίπου 4.000 μίλια) τῶν νησιῶν τῆς Ἀγγλίας...
- 10** Τὸ «Ἑλλάς» σημαίνει «Φῶς» καὶ κατ' ἐπέκτασιν «Πολιτισμός»! Τί σημαίνει ἐτυμολογικὰ τὸ
«Angul», ἀγαπητὴ κ. Τζωρτζίδη;

Σταῦρος Θεοφανίδης
Καθηγητὴς Παντείου Πανεπιστημίου

Ἡ περίφημη Ζωφόρος τῆς Νηοπομπῆς ἀπὸ τὸν νότιο τοῖχο τοῦ Δωματίου 5 τῆς Δυτικῆς Οἰκίας πού βρέθηκε στὸ Ἀκρωτήρι Θήρας ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Σπ. Μαρινάτο. Μεγάλα ἰστιοφόρα εἰκονίζονται νὰ πλέουν ἀπὸ ἓνα λιμάνι ἀριστερὰ σὲ ἓνα ἄλλο δεξιὰ. Ἡ σκηνὴ ἔχει γιορταστικὸ χαρακτήρα, ὅπως μαρτυρεῖ ὁ σηματοστολισμὸς τῆς ναυαρχίδας. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλης ἀριστερὰ ἀποχαιρετοῦν τὸν στόλο ἀνεβασμένοι στὶς ταρά-

τρες τῶν σπιτιῶν τους, ἐνῶ ἄλλοι ἔχουν κατέβη στήν παραλία ἢ τὸν ξεπροβοδίζουν μέ τις βάρκες τους. Οἱ ἐπιβάτες φαίνονται ὡπλισμένοι (ἀγῆματα). Πέρα ἀπὸ τὸν ἀφηγηματικὸ χαρακτήρα της ἡ τοιχογραφία αὐτὴ ἀποτελεῖ πλούσια πηγὴ πληροφοριῶν γιὰ τὴν ναυπηγικὴ τέχνη στὸ Αἰγαῖο στὰ τέλη τοῦ 16ου π.Χ. (Ἀθήνα, Ἐθνικὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο.)

ἀρχαίων δικῶν μας Πυθέα τοῦ Μασσαλιώτη, Εὐθυμένη, Σκύλακα κ.ά., ταξίδια στοῦ ἀγνωστο, ταξίδια ποῦ δὲν ἀρκοῦν γιὰ «ἐντονες πολιτιστικές ἐπιδράσεις» καὶ ποῦ μόνον ὅταν εὐδωθοῦν καὶ γίνουν γνωστά ἀνοίγουν «τὸν δρόμο» γιὰ μεταναστεύσεις.

Καὶ δὲν ἔχομε ἀναφορές –γραπτές ἢ σὲ θρύλους– ὑπερποντίων ταξιδιῶν καὶ μεταναστεύσεων στὴν πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἡπειρο κατὰ τοὺς γνωστοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, τὴν Ἀρχαϊκὴ καὶ τὴν Γεωμετρικὴ ἐποχὴ. Εἰδικώτερα γιὰ μεταναστευτικὸ ταξίδι τὸ 560 π.Χ. μετ' ἀναχώρησι ἀπὸ Κύπρο καὶ Κυκλάδες κάποια σημάδια του, κάποια ἀναφορὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη σὲ ἀρχαίῳ κείμενο, κάποιες μνῆμες θὰ εἶχαν ἐπιζήσει.

Ἀλλὰ καὶ ὅταν σὲ ἀρχαῖα κείμενα γίνεται λόγος γιὰ μεγάλη ἡπειρο πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ (ὅπως: α) Στὰ λόγια τοῦ Σύλλα στοῦ «Περὶ τοῦ ἐμφαινομένου προσώπου τοῦ κύκλου τῆς Σελήνης» τοῦ Πλουτάρχου καὶ β) στὴν συνομιλία Διογένηος - Μεγ. Ἀλεξάνδρου στοῦ «Δ' Περὶ Βασιλείας λόγον» τοῦ Δίωνος τοῦ Προυσαῖως «...οὐδ' ἂν ἑτέραν προσλάβῃς μείζω τῆς Ἀσίας ἡπειρον, τὸν Ὠκεανὸν διανηξάμενος...»), πρόκειται γιὰ «ἀπολιθωματικές ἐκφράσεις», παρεισφύρσεις στοιχείων ἀπωτάτου παρελθόντος σὲ μεταγενέστερα συμφρασμένα, θρύλους ἢ γραπτὰ, μνῆμες συγκεχυμένες ἀπροσδιορίστων χρόνων.

Τὰ πλοῖα τῶν χρόνων τῆς πρώτης μεταναστεύσεως, ὅταν οἱ Ἕλληνες ἀποικίζαν τὴν Μεσόγειο φθάνοντας μέχρι τὴς Ἡράκλειες Στῆλες καὶ τὴν Ταρτησό, δὲν εἶχαν τὰ μέσα καὶ τὴς δυνατότητες γιὰ ὑπερωκεάνειους πλόες. Ταξίδευαν στὴν Μεσογειακὴ λεκάνη ἀπὸ κάθο σὲ κάθο. Ἄν κάποτε ἓνα ἢ περισσότερα πλοῖα τῆς ἐποχῆς αὐτῆς λόγῳ κακοκαιρίας ἢ οἰωνόηποτε ἄλλων συνθηκῶν ἔχαναν τὴν ρότα τοὺς ἔξω ἀπὸ τὴς Ἡράκλειες Στῆλες καὶ παρασυρμένα ἀπὸ τοὺς ἀνέμους καὶ τὰ ρεύματα «ξέπεφταν» μετὰ ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας στὴς ἀπέναντι ἀκτὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ, οἱ ἐπιβαίνοντες, ὅσοι ἀπὸ αὐτοὺς ἐπιζοῦσαν, δὲν θὰ περνοῦσαν βέβαια τὴς Ἄνδεις γιὰ νὰ ἀποικίσουν τὴν Βολιβία καὶ τὸ Περού, μεταδίδοντας τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ, ὥστε οἱ ἀπόγονοί τους (ἢ οἱ ντόπιοι «ἐξελληνισμένοι φορεῖς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ») νὰ διασπαρῶν στὸν ἀχανῆ Εἰρηνικὸ μέχρι Νέας Ζηλανδίας καὶ Χαβάης, μετὰ ἀπὸ αἰῶνες. Ὁ πολιτισμὸς δὲν μεταδίδεται οὔτε ἀπὸ ὀλιγάριθμους ἐξερευνητὰς οὔτε ἀπὸ θαλασσοδαρμένους ναυαγούς.

Οἱ «ἀναστολές» τῶν κατεστημένων ἀπόψεων

Ἔρχομαι τέλος στὴς ἀρχαιοελληνικὲς γλωσσικὲς καὶ λοιπὲς ἐπιδράσεις στοὺς πολιτισμοὺς τῶν λαῶν τῶν νησιῶν τοῦ Εἰρηνικοῦ. Κατὰ τὸν καθηγητὴ Γιόζεφσον ἑλληνόφωνοι (φορεῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ), κάποιους αἰῶνες μετὰ τὴν ἀφιξὴ τῶν Ἑλλήνων ἀποίκων στὸ Περού, ἀποικίζουν τὴν νῆσο τοῦ Πάσχα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ σὲ κάποιο δάθος χρόνου, στοὺς μετὰ Χριστὸν αἰῶνες, μεταδίδουν τὰ ἀρχαιοελληνικὰ πολιτιστικὰ στοιχεῖα στὰ συγκροτήματα τῶν νησιῶν τοῦ Ἀνατολικοῦ Εἰρηνικοῦ (Νῆσοι Γκαμπιέ – Τουαμότου – Μαρκησιές – Σοσιετὲ (Ταϊτή) – Κούκ – Σαμόα – Τόνγκα κ.λπ.) καὶ μέχρι Χαβάης πρὸς Βορρὰν καὶ Νέας Ζηλανδίας πρὸς Νότον.

Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκτασι καὶ τὴς ἀποστάσεις τῆς μεγάλης αὐτῆς περιοχῆς, ἡ ἄποψη ἐπικοινωνιῶν καὶ μεταφορᾶς ἀποίκων μετὰ πρωτόγονα πλεούμενα τῆς Ἀμερικανικῆς Προκολομβιανῆς ἐποχῆς δὲν πείθει. Οἱ πιρῶγες, μετὰ τὴς ὁποῖες ταξίδευαν (καὶ ταξιδεύουν) οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Πολυνησίας, ἔκτελουν πλόες μετὰ τῶν νησιῶν τοῦ ἰδίου συμπλέγματος ἢ πρὸς προσκείμενα (γειτονικά) ἀρχιπελάγη, καὶ ὄχι πρὸς Χαβάη, Περού, Νέα Ζηλανδία. Οἱ ἔρευνες τῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων γιὰ τὰ στοιχεῖα τῶν γλωσσικῶν, μουσικῶν κ.λπ. «ἀρχαιοελληνικῶν» ἐπιδράσεων, τὴς ὁποῖες ἀποκαλύπτουν οἱ πολυτελεῖς μελέτες τοῦ καθηγητοῦ Γιόζεφσον, θὰ πρέπει νὰ στραφοῦν σὲ ἄλλη κατεύθυνση.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι κατεστημένες ἱστορικές, γλωσσολογικές, ἀρχαιολογικές καὶ θρησκευτικὲς ἀκόμα ἀπόψεις καὶ συμφέροντα καθιστοῦν ἀπαγορευμένη καὶ ἐπικίνδυνη τὴν ἀναφορὰ στὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς ἀνώτερου προκατακλυσμαίου, οἰκουμενικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος κατεστράφη εἴτε ἀπὸ ἑνὸν κοσμογονικὸ σπασμὸ εἴτε ἀπὸ ἀνθρωπογενῆ αἰτία. Στοιχεῖα γιὰ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτοῦ ἔχουν δημοσιευθῇ σὲ πολλὰ τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ». Καὶ μὴν ξεχνάμε πὼς ὅταν οἱ διάφοροι λαοὶ τοῦ πλανήτη μας μιλοῦν στὴς μυθολογίες τους γιὰ ἕναν κατακλυσμὸ, οἱ Ἕλληνες μιλοῦν γιὰ περισσότερους, μετὰ παλαιότερο ὅλων τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Ὠγύγον.

Ε.Ε. Μαρματσούρης

Ἀρχιπλοίαρχος Ε.Ν.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΣΕΞ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ἱερο-παιδοφιλία
Ἱερο-ομοφυλοφιλία
Ἱερο-ευνουχισμός
καὶ
Ἱερὰ ἄφεση ἁμαρτιῶν

*Γελοιογραφία τοῦ Μπίλλ Κέλλερ στοὺς «Τάιμς τῆς Νέας Ὑόρκης», φύλλο Σαβ-
βάτου, 9 Μαρτίου 2002.*

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Τὸ ἄρθρο ποὺ ἀκολουθεῖ δημοσιεύθηκε στὸ ἔγκυρο ἀμερικανικὸ περιοδικὸ «Free Inquiry» τὸ καλοκαίρι τοῦ 2003. Σ' αὐτὸ γίνεται ἀναφορὰ στὶς συνέπειες ποὺ προκαλεῖ ἡ θρησκευτικὴ ἐξουσία στὴν παιδικὴ ψυχὴ καὶ στὴν διαμόρφωση τῆς προσωπικότητος τῶν ἀνθρώπων. Πρόκειται γιὰ θέμα ποὺ «καίει» καὶ τὸ ὁποῖο κατὰ τὴν γνώμη μας ἔχει πάρει ἐκρηκτικὰς διαστάσεις καὶ στὴν ἐλληνικὴ κοινωνία μὲ τὴν διαστρέβλωση τῆς προσωπικότητος τῶν Ἑλλήνων, μὲ τὴν σύγχυση ποὺ ἐπικρατεῖ στὴν ψυχὴ τους, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πολιτιστικὴ τους ἀλλοίωση. Ὅλα αὐτὰ βέβαια, ἂν καὶ ὀφθαλμοφανῆ, καλύπτονται ἀπὸ ἓνα πέπλο σιωπῆς, ἀποτέλεσμα καὶ αὐτὸ τοῦ φόβου ποὺ ἐνσταλάζει στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἡ θρησκευτικὴ ἐξουσία. Κάποιοι δὲν ἀντιλαμβάνονται τί συμβαίνει, πολλοὶ γνωρίζουν ἐπακριβῶς τὴν κατάσταση καὶ πολὺ λίγοι τολμοῦν ν' ἀγγίξουν τὸ θέμα καὶ νὰ ταραξοῦν τὰ νερά.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς τελευταίους εἶναι καὶ ὁ κ. Narisetti Innaiah, ἀντιπρόεδρος τῆς Ὀρθολογιστικῆς Ἑνώσεως τῆς Ἰνδίας καὶ ἐξέχον μέλος τῆς Ἑθνικῆς Ριζικῆς Ἀνθρωπιστικῆς Ἑνώσεως. Ἐχει δημοσιεύσει βιβλία καὶ ἄρθρα στὰ Ἀγγλικά καὶ στὴν Ἰνδικὴ διάλεκτο Telugu σχετικὰ μὲ θέματα πολιτικῆς, φιλοσοφίας καὶ ἀνθρωπισμοῦ. Παραθέτουμε μετάφραση τοῦ κειμένου τοῦ κ. Innaiah, ποὺ φέρει τὸν τίτλο «Κακοποίηση τῶν Παιδιῶν ἀπὸ τὶς Θρησκείες».

«Τὰ παιδιά μας μᾶς ἀνήκουν. Μποροῦμε νὰ τὰ κάνουμε ὅ,τι θέλουμε, ἀκόμη καὶ νὰ τὰ σκοτώσουμε· ποιοὶ εἰστε ἐσεῖς ποὺ χώνεται τὴν μὴτέρα σας σὲ ξένες ὑποθέσεις;» Ναί, ἀκόμη καὶ σήμερα ἑκατομμύρια ἄνθρωποι σὲ ὅλον τὸν κόσμον σκέφτονται ἔτσι. Δικαιολογοῦν σκληρὰς τιμωρίες ποὺ ἐπιβάλλουν στὰ παιδιά τους μὲ ἀποφθέγματα τοῦ τύπου «ἓνα δέντρο τὸ στηρίζεις γιὰ νὰ γίνῃ ἴσιο ὅσο εἶναι μωρὸ» ἢ «τὸ ξύλο βγήκε ἀπ' τὸν παρὰδαισο». Οἱ περισσότερες θρησκείες ὠθοῦν τοὺς γονεῖς νὰ βλέπουν τὰ παιδιά τους ὡς ἰδιοκτησίαν τους ἢ νὰ πιστεύουν ὅτι ὅσα περισσότερα παιδιά ἔχουν τόσο τὸ καλύτερο. Ἀπὸ ποῦ προέρχονται αὐτὲς οἱ ἀντιλήψεις; Ποιὸς ὑποκρύπτεται πίσω ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν παιδικὴν κακοποίηση ποὺ παρατηρεῖται σ' ὅλο τὸν κόσμον σήμερα καὶ ὅμως σπανίως κατονομάζεται; Οἱ θρησκείες φυσικά. Οἱ θρησκείες εὐθύνονται γιὰ αὐτὴν τὴν κακοποίηση ποὺ ὑφίστανται τὰ παιδιά ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον τῆς Ὑδρογείου.

«Διὰ μέσου τῶν αἰώνων οἱ θρησκείες ἐμεταλλεύτηκαν τὴν δύναμη τοῦ δεσμοῦ ἀνάμεσα στοὺς γονεῖς καὶ τὰ παιδιά, διαμορφώνοντας καταστάσεις (θεσμοὺς) ποὺ ἀγγίζουν κάθε μορφὴ ζωῆς, βάζοντας ὅλο καὶ πιὸ βαθιὰ ὁλόκληρες οἰκογένειες στὴν παγίδα τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑποταγῆς. Στὶς περισσότερες κοινωνίες αὕτῃ ἡ παγίδευση ἀρχίζει κατὰ ἢ λίγο μετὰ τὴν γέννηση μὲ τὴν ὀνομασία τοῦ παιδιοῦ (νηπιόδοξισμός, τοὺς Χριστιανούς, περιτομή τοὺς Ἑβραίους καὶ τοὺς Μουσουλμάνους συνένε).

»Οἱ γονεῖς αἰσθάνονται (ὡς) καθήκον τους νὰ ἀκολουθήσουν τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα, κανόνες καὶ παραδόσεις, ἐλπίζοντας συχνὰ ὅτι οἱ ἐμπειρίες ποὺ ἀποκοτῶν τὰ παιδιά τους στὴν ἐκκλησία, τὸ τζαμί ἢ τὴν συναγωγὴ θὰ τὰ βοηθήσουν νὰ ἀποκτήσουν πίστη στὸν Θεὸ καὶ

Members of the group, Survivors of Joseph Birmingham, who say they were abused in churches in the Boston area, at a recent meeting, clockwise from left, Thomas Blanchette, Dave Lyko, Paul Ciaramitaro, Gary Bergeron, Olan Horne, Bernie McDaid and Mark Janeczko.

Συγκέντρωση θυμάτων διασμοῦ κατὰ τὴν παιδική τους ἡλικία ἀπὸ ἱερεῖς ναῶν τῆς Βοστώνης. (Φωτογραφία τῶν «Τάιμς τῆς Νέας Ὑόρκης», φύλλο 31ης Δεκεμβρίου 2002.)

By Matt Davies, The Journal News, Westchester, N.Y.

Γελοιογραφία του Μάτι Νταϊβίς στην εφημερίδα «The Journal News» της Νέας Υόρκης.

να συμπεριφέρονται σύμφωνα με τους κανόνες της ήθικης. Έτσι τα παιδιά ελέγχονται από την στιγμή της γέννησής τους κιόλας σε όλες τις χώρες και σε όλες τις θρησκείες.

»Οί «πιστοί» γονείς δεν περιορίζονται μόνο στην κατήχηση των παιδιών τους στις αρχές της θρησκείας τους. Τα προειδοποιούν να μην άσπασθουν άλλες θρησκείες, έθιμα και πεποιθήσεις. Έτσι σπείρονται άμεσα ή έμμεσα οι σπόροι του μίσους σε εύπιστους ανθρώπους.

Ουδείς γεννιέται «θεοφοβούμενος»

»**Τ**α παιδιά δεν γεννιούνται θρησκευόμενα, δεν γνωρίζουν καν τί είναι θρησκεία. Κι όμως εντάσσονται στην θρησκεία των γονέων τους. Από την στιγμή που αρχίζουν να μιλούν και στην συνέχεια να γράφουν, δηλώνουν και το θρήσκευμά τους, διότι έτσι επέλεξαν κάποιοι άλλοι γι' αυτά. Έτσι βαθιά χωμένοι στην θρησκεία από τα παιδικά τους χρόνια, οι περισσότεροι άνθρωποι αισθάνονται ότι δεν μπορούν να προχωρήσουν ελεύθεροι, απαλλαγμένοι από την θρησκεία στην συνέχεια της ζωής τους. Πολλοί αδυνατούν να απελευθερωθούν από αυτήν την εμφυτευμένη επιρροή, ακόμη κι αν ξελιχθούν σε επιστήμονες ή τεχνολόγους. Η εκπαίδευση τους βοηθά να ακολουθήσουν μία επιστημονική καριέρα, όμως εξακολουθούν να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα.

» Η έπιστήμη όρίζει ότι έχει ισχύ ότιδήποτε υπόκειται σέ έρευνα, άνάλυση και έν τέλει αποδεικνύεται άληθινό. Στην έπιστήμη δέν μπορούμε νά πιστεύουμε σέ κάτι τό όποιο δέν έχει αποδειχθή. Όμως σέ όλον τόν κόσμο οί έπιστήμονες έξαιρούν την θρησκεία από την ένδελεχή έρευνα στην όποία υποβάλλουν ότιδήποτε άλλο. Όταν ή έπιστήμη και ή θρησκεία έρχονται σέ σύγκρουση, οί περισσότεροι άνθρωποι ακολουθούν την θρησκεία και παραμερίζουν την έπιστήμη. Όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια τών σπουδών τους δέν τά εφαρμόζουν σέ θέματα πού άφορούν στην θρησκεία. Δέσμοι της πίστης ή δουλιαγμένοι στην παράδοση οί γονείς πολύ συχνά μένουν σιωπηλοί, είναι άνήμποροι θεατές στην θρησκευτική κακοποίηση τών παιδιών. Υπάρχουν παραδείγματα άρνησης παροχής Ιατρικής περίθαλψης σέ παιδιά, τών οποίων οί γονείς άνήκουν σέ διάφορα χριστιανικά δόγματα ή σεξουαλική κακοποίηση τών παιδιών από μέλη της Ρωμαιοκαθολικής Έκκλησίας και άλλους ίερωμένους είναι εϋρέως διαδεδομένη· οί Ισλαμιστές και ώρισμένα μέλη Άφρικανικών παραδοσιακών θρησκειών άκρωτηριάζουν τά γεννητικά όργανα τών γυναικών. Ό νόμος της Sharia επβάλλει σκληρή σωματική τιμωρία· οί Ινδουιστές εφαρμόζουν τόν έξοστρακισμό παιδιών πού άνήκουν σέ διαφορετικές κάστες, τόν γάμο άνάμεσα σέ παιδιά και την πορνεία στους ναούς· όσο για την περιτομή τών μικρών άγοριών, αυτή άνάγεται στόν Ιουδαϊσμό.

» Παρά τό ότι ό πολιτισμένος κόσμος συχνά άγανακτεί μέ την κακοποίηση αυτού του είδους, παραμένει σιωπηλός, φοβισμένος, άνίκανος νά άντιμετωπίση κατά πρόσωπο την θρησκεία. Όσα άτομα τόλμησαν νά κριτικάρουν την κακοποίηση τών παιδιών, άγνοήθηκαν ή έξωστρακίστηκαν ως "άθεοι". Εϋτυχώς διακρίνεται και κάποιος φώς στό βάθος του όρίζοντα.

Η διακήρυξη τών δικαιωμάτων τών παιδιών

» Τήν 20ή Νοεμβρίου 1989 ή Γενική Συνέλευση τών Ένωμένων Έθνών υιοθέτησε την Σύμβαση για τά Δικαιώματα του Παιδιού, ζητώντας νά γίνουν σεβαστά τά στοιχειώδη δικαιώματα τών παιδιών σέ όλον τόν κόσμο. Μέχρι σήμερα ή Σύμβαση έχει υπογραφή από 190 χώρες. Σε πολλές από αυτές έχουν θεσμοθετηθή οί έπονομαζόμενες Χάρτες τών δικαιωμάτων τών Παιδιών, εισάγοντας κατ' αυτόν τόν τρόπο διατάξεις της Σύμβασης τών Ένωμένων Έθνών για τά δικαιώματα τών παιδιών στην τοπική νομοθεσία. Όστόσο ή άποκαλούμενη Σύμβαση τών Παιδιών δέν έχει έπικυρωθή παντού. Η διαλυμένη από τόν έμφύλιο πόλεμο και χωρίς σταθερή κυβέρνηση Σομαλία δέν την έχει έπικυρώσει. Ούτε όμως και οί Ένωμένες Πολιτείες.

» Η Σύμβαση τών Παιδιών καλύπτει όλα τά παιδιά κάτω τών 18 έτών, άναγνωρίζοντάς τους νομικά δικαιώματα και καθιστᾷ υπεύθυνους για την εφαρμογή τών διατάξεων τούς γονείς, τίς οικογένειες τών παιδιών και τίς κυβερνήσεις. Σύμφωνα μέ αυτήν την Σύμβαση άπαγορεύονται οί διακρίσεις είς βάρος τών παιδιών λόγω κοινωνικής τάξης, χρώματος, θρησκεύματος, φρονημάτων ή γένους. Κάθε παιδί -άγόρι ή κορίτσι- άνεξαρτήτως χώρας καταγωγής έχει τό δικαίωμα έλευθερης έκφρασης και πρόσβασης σέ πληροφορίες. Οί κυβερνήσεις όφείλουν νά διαφυλάττουν τό δικαίωμα θρησκευτικής έλευθερίας τών παιδιών, έλευθερίας σκέψης και τό δικαίωμα συναναστροφής μέ άλλα άτομα.

» Η έπιρροή όμως του κλήρου είναι μεγάλη ακόμη και στα Ένωμένα Έθνη. Για παράδειγμα τό Βατικανό συμπαράτάχθηκε μέ την UNICEF συγκαλώντας πρόσφατα συνέδριο, όπου οί θρησκευτικοί ήγέτες έχυσαν κροκοδείλια δάκρυα για τίς δοκιμασίες τών παιδιών, αλλά δέν άνέλαβε την παραμικρή δράση. Η κακοποίηση τών παιδιών, πού έχει τίς ρίζες της στην θρησκεία, χαρακτηρίστηκε στην «άποστειρωμένη» γλώσσα πού χρησιμο-

ποιήθηκε ως “πολιτιστική κρίση”. Τα Ήνωμένα Έθνη αναγνώρισαν ότι τα παιδιά χρησιμοποιούνται σε παράνομες εργασίες, κακοποιούνται κατά την διάρκεια του πολέμου, κακοποιούνται σεξουαλικά κ.λπ., αλλά ούδέποτε αναγνώρισαν την θρησκεία ως μία από τις κύριες αιτίες κακοποίησης. >>>

Και μερικές προτάσεις:

1. Όσοι ξέφυγαν από την θρησκεία, συνεισέφεραν τα μέγιστα στην πρόοδο. Ή έρευνα, ή μελέτη, ή αρμονία με την φύση ανήκουν σε άλλη σφαίρα, όχι σ' εκείνη της θρησκείας. Ή ένασχόληση με την θρησκεία αποτελεί ανάχωμα στην ανάπτυξη του έγκεφάλου. Είναι έγκληματικό να απειλούμε τα παιδιά ότι θα χάσουν την όρασή τους ή ότι θα πέσουν σε αμαρτήματα αν αρνηθούν την πίστη στον Θεό ή θέτουν «ανάρμοστες» ερωτήσεις, δηλαδή αγγίζουν θέματα που δεν πρέπει. Είναι αυτόνομο ότι τα ιερατεία προτιμούν έγκεφάλους που δεν λειτουργούν σωστά, διότι οι σκεπτόμενοι άνθρωποι αποτελούν απειλή.

2. Ή θρησκεία θα έπρεπε να διδάσκεται σε έπιστημονικό επίπεδο στα σχολεία. Τα παιδιά θα έπρεπε να μαθαίνουν τα πάντα για την θρησκεία, την δική τους και των άλλων. Θα έπρεπε να διδάσκονται ότι οι θεοί και οι δαίμονες, οι διάβολοι και τα φαντάσματα, ο παράδεισος και η κόλαση είναι δημιουργήματα του ανθρώπου, όπως επίσης και οι Γράφες. Θα έπρεπε να μαθαίνουν την μεγάλη αξία της ζωής και τον σεβασμό που της όφειλουμε. Τα παιδιά θα έπρεπε να έχουν την ελευθερία να διαλέξουν την θρησκεία που θα ακολουθήσουν ή να μην διαλέξουν καμία θρησκεία με την ενηλικίωσή τους.

3. Από την πλευρά τους οι γονείς είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουν ότι δεν πρέπει να «περνούν» στα παιδιά τους την θρησκεία τους σαν κληρονομικό χαρακτηριστικό. Αλήθεια, πρέπει να τα κρατούν σε μία απόσταση από την θρησκεία, όπως τα κρατούν σε απόσταση από την πολιτική, την πορνεία, την απρέπεια κ.λπ. Το να παίρνουν τα παιδιά στους ναούς, να έπεμβαίνουν (μόνιμα ή προσωρινά) στα σώματά τους ακολουθώντας κάποια θρησκευτική τελετουργία, να τα ένθαρρύνουν να πιστεύουν τυφλά και να τα τρομοκρατούν στο όνομα κάποιας θεότητας, είναι κάτι που δεν μπορεί πλέον να γίνη αποδεκτό. Οι γονείς πρέπει να αποδεχθούν το γεγονός ότι τα παιδιά τους έχουν τα δικά τους δικαιώματα και να τα σεβασθούν. 190 χώρες έχουν υπογράψει την Σύμβαση των παιδιών και τα κοινοβούλιά τους έχουν αρχίσει να υιοθετούν **χάρτες** και **άλλη νομοθεσία**, προκειμένου να τεθούν σε εφαρμογή. Όσοτοσο πρέπει να υιοθετηθί και από μία χώρα σαν τις Ήνωμένες Πολιτείες, όπου η κυβέρνηση έχει να αντιμετωπίση την αντίδραση του κλήρου. Ακόμη κάποιοι γονείς διστάζουν να υποστηρίξουν την Σύμβαση, από φόβο μήπως χάσουν τον έλεγχο που έχουν πάνω στα παιδιά τους. Μπορεί εκείνοι να μεγάλωσαν με τα δεσμά της θρησκευτικής παράδοσης, δεν πρέπει όμως να επιβάλλουν τις προκαταλήψεις, τις συνήθειες και τα έθιμά τους στα παιδιά τους, σαν υποχρεωτική κληρονομιά. Ήλθε ή ώρα να σπάσουμε τα δεσμά με το άρρωστο παρελθόν.

4. Τέλος, ή πρόοδος του ανθρώπου εξαρτάται από την παραδοχή της αλήθειας, ότι όλες οι θρησκείες αντίκεινται στις ανθρώπινες αξίες. Ή απόλυτη πεποίθηση ότι ζούμε για τον Θεό, είναι αντίθετη στις ανθρώπινες αξίες.

Τα παιδιά πρέπει να σωθούν από την θρησκεία· τότε μόνο μπορούν να αποδοθούν στην ανθρωπότητα.

Σ.

Ο ΒΙΟΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΕΝΟΣ ΙΕΡΕΑ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ

Είκοσι χρόνια κάθειρξη, αλλά: ούτε φυλακή ούτε αποσχηματισμός...

Μιά ανατριχιαστική και συνάμα αηδιαστική υπόθεση εξελίχθηκε πριν από λίγα χρόνια. Ένας ιερέας, ονόματι Πέτρος Παπουτσάκης, ιδιοκτήτης ενός «ιδρύματος» θηλέων, άσελγουσε σεξουαλικά στα άθωα κορμιά. Ο όρος «ασέλγεια» είναι πολύ λίγος, για να περιγράψουμε την φρίκη που έζησαν αυτά τα παιδιά, που στην πλειοψηφία τους ήταν αναγκασμένα να ζήσουν μακριά από τους γονείς τους, εάν διέθεταν. Στην έρευνα θα χρησιμοποιήσουμε ύφος και περιγραφές που δεν θα αρέσουν. Είναι όμως ή ίδια ή αλήθεια· και δεν θα την κρύψουμε, θα την μεταφέρουμε έτσι όπως την έζησαν τα κορίτσια, με λεπτομέρειες που σοκάρουν.

Είναι η πρώτη φορά μετά από αυτό το δράμα που μία από τις κοπέλλες αποφάσισε να μιλήσει, να σπάσει την σιωπή της και να προβεί σε αποκάλυψη λεπτομερειών αποκλειστικά στον «Δαυλό». Για ευνόητους λόγους δεν δημοσιεύουμε το όνομά της και, για να διευκολύνουμε την αποτύπωση της έρευνάς μας, θα χρησιμοποιήσουμε ένα τυχαίο ψευδώνυμο: «Αφροδίτη». Είναι σήμερα γύρω στα 25, όμορφη και με ένα δέρμα που μοιάζει σαν πορσελάνη. Θαρρείς και ποτέ δεν το άγγιξαν τα τεράστια και άσχημα χέρια του ιερέα. Δεν επιθυμεί να υπάρχει τίποτα που να της θυμίζει τον παλιό της εαυτό και όσα έζησε. Απέκτησε την παιδεία και την μόρφωση που ποτέ δεν της έδωσαν στο οικότροφείο, και βρήκε στο διάβα της ανθρώπους που σήμερα την αγαπούν πολύ. Έχει όνειρα, στόχους αλλά και την θύμηση μιας δυσάρεστης παιδικής ηλικίας. Μετά από χρόνια θέλει πια να μιλήσει, να αφήσει την όργη να βγεί από μέσα της, να μάθει ο κόσμος όσα την σφράγισαν και να τιμωρηθεί αυτό το ρασοφόρο τέρας με τον τρόπο που αντιστοιχεί στην ποινή που του επέβαλαν.

Μιλά στο «Δ» μία από τις παθοῦσες

– Αφροδίτη, πώς ήταν ή ζωή στο ίδρυμα;

– Βρέθηκα εκεί από τα τέσσερά μου χρόνια. Ήταν ένα ίδρυμα, που έδινε στέγη και τροφή σε κορίτσια μέχρι την ώρα που θα παντρευόντουσαν. Μέχρι τότε δεν επέτρεπε καμμία αψευδής επαφή με τους γονείς μας. Μία φορά τον μήνα μόνο, και αυτό κάτω από πίεση χρόνου. Και το χειρότερο από όλα είναι ότι μας μιλούσαν αρνητικά για εκείνους, προκειμένου να μας απομακρύνουν. Τους έδιωχναν, όταν έρχόντουσαν αυτή την μία και μοναδική φορά τον μήνα για να μας δούν στο ίδρυμα. Μάλιστα πριν την εισαγω-

Αριθμοί: 5, 6, 7, 8, 9, 17, 18

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΜΙΚΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

Δημόσια συνεδρίαση της 25, 26, 27, 31/1/2000 και 1/2/2000

ΔΙΚΑΣΤΕΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΙ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΚΡΟΥΔΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΤΕΒΑΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΣΙΑΝΤΖΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πέτρος Παπουτσάκης

του Κων/νου

κάτοικος Αγ. Παρασκευής

Αττικής

Παρών

Εισαμός κατά

συρροή και

κατ'εξακολού-

θηση.

απόπειρα βιασμού

κατά συρροή.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΙΟ ΟΥΣΙΩΔΗ

Η συνεδρίαση έγινε δημόσια, στο ακροατήριο που έχει οριστεί για το Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο Χαλκίδας.

Ο επιμελητής του ακροατηρίου, με εντολή του Προέδρου εκώ-
νησε το όνομα του κατηγορουμένου, ο οποίος εμφανίστηκε στο
ακροατήριο σε ερώτηση δε του Προέδρου για το ονοματεπώνυ-
μό του, αποκρίθηκε ότι ονομάζεται όπως παραπάνω σημειώνεται,
και ότι διορίζει ως συνηγόρους του για να τον υπερασπιστούν
τους παρόντες δικηγόρους Γεώργιο Παπαϊωάννου, Δημήτριο Μητρό-
πουλο και Χριστόφορο Αργυρόπουλο, οι οποίοι αποδέχθηκαν τον
διορισμό τους και κατέθεσαν και σχετικά γραμμάτια προείσπρα-
ξης του Δ.Σ. Χαλκίδας.

Στη συνέχεια, και σύμφωνα με το νόμο 969/79, για το σχημα-
τισμό του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Χαλκίδας, το οποίο πρέ-
πει να δικάσει την προεκτεμένη υπόθεση, ο Πρόεδρος παράγγειλε

Η πρώτη σελίδα των πρακτικών και της απόφασης του Μικτού Όρκωτου Δικαστηρίου Χαλκίδας, με την οποία επεβλήθη ποινή 20ετούς κάθειρξης στον ιερέα.

Αὐτὸς εἶναι...

“**Ἡ ΑΓΑΠΗ**”

**ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ**

(ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΘΗΛΕΩΝ)

ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΡΙΘ. ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΠΡΩΤΟΔ. ΑΘΗΝΩΝ 722/62

ΗΠΕΙΡΟΥ 17 - ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΤΑΣΙΣ 10η (ΤΟΜΠΡΑ) Τ.Κ. 153 41

ΤΗΛ.: 6521.933 - 6515.648 - 6528.126

†
ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΣ
ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

... καὶ ἡ «**Αγάπη**» του.

γή μας στο ἴδρυμα τοὺς ἀνάγκαζαν νὰ ὑπογράφουν κάποιο χαρτί, βάσει τοῦ ὁποίου ἀπαλλάσσονταν ὡς συγγενεῖς ἀπὸ τὴν κηδεμονία μας. “Ἐβλεπα τὴν μητέρα μου σὰν ξένη. Ἦμασταν σὰν τὰ φυτὰ στὴν γλάστρα, ἔχοντας ὑποστῇ μία φοβερὴ πλύση ἐγκεφάλου. Ἐπρεπε νὰ θεωροῦμε τὸν ἴδιο τὸν πρωτοπρεσβύτερο πατέρα καὶ τὴν κόρη του, τὴν Τιτίκα, μητέρα μας. Ἐτσι ἤθελαν νὰ τοὺς ἀποκαλοῦμε. Τὸ πρόγραμμά μας μέσα στοῦ οἰκοτροφείου ἦταν ἐξαντλητικό, ἀφοῦ δὲν διέθετε προσωπικό· ὅλες τὶς δουλειὲς τὶς κάναμε μόνες μας. Καθάρισμα σὲ ὅλους τοὺς χώρους, πλύσιμο καὶ φύλαξη τῶν μικρότερων κοριτσιῶν. Ἦμασταν τόσο ἀπασχολημένες, ποὺ δὲν μπορούσαμε νὰ ἀνταποκριθοῦμε στὰ μαθήματα τοῦ σχολείου. Τὸ οἰκοτροφεῖο δὲν διέθετε οὔτε ψυχολόγο, νὰ φανταστῇτε, ποὺ θεωρεῖται ἀπαραίτητος σὲ τέτοια ἰδρύματα.

– Θέλεις νὰ ἀναφερθῇς στοῦ ἐπίμαχο θέμα, στὶς ἀσελγεῖς πράξεις ποὺ προέβαινε:

(Ἡ Ἀφροδίτη μαζεύει τὰ πόδια της, εἶναι καθισμένη πάνω σὲ ἓναν καναπέ. Τὰ φέρνει μπροστά στοῦ στήθος της καὶ ἀκουμπάει ἐπάνω στὰ γόνατά της τὸ κεφάλι της. Μία στάση ποὺ ὑποδηλώνει ἀνασφάλεια. Τὰ ἔξυπνα καὶ λαμπερὰ μάτια της σκοτεινιάζουν, κρυνώνε καὶ σκεπάζεται μὲ τὸ παλτό της. Πόση ζημιὰ ἔχει ὑποστῇ ἡ ψυχὴ της, γιὰ νὰ ἀντιδρᾷ ἔτσι τὸ σῶμα της, ὅταν θὰ πρέπει νὰ περιγράψῃ τὶς σκηνές τῆς σεξουαλικῆς ὁρμαρότητας ἐνὸς κτήνους; Καὶ ἡ Ἀφροδίτη ἀρχίζει νὰ μιλάει καὶ ἐμεῖς δὲν θὰ παραποιήσουμε τὰ λεγόμενά της.)

– Τὰ κορίτσια μέναμε στοὶ ἰσόγειο, στὸν 2ο καὶ 3ο ὄροφο ὑπῆρχε γηροκομεῖο. Ἐκεῖνος ζοῦσε σὲ ἓνα ἀπομακρυσμένο δωμάτιο τοῦ 3ου. Κάθε μέρα ζητοῦσε νὰ τοῦ πηγαίνουμε τὴν ἐφημερίδα του καὶ νὰ μπαίνουμε στὸν χώρο του. Μᾶς μάζευε τὰ θράδια γύρω του καὶ μᾶς ἀφηγοῦνταν ἱστορίες ἀπὸ τὴν Κρήτη, τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του. Στὴν συνέχεια ξεμονάχιαζε κάποιον ἀπὸ τὰ κορίτσια, τὴν ὥρα ποὺ φρόντιζε νὰ εἶναι ἀπασχολημένα ὅλα τὰ ὑπόλοιπα μὲ παιχνίδια. Τράβαγε τὸ στήθος μας ἀπὸ τὶς θηλές καὶ ἔλεγε: «Θὰ μεγαλώσω, θὰ μεγαλώσω». Μᾶς φίλαγε στὸ στόμα καὶ ἔβαζε τὸ χέρι του μέσα στὰ ἐσώρουχά μας. Μᾶς ἀγκάλιαζε σφιχτὰ καὶ ἔβαζε κραυγὲς ἡδονῆς. Δὲν καταλαβαίναμε τί γινόταν μὲ τὸ παιδικὸ καὶ ἁθῶο μυαλὸ μας. Ἄλλες φορές, ὅταν πηγαίναμε νὰ τὸν δοῦμε καὶ ἤμασταν δύο, ἔστελνε τὸ ἓνα κοριτσάκι δῆθεν γιὰ νὰ τοῦ φέρῃ νερὸ καὶ ἔπαιρνε τὸ ἄλλο καὶ καθισμένος τὸ ἀκίνητοποιοῦσε σφιχτὰ ἀνάμεσα στὰ πόδια του, ἀκουμπώντας το στὰ γεννητικά του ὄργανα. Μᾶς ἔδινε σοκολατάκια, προκειμένου νὰ μᾶς δωροδοκῇ, γιὰ νὰ μὴν μιλήσουμε. Ἄν καὶ ἐμεῖς, ὅπως σὰς προανέφερα, δὲν καταλαβαίναμε τίς πράξεις του αὐτές. Ὅσο μεγαλώνουμε, τόσο διαπιστώνουμε γιὰ τὸ τί ἐπρόκειτο. Καὶ ἀρχίσαμε νὰ συμβουλευόμαστε τίς νεόφερτες στὸ οἰκοτροφεῖο κοπέλλες νὰ προσέχουν.

– Εἶναι ἀνατριχιαστικὰ ὅσα περιγράφεις, Ἀφροδίτη.

– Τὸ πιὸ ἀνατριχιαστικὸ συνέβη μὲ μία κοπέλλα, ποὺ εἶχε νοητικὴ στέρση ἀλλὰ σωματικὴ ἀνάπτυξη. Ἦταν τὸ σῶμα τῆς πιὸ γυναικεῖο δηλαδὴ. Εἶχαμε διαπιστώσει ὅτι καθημερινὰ ἔλειπε ἐπὶ ὥρες ἀπὸ τὶς δραστηριότητες τοῦ ἰδρύματος καὶ κάθε φορὰ ἐπέστρεφε μὲ χρήματα καὶ σοκολατάκια. Ἀκούστηκε ὅτι τὴν ἐξανάγκαζε νὰ τοῦ κἀνῃ παρὰ φύσιν ἔρωτα. Πίσση εἶχε ἀσκήσει καὶ σὲ μία κοπέλλα ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες τοῦ ἰδρύματος. Τῆς περιέγραφε μὲ δέος τὴν σεξουαλικὴν πράξη, προκειμένου νὰ τὴν ἀναστατώσῃ καὶ νὰ τὴν πείσῃ μὲ τὰ λόγια. Τῆς τραβοῦσε τὶς θηλές καὶ τὶς ἔλεγε: «Ἐλα, ἄσε με νὰ τὸ πιάσω». Τὸν ἀπέφευγε, ἀλλὰ ἦταν τόσο μεγάλῃ ἡ ψυχολογικὴ πίεση, ἡ τρομοκρατία ποὺ μᾶς ἀσκοῦσε γενικώτερα, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ τὸν φοβώμαστε. Κάποια μέρα ποὺ ἐκείνη ἔπρεπε νὰ ἀνεθῇ στὸ δωμάτιό του, τὴν βίασε. Αὐτὸ εἶχε γίνῃ τὸ 1996, καὶ ἡ ἴδια μετὰ τὴν χυδαία αὐτὴν πράξη τὸ κατήγγειλε.

(Ὅλη αὐτὴ ἡ φρικτὴ ἱστορία δῆλξε στὸ φῶς καὶ ἀποκαλύφθηκαν οἱ λεπτομέρειές της, ὅταν ἓνα ἀπὸ τὰ πολλὰ κορίτσια τοῦ οἰκοτροφείου ξεπέρασε τὰ ὅρια τῆς ἀντοχῆς του καὶ μίλησε στὴν καθηγήτριά του. Σημειωτέον, ὅτι τὰ κορίτσια πῆγαιναν κανονικὰ σὲ δημόσιο σχολεῖο. Καὶ ἐκεῖ ἄρχισε ὁ δύσκολος ρόλος τῆς ἐκπαιδευτικοῦ, ποὺ προσπάθησε νὰ προσεγγίσῃ καὶ τὰ ὑπόλοιπα κορίτσια μὲ τὸν κατάλληλον τρόπο, προκειμένου νὰ τὴν ἐμπιστευτοῦν καὶ νὰ τῆς ἐκμυστηρευτοῦν τὸ μυστικὸ ποὺ εἶχαν φυλακίσει μέσα στὴν καρδιά τους. Οἱ πληροφορίες ποὺ ἀπέσπασε καὶ οἱ ἐμπειρίες ποὺ κουβαλοῦσαν ἦταν κοινὲς γιὰ ὅλα καὶ, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, ἡ ὑπόθεση παραπέμφθηκε στὴν δικαιοσύνη, ὅπως θεώρησε χρέος της νὰ κἀνῃ ἡ καθηγήτρια, ποὺ ἔδγαλε ἀπὸ τὸν ὅλγον τῆς σεξουαλικῆς διαστροφῆς τοῦ ἱερέα τὰ παιδιά. Ἡ Ἀφροδίτη λέει:)

– Δώσαμε κανονικὰ καταθέσεις καὶ μᾶς ζήτησαν νὰ ἐτοιμάσουμε τὰ πράγματά μας, γιὰ νὰ μεταφερθοῦμε σὲ ἄλλο ἴδρυμα. Εἶχα ἐκμυστηριευτὴ τὴν πράξη μας αὐτὴ, νὰ καταδώσουμε τὸν ἱερέα σὲ τὶς Ἀρχές, σὲ μία «φίλη» μου ἀπὸ τὸ οἰκοτροφεῖο. Τὴν ἐμπιστευόμουν καὶ ἐκείνη συμφωνοῦσε σὲ ὅσα ἐπὶ καιρὸ συζητούσαμε γιὰ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, γιὰ τὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποκαλυφθοῦν οἱ πράξεις του. Ὅμως δὲν ἦταν τόσο φίλη μου, ὅσο πίστευα. Βλέπετε ἀποτελοῦσε τὸ χαϊδεμένο παιδί τοῦ ἰδρύματος. Ὁ «πατέρας» μας καθημερινὰ ἔλεγε ὅτι θὰ καταλήξουν πόρνες ὅσα κορίτσια φεύγουν ἀπὸ τὸ οἰκοτροφεῖο, ἢ θὰ καταλήξουν σὲ ἀναμορφωτήριο, ἐάν ὁμολογήσουν ὅσα συμβαίνουν. Ἴσως ἐκείνη φοβήθηκε τὸ τί θὰ ἐπακολουθοῦσε μετὰ τὴν ὁμολογία μας. Ἔτσι μᾶς μαρτύρησε στὸν ἱερέα. Εὐτυχῶς ποὺ εἶχα φυλάξει τὰ γράμματά της μὲ σφραγίδα ταχυδρομεῖου. Ἐκεῖνα ποὺ μοῦ ἔσπελ-

BISHOP'S UNHOLY ACT

DISGRACE: Pangratios Vronis, under arrest in Queens (right), was a priest in Pennsylvania (above), but was defrocked. Dan Brinzac (right)

**Admitted
sex fiend
busted in
molest of
14-yr.-old**

Ένας άλλος ορθόδοξος κληρικός, ο επίσκοπος Πενσυλβανίας Παγκράτιος Βρονώνης, καταδικάστηκε για διασμό ανηλίκων και αποσηματίστηκε σύμφωνα με την αμερικανική εφημερίδα «New York Post», φύλλο 19 Απριλίου 2002.

νε, όταν έφυγε στην Σπάρτη και στα όποια είναι διατυπωμένα όλα αυτά. Αποδείχτηκαν χρήσιμα για το δικαστήριο που ακολούθησε. Αφού μας μαρτύρησε στον ιερέα, ξεκίνησε ένας άλλος εφιάλτης. Μας μάζεψε έμας, που είχαμε καταθέσει στην Αστυνομία και με το ζόρι μας έβαλε να υπογράψουμε ένα χαρτί, στο οποίο φαινομενικά παραδεχόμασταν ότι είπαμε ψέματα. Μας μίλησε πολύ άσχημα, θωμολόχησε. Αλλά δεν μας έδειρε, όπως έκανε πάντα. Πόσες φορές μας έδερνε ανέλεητα, μας κλωτσούσε σε τέτοιο βαθμό που αιμορραγούσε η μύτη μας. Φοβόταν πια να το κάνη έπειτα από την μαρτυρία μας. Παρ' όλη την αγωνία και την έντασή μας βρήκαμε το κουράγιο να υπογράψουμε πλαστά, κάτι που δεν το αντιλήφθηκε. Την επομένη ήρθε η Αστυνομία και μας παρέλαθε. Προσπάθησαν να ξεγελάσουν τους αστυνομικούς δείχνοντας μία πρωτόγνωρη και υπερβολική καλοσύνη, ότι ακόμη και έτσι εξακολουθούν να μας αγαπούν πολύ. Την αλήθεια όμως την γνωρίζαμε μόνο εμείς, όταν λίγο πριν την άφιξη των αστυνομικών μας απαγόρευσαν να πάρουμε μαζί τα προσωπικά μας εἶδη, αφού σύμφωνα με τα λεγόμενά τους ήταν πράγματα που είχαμε αποκτήσει κατά την διαμονή μας στο οικότροφείο και επομένως δεν δικαιούμασταν να τα πάρουμε μαζί μας. Έτσι εκείνη την ημέρα ξεκίνησε η νέα μας ζωή με την με-

ταφορά μας σε άλλο οικότροφείο.

– Καί τήν ἡμέρα τῆς δίκης;

– Ἡ δίκη! Ἡ δίκη ἦταν ἄλλη μία συγκλονιστική ἐμπειρία γιά ἐμᾶς. Ἐπρεπε νά ζήσουμε ἐκ νέου μέσα ἀπὸ τὶς καταθέσεις μας ὅσα μᾶς ἔκανε. Ἀκόμα καὶ τότε δὲν δίσταζε νά ἀσκή ψυχολογικὴ θία. Καθότανε πίσω μας ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ σημεῖο πού δίναμε τὴν κατάθεση στὸ δικαστήριο. Χτυποῦσε τὸ πόδι του καὶ μουρμούριζε μὲ μία φωνὴ πού εἶχε ἄλλη χροιά, θαρρεῖς, ἀπὸ ἐκείνη πού θυμόμασταν. Βραχνή καὶ μπάσα. Προσπαθοῦσε νὰ ἐπηρεάσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν ροὴ τῶν λεγομένων μας. Νὰ μᾶς ἀποσυντονίσῃ. Ἀφοῦ κάποια στιγμὴ, νὰ φανταστῇτε, διακόπηκε ἡ δίκη γιὰ αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγο. Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς κρύψω ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς δικηγόρους τοῦ πλησίασε κάποια ἀπὸ ἐμᾶς καὶ τῆς εἶπε: «Πῶς νὰ σὲ χτουφτώσῃ ἐσένα; Ἀφοῦ δὲν ἔχεις στήθος!». Ἡ ἀλήθεια ὅμως ἔλαμψε, μὲ τὸ δικαστήριο νὰ ἀποφασίσῃ ὁμόφωνα τὴν καταδίκη του, ἐπιβάλλοντάς του ποινὴ φυλάκισης 20 χρόνων ἄνευ ἀναστολῆς.

Οὔτε φυλάκιση, οὔτε ἀποσχματισμός

Σ ἡμερὰ ὁ Πέτρος Παπουτσάκης, 84 ἐτῶν, παρὰ τὴν ποινὴ πού τοῦ ἐπεβλήθη ὁμόφωνα ἀπὸ τὸ Μικτὸ Ὅρκωτὸ Δικαστήριο τῆς Χαλκίδας στὶς 25 Ἰανουαρίου τοῦ 2000, εἶναι ἐλεύθερος, προφασιζόμενος τὴν προχωρημένη ἡλικία του καὶ τὴν ἀσχημὴ δῆθεν ὑγεία του. Κάθειρξε 32 ἐτῶν, πού συγχωνεύτηκε σὲ 20. Ἐχοντας ἐκτίσει μόνο 2 μῆνες φυλάκισης, μὲ αἴτησή του στὸ Σμελὲς Ἐφετεῖο Ἀναστολῶν κατάφερε τὴν ἀποφυλάκισή του. Ἐκτοτε ἀκολούθησαν 4 ἀναβολὲς ἐκδίκησης τῆς ὑπόθεσής του: προσκόμιζε «πληρωμένες» γνωματεύσεις ἱατρῶν, ὅτι πάσχει ἀπὸ κρίσεις ἐπιληψίας. Παρουσιάστηκε στὸ δικαστήριο τὶς δύο τελευταῖες φορὲς σὲ ἀναπηρικὸ καροτσάκι, προκειμένου νὰ εἶναι περισσότερο πειστικός.

Μιλώντας στὸν «Δαυλὸ» ὁ συνήγορος τῶν κοριτσιῶν Ἰπποκράτης Μυλωνᾶς τονίζει ὅτι ἐντοπίστηκε ἀρκετὲς φορὲς πρὶν τὴν ἐναρξὴ τῶν δικάων νὰ συνομιλῇ ἄνετα καὶ ἀπολύτως φυσιολογικὰ μὲ τοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς μάρτυρες ὑπεράσπισης. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐναρξὴ τῆς δίκης ὡς διὰ μαγείας ἔχανε τὴν μνήμη του. Τὸ θέατρο τοῦ παραλόγου! Σημαντικὸ στοιχεῖο ἀποτελεῖ τὸ ὅτι εἶναι διαφορετικὲς οἱ γνωματεύσεις τῶν ἱατρῶν ἀπὸ τὶς ἐξετάσεις πού πραγματοποιοῦσε σὲ ἰδιωτικὸ καὶ δημόσιο νοσοκομεῖο ἀντίστοιχα! Ἐκεῖ πού μποροῦσε νὰ πληρώσῃ, σαφῶς τοῦ ἔγραψαν τὶς «ἀρρώστειες» πού ἐπιθυμοῦσε, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ποινὴ του. «Ὅταν μᾶς διάβασε τὶς κατηγορίες ὁ δικηγόρος Ἰπποκράτης Μυλωνᾶς, ἔτσι ὅπως ἀναγράφονται στὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση, ἡ φρίκη μας γιὰ τὴν σιχαμερὴ αὐτὴ ὑπόθεση μεγάλωσε. Πληροφοροῦμαστε ὅτι ὁ ἐν λόγω ἱερέας διαθέτει ἀρίστες δημόσιες σχέσεις καὶ γνωριμίες μὲ ὑψηλὰ ἱστάμενα πολιτικὰ πρόσωπα, κάτι πού δὲν ἀποκλείεται νὰ διευκόλυνε τὴν ἀποφυλάκισή του. Ἐξ ἄλλου ὅσο ἐπιτελοῦσε τὸ καλοκάγαθο ἔργο του, μέσα στὸ οἰκοτροφεῖο μπαινόβγαιναν διάφορες προσωπικότητες, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν χώρο τοῦ θεάματος. Μάλιστα τοὺς εἶχε τοποθετήσει στὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἰδρύματος, προφανῶς γιὰ νὰ ἔχῃ «προσβάσεις». Τώρα πληρώνει ἀδρὰ μεγαλοδικηγόρους, προκειμένου νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ποινῆς λόγω τῶν προβλημάτων του, καὶ ἐκεῖνοι καταφέρνουν νὰ ἀναβάλλεται ἡ δίκη. Ἀπορεῖ κανεὶς ὅμως, πῶς γιὰ μία τέτοια βρωμερὴ ὑπόθεση ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δὲν ἔπραξε ὅπως ὀφείλει: νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὰ ἄμφια καὶ νὰ τοῦ στερῇ τὸν παχυλὸ μισθὸ του.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ, πού στὰ χρονικὰ αὐτῆς τῆς ὑπόθεσης δγαίνουν αὐτὲς οἱ λεπτομέρειες – ἀποκλειστικά στὸν «Δαυλὸ». Καὶ εἶναι καιρὸς ἐπιτέλους νὰ σταματήσῃ τὸ προκλητικὸ κουκούλωμα.

Ταξιαρχοῦλα Λαδᾶ

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑΣ ΣΤΙΣ ΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΜΕΝΩΝ

Ολοι θυμόμαστε την έντονη αντιπαράθεση που ενέσκηψε πριν από μερικά χρόνια για το «παγκάρι» της Αγίας Παρασκευής στα Τέμπη και την διάσταση που πήρε το όλο θέμα στα τηλεοπτικά κανάλια, όπου οι δύο αντιμαχόμενες παρατάξεις διασταύρωναν τὰ ξίφη τους. Θυμόμαστε και τούς ιερωμένους νὰ ἀνασηκώνουν τὰ ράσα τους και νὰ ἐφορμούν κατ' ἀλλήλων μὲ γροθιές και βωμολοχίες. Ὅπως ἐπίσης και τὸ τραγελαφικὸ ἐκεῖνο περιστατικὸ πὺν δεόντως κάλυψαν τὰ κανάλια, ὅπου δύο ρασοφόροι διαπληκτίζονται μπροστὰ στὸν τηλεοπτικὸ φακὸ και τὸν ἕνα νὰ ἀπευθύνεται στὸν ἄλλο μὲ τὴν προσφώνηση «ἄει στὸ διάολο,

Οἱ παλαιότεροι θυμοῦνται τὸν φοβερὸ σάλο πὺν πρὶν ἀπὸ 40 χρόνια προκάλεσε στὸ πανελλήνιο ἡ ἐκλογὴ ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος τοῦ Μητροπολίτη Ἰακώβου, ὁ ὁποῖος 40 ἡμέρες μετὰ τὴν ἐκλογὴ του ἐπαύθη συνεπείᾳ τῆς ἐναντίον του γενικῆς κατακραυγῆς λόγω τῆς χωρὶς προσχήματα ἀνοιχτῆς ὁμοφυλοφιλίας του. Θυμόμαστε ἀκόμα και τὸν σάλο πὺν προκάλεσε ἕνα ρεπορτάζ σὲ κάποιον τηλεοπτικὸ κανάλι, ὅπου προεδλήθη ἕνα φιλμάκι κρυφῆς κάμερας στὸ ὁποῖο πρωταγωνιστοῦσαν κάποιοι μοναχοὶ τοῦ Ἀγίου ὄρους αὐτὴν τὴν φορὰ, ἐπιδιδόμενοι σὲ κάθε εἶδους περιπτύξεις, γλεντοκοπώντας ὑπὸ τοὺς ἡχους λαϊκῶν ἀσματῶν, τοῦ Καζαντζίδη, ἂν θυμᾶμαι καλά, λικνιζόμενοι σὰν χορεύτριες, χειρονομώντας και ἐπιδεικνύοντας τὰ γυμνὰ ὀπίσθιά τους.

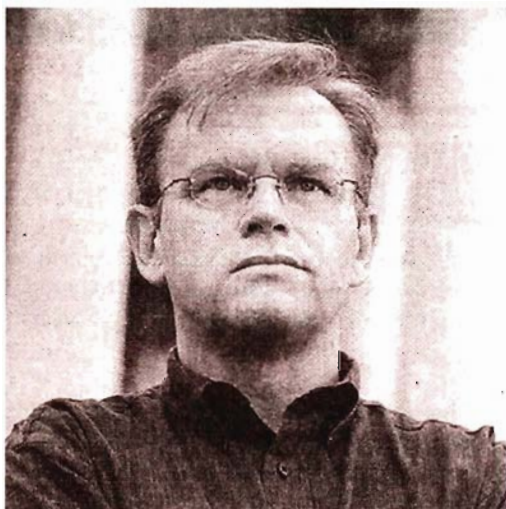
Τὸν τελευταῖον καιρὸ ἀνάλογες ἀποκαλύψεις ἤρθαν στὸ φῶς, γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσουν αὐτὸ πὺν ὁ λαὸς γνωρίζει ἐδῶ και πάρα πολλὰ χρόνια. Ὅτι δηλαδὴ στὶς τάξεις τῶν δεσποτᾶδων και τῶν μοναχῶν τὰ πράγματα δὲν εἶναι και τόσο... καθαραισμένα. Ἀντιθέτως, θὰ λέγαμε, αὐτὲς οἱ ἱερατικὲς «ἐπιδόσεις» ἀποτελοῦν μᾶλλον τὸν κανόνα παρὰ κά-

Ἡ ἐπίσημη χριστιανικὴ θέση γιὰ τὸ «σκεῦος - γυναῖκα»

1. Ὁ Ἀπόστολος τῶν «Ἀνδρῶν»

Αμφιβάλλω ἂν κάποια ἀπὸ τὶς «θεοσεβούμενες» Ἑλληνίδες ἔχει ρίξει ἔστω και μία ματιά στὶς ἐπιστολὲς τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Ὁ οὐσιαστικὸς ἰδρυτὴς τῆς θρησκείας τοῦ Χριστιανισμοῦ διεκδικεῖ ἐπ' αὐτῷ τὸν τίτλον τοῦ μεγαλύτερου μισογύνῃ ὄλων τῶν ἐποχῶν. Ὅλη του ἡ στάση ἀπέναντι στὶς γυναῖκες θὰ μπορούσε νὰ συμπυκνωθῇ σὲ μία του φράση: «Ἀναφορικῶς πρὸς ἐκεῖνα πὺν μοῦ ἐγράψατε, καλὸν εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ μὴν ἐγγίξη γυναῖκα!» (Πρὸς Κορινθίους Α', 7/1-2.) Ἐντύπωση προκαλεῖ και ἡ συγκεκριμένη φράση, «...εἰς τὸν ἄνθρωπον», ὅπου εἶναι ξεκάθαρο ὅτι τὴν γυναῖκα δὲν τὴν θεωρεῖ ὡς ἄνθρωπον! Εὐτυχῶς, ἀμέσως μετὰ κάνει μία μικρὴ παραχώρηση: «Ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πορνείας, ὁ καθένας

Gay Priests and Sex Abuses

The New York Times

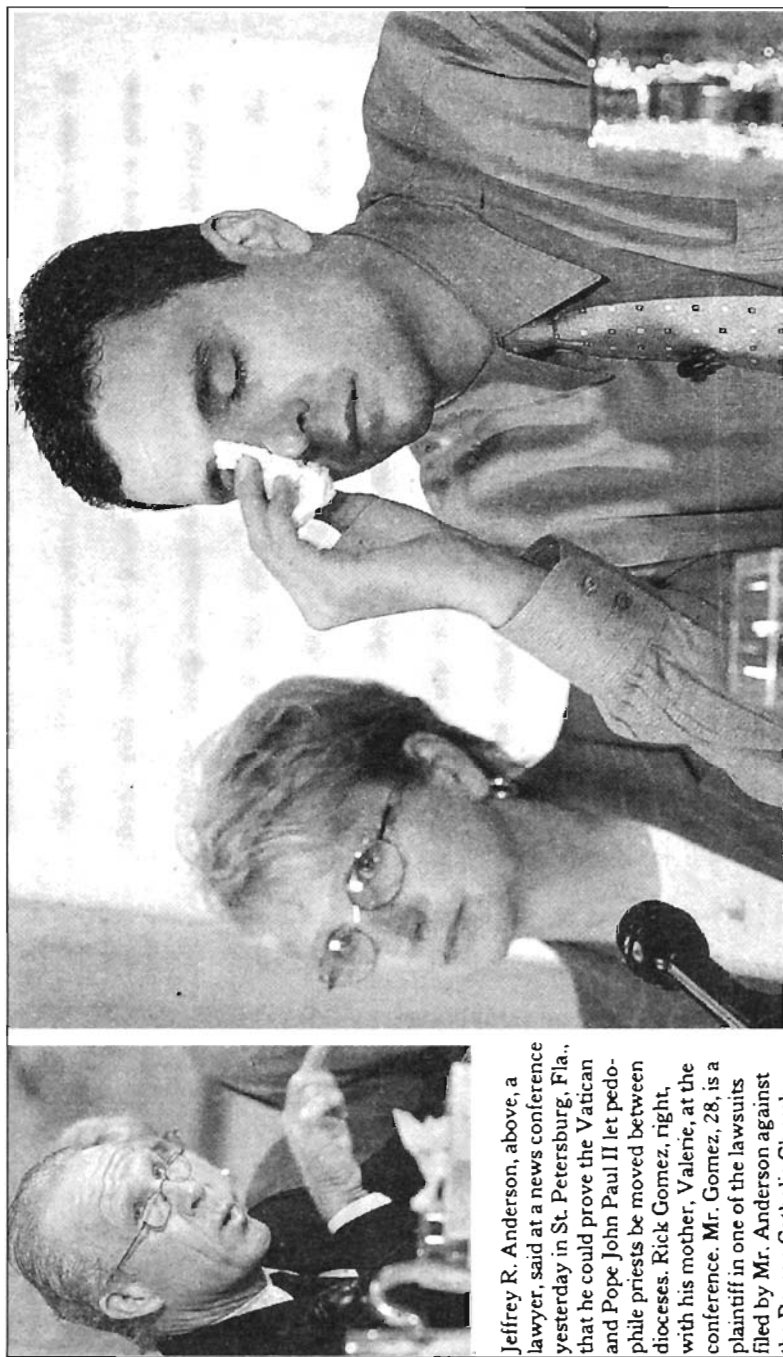
What is Catholic doctrine on homosexuality?

(«N.Y. Times», 28/12/2002.)

ποιες εξαιρέσεις. Βεβαίως σάν κυρίαρχη αίτια αὐτῆς τῆς «κατάντιας» προβάλλεται ἡ ἀπολογητική ἄποψη τῶν «σημείων τῶν καιρῶν». Ὅτι δηλαδή, εὐρισκόμενοι ἤδη στήν ἐποχή τῶν «ἐσχάτων χρόνων», πραγματοποιιοῦνται οἱ προφητείες πού ὁμιλοῦν γιά τήν «ἀποστασία» κι αὐτῶν ἀκόμα τῶν θρησκευτικῶν ταγῶν. Ὅτι αὐτός ὁ ἐκχυδαΐσμός στίς

ἄς ἔχη τήν γυναῖκα του καί καθεμίᾱ ἄς ἔχη τόν δικό της ἄνδρα». Μὴ χαιρόμαστε καί πολὺ ὅμως, γιατί «Αὐτὸ τὸ λέγω κατὰ συγκατάβασιν, ὅχι ὡς ἐπιταγήν». «Θὰ ἤθελα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι ὅπως ἐγώ» (7/6-7). Συνεχίζει στήν ἴδια ἐπιστολή: «Ὡστε καί ἐκεῖνος πού νυμφεύεται τήν παρθένον του καλὰ κάνει, καί ἐκεῖνος πού δὲν τὴν νυμφεύεται κάνει καλύτερα» (7/38).

Τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα τὸ παραθέτω αὐτοῦσιο ὑπογραμμίζοντας κάποια σημεία: «Ἀλλὰ θέλω νὰ ξέρετε ὅτι ἡ κεφαλὴ κάθε ἀνδρὸς εἶναι ὁ Χριστός, κεφαλὴ δὲ τῆς γυναίκας ὁ ἄνδρας, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ Θεός. Κάθε ἀνδρας πού προσεύχεται ἢ προφητεύει μὲ ἀκάλυπτη τὴν κεφαλὴν του, ντροπιάζει τὴν κεφαλὴν του. Καί κάθε γυναῖκα πού προσεύχεται ἢ προφητεύει μὲ ἀκάλυπτη τὴν κεφαλὴν, ντροπιάζει τὴν κεφαλὴν της. Αὐτὴ εἶναι τὸ ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα μὲ μίαν ξυρισμένην. Ἐὰν μία γυναῖκα δὲν ἔχει κάλυμμα, τότε ἄς κόψη καὶ τὰ μαλλιά της. Ἀλλὰ εἴαν εἶναι ἀτιμωτικόν διὰ τὴν γυναῖκα νὰ κόψη τὰ μαλλιά της ἢ νὰ ξυρισθῇ, τότε ἄς ἔχη κάλυμμα». Λέτε ἀπὸ ἐδῶ νὰ προέρχεται τὸ μαῦρο μαντήλι πού φορᾶνε οἱ καλόγριες; Ὅμως τὰ πορίσματα ἀκολουθοῦν παρακάτω: «Ὁ ἄνδρας δὲν πρέπει νὰ σκεπάζῃ τὴν κεφαλὴν του, ἐπειδὴ εἶναι εἰκόνα καὶ δόξα τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ ἡ γυναῖκα εἶναι δόξα τοῦ ἀνδρὸς». «Διότι δὲν ἔγινε ὁ ἄνδρας ἀπὸ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα». Ἀκόμα δὲν ἔχω καταλάβει πῶς μπο-

Photographs by Peter Muhlly for The New York Times

Jeffrey R. Anderson, above, a lawyer, said at a news conference yesterday in St. Petersburg, Fla., that he could prove the Vatican and Pope John Paul II let pedophile priests be moved between dioceses. Rick Gomez, right, with his mother, Valene, at the conference. Mr. Gomez, 28, is a plaintiff in one of the lawsuits filed by Mr. Anderson against the Roman Catholic Church.

Suits Say Vatican and Pope Are Liable in Priest Scandal

Αμερικανίδα μητέρα δίπλα στο γνίο της, πού ως ξημέρος έπεσε θύμα διαδόφίλους ιερείς.

ἀρχιερατικές τάξεις ἀντανακλᾷ ἀκριδῶς τὴν προφητευθεῖσα διαφθορά τῶν «ὑστατων χρόνων».

Ἡ ἱερο-ομοφυλοφιλία ἀνὰ τοὺς αἰῶνες

Ἔχουν ὅμως τὰ πράγματα ἔτσι; Καὶ βέβαια ὄχι! Ἄν ἀνατρέξουμε πίσω στὴν ἱστορία, θὰ δοῦμε ὅτι πάντοτε οἱ μοναχοὶ διεκατέχοντο ἀπὸ ἀνάλογες διαστροφικές τάσεις. Ἰδιαίτερα στὰ ἀνώτατα ἀρχιερατικά στρώματα ἡ ὁμοφυλοφιλία ἦταν εὐρέως διαδεδομένη. Σὲ σημεῖο μάλιστα ποὺ στὸ παρελθὸν εἶχαμε καὶ πολιτικές παρεμβάσεις σὲ μία ἀπεγνωσμένη προσπάθεια καταπολέμησης τῆς ἱερατικῆς ὁμοφυλοφιλίας. Στὴν ἐποχὴ μάλιστα τοῦ Ἰουστινιανοῦ τὸ φαινόμενο εἶχε πάρει δραματικές διαστάσεις. Ὁ Βυζαντινὸς ἱστορικός Ἰωάννης Μαλάλας λέει γιὰ τὸ θέμα:

«Ἐν αὐτῷ δὲ τῷ χρόνῳ διεβλήθησάν τινες τῶν ἐπισκόπων ἀπὸ διαφόρων ἐπαρχιῶν, ὡς κακῶς βιοῦντες περὶ τὰ σωματικά καὶ ἀρσενοκοιτοῦντες, ἐν οἷς ἦν Ἡσαΐας ὁ τῆς Ρόδου ὁ ἀπὸ νυκτεπάρχων Κωνσταντινουπόλεως, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀπὸ Διὸς πόλεως τῆς Θράκης, ὀνόματι Ἀλέξανδρος, οἵτινες κατὰ θεῖαν πρόσταξιν ἠνέχθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἐξετασθέντες καθηρέθησαν ὑπὸ Βίκτωρος ἐπάρχον πόλεως, ὅστις ἐτιμωρήσατο αὐτούς, καὶ τὸν μὲν Ἡσαΐαν πικρῶς βασανίσας ἐξώρισε, τὸν δὲ Ἀλέξανδρον καυλοτομήσας ἐπόμπενυσεν εἰς κραβαταρίαν καὶ εὐθὺς προσέταξε ὁ αὐτὸς βασιλεὺς τοὺς ἐν παιδευασταῖς εὐρισκομένους καυλοτομεῖσθαι. καὶ συνεσχέθησαν ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ πολλοὶ ἀνδροκοῖται, καὶ καυλοτομηθέντες ἀπέθανον. καὶ ἐγένετο ἔκτοτε φόβος κατὰ τῶν νοσοῦντων τὴν τῶν ἀρρένων ἐπιθυμίαν». (Ἰωάννης Μαλάλας, «Χρονογραφίαι», 436, 3-16).

Φαντασθῆτε τὴν ἔκταση τοῦ φαινομένου καὶ τῆς λαϊκῆς κατακραυγῆς κατὰ ἐπισκόπων, ὥστε νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ Ἰουστινιανός, παρὰ τὸ ὅτι ἦταν ὑποχρεωμένος τῆς χριστιανικῆς ἡγετικῆς τάξης, νὰ ἐπιληφθῇ τῆς κατάστασης καὶ μάλιστα μὲ τόσο δραστικά μέτρα. Ὁ ἱστορικός Μαλάλας εἶναι σαφέστατος. Ἐκεῖνον τὸν καιρὸ, λέει, ὑπῆρχαν πολλοὶ ἀρσενοκοιτοῦντες ἱεράρχες, οἱ ὁποῖοι καταδικάστηκαν στὸν διὰ καυλοτομοῖς θάνατο.

Καὶ τότε ἔσπευσαν οἱ χριστιανοὶ ἀπολογητὲς νὰ δικαιολογήσουν τὰ διαστροφικά ἦθη τῶν ἐπισκόπων καὶ τῶν μοναχῶν, ἀποφαινόμενοι καὶ τότε ὅτι εὐρίσκοντο ὑπὸ τὴν ἐπίδρα-

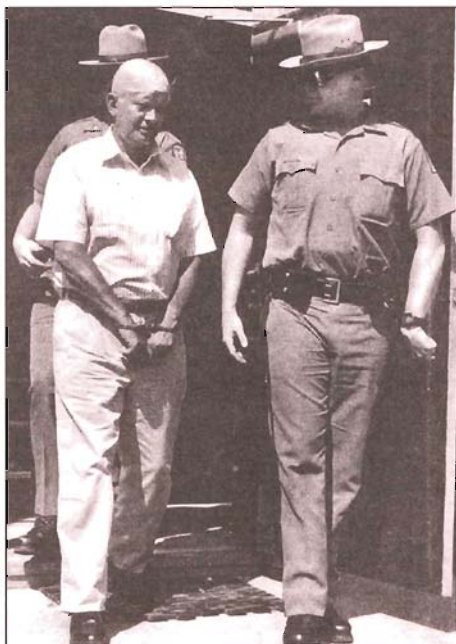
ρεῖ νὰ γίνῃ κάτι τέτοιο. Ἐγὼ εἶχα μείνει μὲ τὴν ἐντύπωση πὼς ἀνάποδα γίνονται τὰ πράγματα! **«Καὶ δὲν ἐδημιουργήθηκε ὁ ἄνδρας διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα διὰ τὸν ἄνδρα. Διὰ τοῦτο πρέπει ἡ γυναῖκα νὰ ἔχη ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς κάποιου σύμβολον ὅτι τελεῖ ὑπὸ ἐξουσίαν, καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ἀγγέλους».** Ἀκολουθεῖ μὴ περιέργη ἀναλαμπή, ὅπου ἀναγνωρίζει ὅτι **«οὔτε ὁ ἄνδρας εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν γυναῖκα, οὔτε ἡ γυναῖκα ἀπὸ τὸν ἄνδρα»** καὶ καταλήγει: **«Κρίνατε μόνοι σας. Εἶναι πρόπον νὰ προσεύχεται πρὸς τὸν Θεὸν ἡ γυναῖκα χωρὶς κάλυμμα; Καὶ αὐτὴ ἡ φύσις δὲν σᾶς διδάσκει ὅτι ἐὰν ὁ ἄνδρας ἔχη μακρὰ μαλλιά, δὲν εἶναι τιμητικὸν γι' αὐτόν, ἐνῷ ἐὰν ἡ γυναῖκα ἔχη μακρὰ μαλλιά, αὐτὸ εἶναι δόξα γι' αὐτήν; Διότι τὰ μακρὰ μαλλιά τῆς ἔχουν δοθῇ γιὰ κάλυμμα».** (Πρὸς Κορινθίους Α', 11/3-16.) Ἔτσι ἐξηγεῖται λοιπόν.

Ὅσον ἀφορᾷ στὸ θέμα τῆς δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ κάνουμε μίαν μικρὴ παράκαμψη καὶ νὰ ἀναφερθοῦμε στὸ ἕτερο σύγγραμμα, τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, τῆς ὁποίας μᾶλλον ἀγνοεῖ κάποια κεφάλαια ὁ Παῦλος. Πράγματι σύμφωνα μὲ τὸ Β' κεφάλαιον τῆς ΓΕΝΕΣΗΣ καὶ τὰ λεγόμενα τοῦ Παύλου ὁ Θεός, ἀφοῦ ἔπλασε οὐρανὸν καὶ γῆ, ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον (τὸν ἄνδρα ἐννοοῦμε) ἀπὸ χῶμα, ἔπειτα ἔπλασε τὰ δέντρα, τὰ ποταμιά, τὰ ζῷα, κ.λπ., ἀλλὰ ἐπειδὴ τίποτα ἀπὸ αὐτὰ δὲν τοῦ ἔμοιαζε, ὁ ἄνθρωπος ἦταν μόνος. Ἔτσι, ἀφοῦ **«...ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς ἑκτασιν ἐπὶ τὸν Ἀδάμ...»** καὶ τὸν ὑπνωσε, πῆρε ἓνα πλευρὸν τοῦ καὶ μὲ αὐτὸ ἔπλασε τὴν γυναῖκα, τὴν Εὔα (στί-

Ο επίσκοπος του Φοίνις Τόμας Ο' Μπράιεν: όμοφυλοφιλία. («New York Post», 17/6/03.)

Αίδεσιμώτατος Έντοναρντ Α. Πιλάλα: κατά συρροήν διασμοί 50 περίπου αγοριών. («N.Y. Times», 6/4/2002.)

TEXAS JUSTICE: Accused rapist and priest Cyriacus Udegbulem is led from a Laredo, Texas jail after waiving extradition to New York.

Άριστερά: Ο αίδεσιμώτατος Cyriacus Udegbulem, διαστής αγοριών. («New York Post», 22 Ιουνίου 2002.)
 Άνω: Ο αίδεσιμώτατος Τζών Τόμπσον στο Άνωτατο Δικαστήριο του Κονήης: διασμός ανηλίκων κατά συρροήν. («New York Times».)

ση τῶν «ἐσχάτων καιρῶν». Καί τότε, ὅπως καί σήμερα, ὠμιλοῦσαν γιά ἐκφάνσεις καί συμπτώματα τῆς λίαν συντόμως ἐπερχομένης συντέλειαι τοῦ κόσμου. Ἡ ἀναμενόμενη συντέλεια ὁμως δέν ἦλθε ποτέ! Οὔτε καί τότε, οὔτε καί σήμερα. Οἱ δέ ἱεράρχες, ἀπὸ τότε μέχρι καί σήμερα, συνεχίζουν νά ἀπολαμβάνουν τίς προσφιλεῖς τους σεξουαλικές προτιμήσεις.

Τὸ ἐρώτημα ποῦ τίθεται: Πῶς εἶναι δυνατόν ὅλοι ἐκεῖνοι ἡ ἔστω οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτούς, ποὺ πλαισιώνουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ περιβάλλον σὲ ὁλόκληρη τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ, νά διακατέχωνται ἀπὸ ἀνάλογες σεξουαλικές ἑξεις καί προτιμήσεις; Ὑπὸ ποιῆς συνθήκες διαμορφώνεται τὸ τοιοῦτον περιβάλλον, ἔτσι ὥστε καθ' ὅλη τὴν ἱστορικὴ διαδρομὴ τῆς ἡ χριστιανικῆς ἐκκλησίας νά περιλαμβάνει στοὺς κόλπους τῆς ἀνθρώπου τέτοιας ἡθικῆς στάθμης;

Ἡ ἀναφορὰ μας στὴν ἡθικὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν ἀφορᾷ ἀποκλειστικά καί μόνο σὲ δεσποτάδες καί ἱεράρχες τοῦ χριστιανισμοῦ καί ὄχι στοὺς ἀπλοῦς κληρικούς, ποὺ ἀσκοῦν τὸ χριστεπώνυμὸ τους ἔργο στοὺς ναοὺς καί στίς ἐνορίες τους. Διότι καί αὐτὸ μπορεῖ νά θεωρηθῇ παράδοξο. Πῶς γίνεται καί, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς διεφθαρμένους ἱεράρχες, οἱ ἀπλοὶ παπάδες καί διάκονοι τῶν ἐκκλησιῶν νά παραμένουν ἀμόλυντοι καί, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἀνθρώποι ἀγνοὶ καί εὐσεβεῖς;

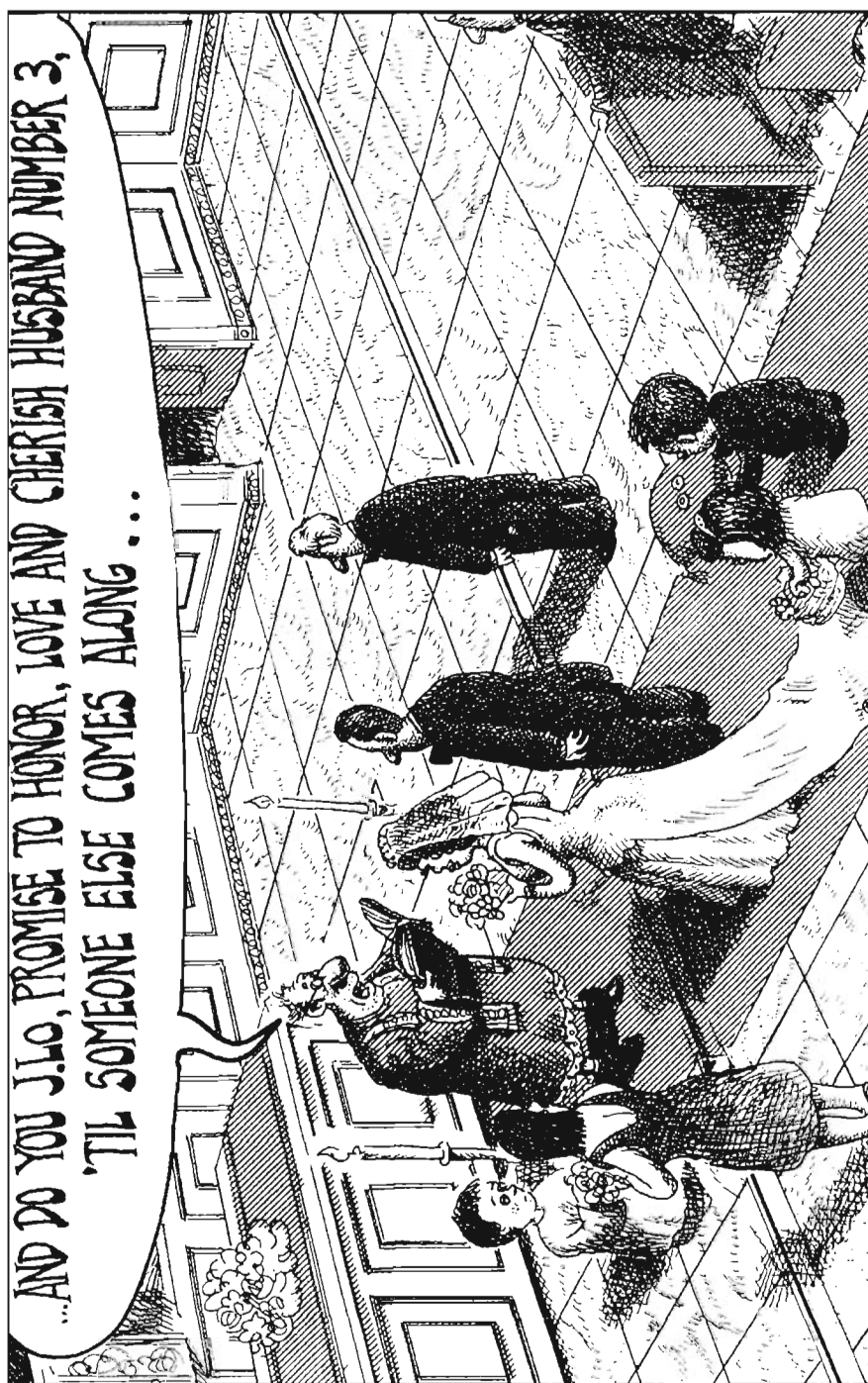
Ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται καί τὸ κλειδί τῆς ὑποθέσεως. Κάποια ἰδιαίτερη συνθήκη διαφοροποιεῖ τὸν ψυχισμό τῶν ἱεραρχῶν σὲ σχέση μὲ τοὺς ἀπλοῦς παπάδες. Κάτι διαταράσσει τὴν ψυχосоματικὴ ἰσορροπία τῶν πρώτων, ὠθώντας τους σ' αὐτὴν τὴν διαστρεφικὴ ἀνωμαλία. Διότι τὸ πρόβλημα ὀφείλεται σὲ σαφῆ ψυχογενετικά αἷτια καί μόνον ἡ σύγχρονη ψυχιατρικὴ ἐπιστῆμη δύναται νά ἀπαντήσῃ.

Ποῦ ὀφείλεται τὸ φαινόμενο

Τὰ νά διαγνώσουμε αὐτὴν τὴν αἰτία, δέν ἔχουμε παρὰ νά ἐντρυφήσουμε σὲ ἀνάλογα κοινωνικά περιβάλλοντα, ὅπου καί ἐκεῖ παρατηρεῖται μακροχρόνια σεξουαλικὴ ἀποχή, ὅπως εἶναι οἱ φυλακισμένοι καί οἱ ναυτικοί. Θὰ παρατηρήσουμε ὅτι καί ἐκεῖ ὑπάρχει ὀξυνση τοῦ φαινομένου. Ἐλλείψει ἐρωτικῆς συντροφίας, ἀπὸ τὸ ἄλλο φύλο ἐννοεῖται, ὁ ἀνθρώπος ἀναζητᾷ τὴν ἐρωτικὴ ἐκτόνωση εἴτε αὐτοχειρῶς εἴτε μὲ τὴν συνδρομὴ κάποιου συναδέλφου του. Τὸ κάλεσμα τῆς φύσης, βλέπετε, εἶναι πολὺ δυνατό γιὰ νά τιθασευθῇ.

χοι 4-24). Ὑπάρχει ὁμως ἓνα μικρὸ πρόβλημα. Στὴν ἴδια τὴν ΓΕΝΕΣΗ, ἀλλὰ στὸ Α' κεφάλαιο, διαβάζουμε ἄλλα πράγματα. Ὅτι δηλαδὴ πρῶτα ὁ Θεὸς ἐφτείαξε οὐρανὸν, γῆν, δέντρα, ποντίδια, ψάρια, ζῶα κ.λπ., καί ἀφοῦ εἶδε ὅτι ὅλα ἦταν καλά, «εἶπεν ὁ Θεὸς ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν...» (στίχος 26). Ἐπειτα «ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς, καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ὁ Θεός...». Βλέπουμε ἐδῶ ὅτι, σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ Β' κεφάλαιο, ὁ Θεὸς ἐπλασε ἄνδρα καί γυναῖκα ταυτόχρονα (καί σὲ διαφορετικὴ χρονικὴ στιγμή) πρὸς μεγάλη δυσἀρέσκεια τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν! Ἡ θέωση ὁμως ἔρχεται στὸ Ε' κεφάλαιο τῆς Γένεσης, ὅπου βλέπουμε ἓναν συγγραφικὸ ἀγχαρμὰ ἀπὸ τοὺς πρώτους στίχους: «...ἡν ἡμέραν ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ, κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς· καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτῶν Ἀδὰμ, ἡν ἡμέραν ἐποίησεν αὐτούς...» (στίχοι 1-3). Τί θέλει νά πῇ ὁ ποιητής; Νὰ σταθοῦμε λίγο ἐδῶ, στίς ἐναλλαγὰς ἀπὸ ἐνικὸ ἀριθμὸ σὲ πληθυντικὸ. Μπορεῖ κάποιος νά μᾶς πῇ, τελικὰ τί συμβαίνει; Ὅταν ἀποφασίσετε λοιπὸν πότε καί πῶς φτειάχθηκε ὁ ἀνθρώπος, ἐνημερώστε παρακαλῶ καὶ ἐμᾶς, τοὺς μωροὺς καί πεπλανημένους Ἕλληνες!

Ἐπιστρέφουμε ὁμως στὴν ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου, ἡ ὁποία περιεῖχει καὶ ἄλλες νουθεσίες: «...αἱ γυναῖκες σας νά σιωποῦν εἰς τὰς ἐκκλησίας, διότι δέν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτάς νά ὁμιλοῦν, ἀλλὰ νά ὑποτάσσωνται, καθὼς λέγει καὶ ὁ νόμος. Καὶ ἐὰν θέλουν νά μάθουν κάτι, ἅς ἐρωτοῦν τοὺς

«...Καὶ ἐσύ J.L.o, ὑποσχέσου νὰ τιμᾷς, νὰ ἀγαπᾷς καὶ νὰ φροντίζῃς τὸν σύζυγό σου ἐπ' ἀριθμὸν 3, μέχρι νὰ καταφθάσῃ κάποιος ἄλλος...», φέρεται νὰ ψάλλῃ ὁ ἱερέας σὲ κάποια τελετὴ γάμου, σύμφωνα μὲ τὴ γελοιογραφία τῶν «Ταίμς», φύλλο 11-12-2002.

Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς μοναχοὺς, οἱ ὁποῖοι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀπλοῦς παπάδες –ποὺ ὡς γνωστὸν δικαιοῦνται νὰ κάνουν οἰκογένεια, ἄρα ἔχουν κανονικὴ ἐρωτικὴ ζωὴ– ἐπιλέγουν τὴν ἀπόσυρση ἀπὸ τὰ ἐπίγεια καὶ τὴν ἐκούσια ἀποχὴ ἀπὸ τὶς ἡδονὲς τῆς ὕλης. Οἱ περισσότεροί ἀπ’ αὐτοὺς ὠδηγήθηκαν ἐκεῖ λόγῳ σαθοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος εἴτε λόγῳ κάποιας ἐρωτικῆς ἀπογοήτευσης. Δυστυχῶς γι’ αὐτοὺς, ἐκεῖνη ἡ ἐπιλογὴ ἴσως ἀποθῇ μοιραία γιὰ τὴν μετέπειτα ψυχосωματικὴ ἰσορροπία τους. Κι αὐτὸ διότι οἱ ἔρμιοι μοναχοὶ ἀδυνατοῦν νὰ συμβιβάσουν τὴν ἀφοσίωσή τους πρὸς τὸν Θεὸ μὲ τὶς ἀκατανίκητες ὁρμὲς τῆς ὀρκας τους. Κι αὐτὸ διότι ἐκεῖ ποὺ προσέφυγαν δὲν ὑπάρχει Θεός!

Ὁ Θεὸς δρῖσκεται μέσα μας. Πάλλει καὶ ρέει μέσα στὶς φλέβες μας. Ἐξελίσσεται καὶ διαιωνίζεται μὲ τὶς ἐρωτικὲς μας πράξεις. Κι ὁ Ἐρωτας ἀποτελεῖ τὴν βασικώτερη ἔκφραση τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ὁ Ἐρωτας λοιπὸν στὸ τέλος τοὺς καταβάλλει. Καὶ εἶναι φυσικὸ νὰ τοὺς καταβάλῃ. Στρεβλὰ ἴσως, ἀφοῦ ἐκεῖ ποὺ πῆγαν μόνο μέλη τοῦ φύλου τους ὑπάρχουν. Ἐξ οὗ καὶ ἡ ὁμοφυλοφιλία.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἱεράρχες, οἱ ὁποῖοι, παρ’ ὅτι δὲν ἀποτραβιοῦνται στὰ σπήλαια καὶ στὰ ὄρη –ὅπως συμβαίνει στὴν περίπτωσι τῶν μοναχῶν– καὶ συνεχίζουν νὰ συμμετέχουν στὴν κοινωνικὴ ζωὴ, ἐν τούτοις ἔρχονται οἱ ἴδιοι οἱ θρησκευτικοὶ κανόνες καὶ τοὺς ἐπιβάλλουν ἰσόδια ἀγαμία. Τὸ τραγικὸ εἶναι ὅτι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἀσκοῦν πολιτικὴ καὶ ἀποτελοῦν τοὺς βασικώτερους ρυθμιστὲς στὴν διαπαιδαγώγησι τῶν παιδιῶν μας. Ἄνθρωποι ἄτεκνοι ἐκ πεποιθήσεως, νὰ διαχειρίζονται ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα, κατηχητικὰ καὶ ὀρφανοτροφεία. Ἐκεῖνοι ποὺ λόγῳ ἐπιλογῆς πολεμοῦν στὴν ἀρχὴ καὶ διαστρέφουν στὴν συνέχεια τὸν Ἐρωτα, δηλαδὴ τὸν βασικὸ μοχλὸ τῆς φυσικῆς διαιώνισης –καὶ κατὰ συνέπεια ἐρχόμενοι σὲ πλήρη ἀντίθεση καὶ μ’ αὐτὸ ἀκόμα τὸ θεϊκὸ σχέδιο, ποὺ εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ διαιώνισις τῆς φύσης–, νὰ διδάσκουν καὶ νὰ καθοδηγοῦν. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ὁ συμπλεγματισμὸς τῆς ἀνέραστης γενιᾶς τῶν παλπουδῶν καὶ τῶν πατέρων μας, ἴσως καὶ τῆς δικῆς μας γενιᾶς. Διότι κάποιοι ψυχοπαθεῖς ἐξουσιαστὲς μᾶς ἔμαθαν νὰ φοβώμαστε τὴν βασικὴ πηγὴ τῆς ζωῆς: τὸν Ἐρωτα! Εὐτυχῶς ποὺ ἡ τελευταία γενιὰ τείνει νὰ ἀπεξαρτοποιηθῇ ἀπὸ τοὺς χειραγωγοὺς τῆς καὶ χαίρεται ἀμέριμνη τὸν ἐρωτὰ τῆς.

Γεώργιος Ἱεροδιάκονος

ἄνδρας των εἰς τὸ σπίτι (ἐπιτρέπεται;), **διότι εἶναι ἐντροπὴ διὰ τὰς γυναῖκας νὰ ὁμιλοῦν εἰς τὴν ἐκκλησίαν**. (Πρὸς Κορινθίους Α', 14/34-36.) Ἄς μὴν τὸ πάρουν ἐπάνω τους ὅμως οἱ Κορινθίους, γιατί δὲν μονοπώλησαν αὐτὲς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν στοργὴ τοῦ Παύλου. Διαβάζουμε κάτι ἀντίστοιχο καὶ στὴν ἐπιστολὴ του πρὸς Ἐφεσίους: **«Αἱ γυναῖκες, νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἄνδρας σας, ὅπως εἰς τὸν Κύριον, διότι ὁ ἄνδρας εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ Κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ σωτὴρ τοῦ σώματος**. Ἀλλὰ ὅπως ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται εἰς τὸν Χριστόν, ἔτσι πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται αἱ γυναῖκες εἰς τοὺς ἄνδρας των εἰς τὸ κάθε τί» (Πρὸς Ἐφεσίους, 5/22-24.) Ὁμοίως δὲ καὶ στὴν πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολὴ: **«Αἱ γυναῖκες, νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἄνδρας σας, καθὼς πρέπει ἐν Κυρίῳ»**. (Πρὸς Κολοσσαεῖς, 3/18.)

Ἄς τελειώνουμε ὅμως μὲ τὸν Παῦλο μὲ δύο ἀκόμη ἀποσπάσματα. **«Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ διδάσκεται μὲ ἡσυχίαν καὶ πλήρη ὑποταγὴν. Εἰς τὴν γυναῖκα δὲν ἐπιτρέπω νὰ διδάσκη ἢ νὰ ἐξουσιάζῃ τὸν ἄνδρα ἀλλὰ νὰ μένῃ ἡσυχῇ, διότι ὁ Ἀδὰμ ἐπλάσθηκε πρῶτος, ἔπειτα ἡ Εὐα, καὶ δὲν ἀπατήθηκε ὁ Ἀδὰμ ἀλλὰ ἀπατήθηκε ἡ γυναῖκα καὶ ἐγενε παραβάτις»**. (Πρὸς Τιμόθεον Α', 2/11-14.) Στὸ θέμα τῆς πλάσης τοῦ ἀνθρώπου ἀναφερθήκαμε παραπάνω. Ἀνάλογες προτροπὲς κάνει καὶ στὸν συνεργάτη του στὴν Κρήτη, τὸν Τίτο: **«...Νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ἄνδρας των, διὰ νὰ μὴ δυσφημηθῇ ὁ λόγος τῶν Θεοῦ»**. (Πρὸς Τίτον, 2/5.) Ἀπὸ κάτι ἀνυπότακτες γυναῖκες

ΟΙ ΙΕΡΟΕΥΝΟΥΧΙΖΟΜΕΝΟΙ

Ἑβραῖοι, Ἰσλαμιστές, Χριστιανοί

Κατὰ τὴ Μεγάλῃ τοῦ Πυρσοῦ Ἑλληνικῇ Ἑγκυκλοπαίδεια ἐντελῶς λακωνικῶς, «ὃ ἐστὶ φιλοσοφεῖν», εὐνουχίζω σημαίνει «καθιστῶ κάποιον εὐνουχὸν ἐκτέμνοντας τοὺς ὄρχεις, κάμνοντάς τον ἀνίκανον πρὸς συνουσίαν. ἢ πράξεις καὶ μοννούχισμα ἐπὶ ζώων καλεῖται». (Μεγ. Ἑλλ. Ἑγκυκλοπαίδεια Πυρσοῦ, τόμ. ΙΑ', σελ. 754). Στὴ συνέχεια ἡ ἴδια ἐγκυκλοπαίδεια μᾶς πληροφορεῖ ὅτι: «Κάθε ἐγχειρητικὸς εὐνουχισμὸς τῶν ὀρχεων-ἀδένων, ἰδιαιτέρως εἰς τὴν προεφηδικὴν ἡλικίαν, ἐπιφέρει γιὰ τὸν ἄνδρα κυρίως ἀλλαγὴν τοῦ ψυχισμοῦ του, διότι αἰσθάνεται ὡς ἀρσενικοθήλυκος. Διὰ τὴν γυναῖκα ἡ πρόωρος ἀφαίρεσις τῶν ὠθηκῶν ἀποτελεῖ ψυχροσωματικὸν "σόκ". Ἐπίσης ὁ εὐνουχισμὸς συνεπιφέρει αὐτόματον διακοπὴν τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως. Ἔτσι ὁ ἄγονος, ἀνίκανος, ἐκτομημένος πρὸς τεκνοποίησιν εἶναι κατάλληλος νὰ προσληφθῇ ἀπὸ πληθωρικὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν εἰς ἀφροδισιακὰς δραστηριότητας αὐτοκράτορας, πρίγκηπας, πασᾶδες καὶ μαχαραγιᾶδες, διὰ νὰ ἐποπτεύῃ ὡς φύλαξ τὴν ΕΥΝΗΝ, ἥτοι τοὺς κοιτῶνας τῶν διαφόρων χαρεμιῶν χριστιανοῖς-ισλαμικῆς ἀποχρώσεως τόσον εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅσον καὶ εἰς τὸ θεοκρατικὸν Ἰσλάμ».

δυσφημεῖται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ!

Σίγουρα ὁ καθένας δικαιούται νὰ ἔχῃ τὴν ἀποψή του. Ὅμως σχεδὸν ὅλοι ὅσοι ὑποστηρίζουν τὸν Ἰησοῦ, γνωρίζουν τὰ λεγόμενα καὶ τίς πράξεις του μόνον μέσα ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν στὰ σχολεῖα καὶ ἀπὸ χολλνγουντιανὲς ταινίες.

Ἄς δοῦμε τὰ ἀληθινὰ λεγόμενα μέσα ἀπὸ τὴν διήγησιν τοῦ μαθητῆ του Ματθαίου. **«Μὴ νομίζετε ὅτι ἦρθα νὰ θάλω εἰρήνη εἰς τὴν γῆν. Δὲν ἦρθα νὰ θάλω εἰρήνη ἀλλὰ μαχαίρι. Ἦλθα νὰ χωρίσω ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ θυγατέρα ἀπὸ τὴν μητέρα της καὶ νύμφην ἀπὸ τὴν πενθεράν της».** (Κατὰ Ματθαῖον 10/34-35.) Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐδῶ ξεκάθαρος ὁ διαχωρισμὸς ἀνάμεσα στὸν ἄνθρωπο (γιὸς στὴν συγκεκριμένη περίπτωσιν) καὶ στὴν θυγατέρα.

Ὑπάρχει βέβαια καὶ ὁ ἀντίλογος, ὅτι δηλαδὴ ὁ Χριστὸς μίλησε σὲ μία γυναῖκα, ὅταν πῆγε νὰ πῇ νερὸ ἀπὸ ἓνα πηγάδι τῆς πόλεως Συχάρ τῆς Σαμάρειας. Τὸ γεγονός μάλιστα τῆς συνομιλίας αὐτῆς προξένησε μεγάλη ἀπορία στοὺς μαθητὲς του. (Κατὰ Ἰωάννην 4/7-27.) Καταδέχθηκε νὰ μίλῃσῃ μὲ γυναῖκα! Δὲν νομίζω νὰ μπορῇ κανεὶς νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι κάτι τέτοιο δηλώνει ἐξίσωσιν τῆς γυναίκας μὲ τὸν ἄνδρα καὶ ὅτι μπορεῖ νὰ ἀνατρέψῃ ὅλα τὰ παραπάνω!

Ἀκριβῶς στὸ ἴδιο πνεῦμα κινοῦνται καὶ οἱ μαθητὲς του, γιὰ τοὺς ὁποίους φυσικὰ καὶ δὲν εἶναι ἄνθρωπος ἡ γυναῖκα. Ὑπάρχει στὸ εὐαγγέλιον τοῦ Ματθαίου ἓνας διάλογος περὶ μοιχείας καὶ

Βεβαίως ή ιστορική έρευνα έπιβεβαιώνει τὸ ἀδιαμφισβήτητο γεγονός, ὅτι ή δάρδραη πρακτική τοῦ εὐνουχιμοῦ ἔχει ιεροτελεστική προέλευση ἀπὸ πανάρχαια ιερατεία, ὅπως τῶν Μηδο-περσικῶν, τῶν φοβερῶν ιερέων τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ιερατείου, ἀλλὰ κυρίως τῶν εὐνούχων ιερολατρευτῶν ὁμοφύλων ιερέων τῶν «μυστηρίων» τῶν βαβυλωνιακῶν θεοτήτων Κυβέλης καὶ τοῦ Κυβελάκου Ὑατιδος.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη –ἀντίθετα ἀπ' ὅ,τι επικρατοῦσε στὴ Βαβυλωνιακὴ θρησκεία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς τρομερῆς βασιλίσσας Σεμιράμιδος (1874 π.Χ.), ή ὁποία διέταξε τὸν εὐνουχισμό τοῦ Φρυγικοῦ ιερατείου– ἀπαγορευόταν οἱ εὐνούχοι νὰ εἰσέλθουν στὴν ιερατική κάστα (Λευιτ. 22, 24 Δευτερ. 23, 1).

Ὅμως παρὰ τὴν ἀπαγόρευση αὐτὴν οἱ εὐνούχοι ἔγιναν ἀποδεκτοὶ στίς ἑδραϊκὲς ιεροτελεστίες: «τάδε λέγει Κύριος τοῖς εὐνούχοις... δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχῳ μου τόπον ὀνομαστόν» (Ἡσαΐας νστ' 3). Δίδεται ἔτσι λύση ὑπὲρ τῶν εὐνούχων σὲ μία προβληματική, τὴν ὁποία περιγράφει ὁ ποιητὴς Ἡσαΐας (με' 5, 14, 23) καὶ τοὺς ἐπιφυλάσσειται ἰδιαίτερα εὐνοϊκὴ θέση (Β' Βασιλ. Η' 6, θ' 32, κγ' 11, κε' 19, Ἰερεμ. κθ' 2, λδ' 19, λη' 7, μ' 16, νδ' 25).

Ἐκτοτε οἱ εὐνούχοι ἐμφανίζονται πλέον μέσα στὴ ζωὴ τοῦ Ἰουδαικοῦ λαοῦ νὰ κατέχουν δύο κυρίως θέσεις: 1. ὡς ἀξιωματικοὶ στὸν στρατὸ μὲ μεγαλύτερη ἀξιολογία, ἰσοσταθμίζοντας ἴσως τὴν κατωτερότητα μὲ τὸ στρατιωτικὸ σθένος καὶ 2. ὡς σύντροφοι γυναικῶν καὶ παιδιῶν, ὡς φύλακες αὐτῶν. Στὸ διδλίο τῆς Ἑσθήρ (θ' 3, 14, 15, 23 στ' 2) οἱ εὐνούχοι ἀναφέρονται ὡς φύλακες τῶν γυναικῶν, τῶν παλλακίδων τοῦ βασιλεῖ καὶ ὡς σωματοφύλακές του. Ὁ Ἰώσηπος ἀναφέρει ὅτι ὁ βα-

εὐνουχισμοῦ ἀνάμεσα στὸν Ἰησοῦ καὶ τοὺς μαθητὲς του, ποὺ ἀξίζει ἔτσι κι ἄλλῳ νὰ διαβαστῇ γιὰ τίς ἀπόψεις ποὺ εἰσάγει. Ἐδῶ θὰ σταθοῦμε στὸ σημεῖο ποὺ οἱ μαθητὲς του ὁδηγοῦνται στὸ συμπέρασμα ὅτι «Ἐὰν ἔτσι ἔχη τὸ πρᾶγμα μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, δὲν συμφέρει νὰ ἔλθῃ κανεὶς εἰς γάμον». (Κατὰ Ματθαῖον 19/10.) Ἡ ἂν πάρουμε τὸ πρωτότυπο κείμενο (ποὺ τελικὰ πολλὲς φορὲς εἶναι πιὸ διαφωτιστικό), θὰ διαβάσουμε «...εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει γαμήσαν»!

2. ... Καὶ οἱ συνεχιστὲς του

Εἶναι εὐρύτερα γνωστὸ ὅτι οἱ δύο μεγαλύτεροι ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Πέτρος, δὲν τὰ πῆγαιναν καὶ τόσο καλὰ μεταξὺ τους. Στὴν πραγματικότητα ἦταν ἄσπονδοι ἐχθροί, ὅσο καὶ ἂν κάποιες «ἀγιογραφίες» μᾶς τοὺς παρουσιάζουν ἀγκαλιασμένους νὰ φιλοῦνται. Παραδόξως ὁμως συμφωνοῦν ἀπόλυτα ὡς πρὸς τὴν στάση τους ἀπέναντι στίς γυναῖκες. Γράφει ὁ Πέτρος: «Ὅμοιως καὶ αἱ γυναῖκες, νὰ ὑποτάσσεσθε εἰς τοὺς ἀνδρας σας, ὥστε, καὶ ἂν μερικοὶ ἀπειθοῦν εἰς τὸν λόγον, νὰ κερδηθοῦν διὰ τῆς διαγωγῆς τῶν γυναικῶν των χωρὶς λόγια, ὅταν δοῦν τὴν σεβάσμια καὶ ἀγνήν διαγωγὴν σας». (Πέτρον Α', 3/1-2.) Μόνο μὲ τὴν ὑποταγὴ τους λοιπὸν οἱ γυναῖκες μποροῦν νὰ δείξουν τὴν καλὴ τους διαγωγὴ καὶ νὰ καταστοῦν ἀξίες κάποιον σεβασμοῦ. Συνεχίζει ὁ Πέτρος λίγο παρακάτω: «Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, νὰ συζητεῖτε μὲ τὰς γυναῖκας σας, μὲ σύνεσιν, ἀπονέμοντες τιμὴν εἰς αὐτάς ὡς εἰς ἀσθενέστερον φύλον...» (3/7). Δὲν ὑπάρχει κάτι τὸ ἰδιαίτερα μεμπτὸ ἐδῶ, τουλάχιστον ὄχι στὴν νεοελληνικὴ ἀπόδοση τοῦ κειμένου ἀπὸ τὴν Βιβλικὴ Ἑταιρεία. Γιατί, ἂν κοιτάξουμε πάλι στὸ πρωτότυπο κείμενο, ἀντὶ γιὰ «ὡς εἰς ἀσθενέστερον φύλον» διαβάζουμε τὸ ἐκπληκτικὸ «ὡς ἀσθενεστέρῳ σκευεῖ»! Σκεῦος

σιλιάς της 'Ιουδαίας 'Ηρώδης ό Μέγας (34-4 π.Χ.) είχε προσλάβει ευνούχους για όλες σχεδόν τις υπηρεσίες τών άνακτόρων, ακολουθώντας έτσι το παράδειγμα, τό έθιμο και την τακτική τών γειτόνων του βασιλέων της Μέσης 'Ανατολής.

Στήν Καινή Διαθήκη οί ευνούχοι αναφέρονται μόνο στο Εύαγγέλιο του Ματθαίου (ιθ' 12) και στις πράξεις τών 'Αποστόλων (ή' 27), όπου ό Αιθίοπας ευνούχος της Κανδάκης, της βασίλισσας τών Αιθίοπων, αποδέχεται την πίστη στον Χριστό, βαπτίζεται και γίνεται χριστιανός. 'Η πράξη αυτή διδάσκει ότι ή πίστη στον Χριστό ήταν μεγαλύτερης σημασίας από τό ότι αυτός ήταν ευνούχος ή άλλογενής.

'Ετσι ό ευνούχος δέν είναι απόβλητος και δέν αποκλείεται πλέον από τη βασιλεία του Θεού. Κατά τον εύαγγελιστή Ματθαίο ό Χριστός διακρίνει στη διδασκαλία του τρεις κατηγορίες ευνούχων: 1) εκείνους οί όποιοι είναι εκ γεννήσεως ευνούχοι, 2) εκείνους οί όποιοι υποχρεώθηκαν χωρίς τη θέλησή τους σε ευνουχισμό και 3) εκείνους οί όποιοι αυτοακρωτηριάστηκαν (ακρωτηρίασαν με τη θέλησή τους την ανδρότητά τους «διά την βασιλείαν τών ουρανών», Ματθ. ιθ' 12).

'Η τελευταία κατηγορία έρμηνεύεται μεταφορικώς με την έννοια ότι προς χάρη της βασιλείας του Θεού υπέστησαν εκούσιο ακρωτηριασμό της ανδρότητάς τους και θυσίασαν τη σεξουαλική τους ζωή και τον γάμο, γιατί αποβλέπουν σε ένα τέλος, τό όποιο προχωρεί πολύ περισσότερο από τις απαιτήσεις της ζωής, πού είναι ή εγκατάσταση της βασιλείας του Θεού επί της γής.

'Η θέση της Χριστιανικής 'Εκκλησίας στον αυτοευνουχισμό εμφανίζεται ταυ-

λοιπόν κατά τον Πέτρο ή γυναίκα - και κάθε σχόλιο περιττεύει.

'Ωστόσο ό μισογυνισμός της χριστιανικής διδασκαλίας δέν εξαντλείται σε μερικά χωρία από τις επιστολές τών αποστόλων. Όλοι σχεδόν οί μετέπειτα επιφανείς χριστιανοί τών πρώτων αιώνων, αυτοί πού ή χριστιανική εκκλησία ανακήρυξε «άγιους», στα κείμενά τους, ειδικά αυτά τών λεγόμενων «πατέρων» της 'Εκκλησίας, απαξιώνουν άλύπητα τό γυναικείο φύλο.

'Ο Μέγας 'Αθανάσιος μέσα από ένα κείμενο πού συνέγραψε τό 320 π.Χ., όταν ήταν ακόμη διάκονος, τό περιόρητο «Κατά 'Ελλήνων», αφού υπεραπλουστεύει, γενικεύει, συκοφαντεί και καθυθροίζει τούς προγόνους μας και τά ιερά τους, άγανακτεί: **«Και μακάρι νά έμενε μέχρι τών άρρένων ή ειδωλομανία των (τών 'Ελλήνων) και νά μήν κατεδίδαν μέχρι τών θηλέων τό θεϊον όνομα. Διότι και τās γυναίκας, με τās όποιās δέν είναι ασφαλές ούτε από κοινού ν' αποφασίξη κανείς δι' ύποθέσεις, τās λατρεύουν και τās προσκυνούν με τιμήν πού άρμόζει εις τόν Θεόν».** (Α' Περί ειδωλολατρίας.)

Τό επόμενο παράδειγμα θά τό πάρουμε από έναν άλλον άγιο της 'Ορθοδοξίας, τον επίσης μισέλληνα Πορφύριο. 'Επί αυτοκρατορίας του 'Αρχαδίου ό Πορφύριος ήταν έπίσκοπος στην πόλη της Γάζας. Τό 401 μ.Χ. καταφέρει νά πάρη έπίσημη άδεια από τόν 'Αρχάδιο νά ίσοπεδώη όλους τούς έλληνικούς ναούς της Γάζας και άρχίζει τό καταστροφικό τον έργο, τό όποιο δέν περιορίζεται μόνο στους ναούς, αλλά επεκτείνεται στα άγάλματα, στα έργα τέχνης, καθώς και σε ιδιωτικές ή δημόσιες διδλιοθήκες. Όπως γράφει ό συναξαριστής του Μάρκος ό Διάκονος, όταν ό Πορφύριος πυρπόλησε και κατέστρεψε τό Μάρνειον (ξακονστό ναό του Διός στην Γάζα), χρησιμοποίησε τά μάρμαρά του για την πλακόστρωση ενός δρόμου. Όπως περήφανα είπε κι ό ίδιος: **«για νά πατούν όχι μόνο άνθρωποι, αλλά και γυναίκες και γουρουνία και άλλα ζφα»!!!** (Βίος Πορφυρίου.) Αυτό θά έπρεπε νά τό διαβάσουν όλες οί ανά τον κόσμο «φеминистрыς», πού

τόχρονα και συμπαθής και αποκρουστική. Οί λόγοι του Χριστού (Ματθ. ιθ' 12) είχαν ισχυρή επίδραση στα έρμηνευτικά έργα των πρώτων χριστιανικών χρόνων με μία κατά γράμμα έρμηνεία. Όμως παρά τη διδασκαλία αυτή μόνο μερικοί χριστιανοί, μεταξύ των οποίων και ο μεγάλος Όριγένης (185-254 μ.Χ.), έλαβαν τη δυναμική απόφαση του αυτοακρωτηριασμού της ανδρότητάς τους, με τόν σκοπό να αποφύγουν τους πειρασμούς της σεξουαλικής άμαρτίας. Ο έκκλησιαστικός ιστορικός Ευσέβιος κατηγορεί τόν Όριγένη ότι παρερμήνευσε την άλληγορική έννοια του χωρίου του Ματθαίου στην ενέργειά του αυτή, γι' αυτό και ή χειροτονία του σέ πρεσβύτερο από τόν Καισαρείας της Παλαιστίνης Θεόκτιστο τò 228 θεωρήθηκε ως άντικανονική από τόν άρχιεπίσκοπο Άλεξανδρείας Δημήτριο (189-232), και στή Σύνοδο της Άλεξανδρείας αποστέρησε την ιερωσύνη από τόν Όριγένη.

Στήν Α' Οικουμενική Σύνοδο (325) καθορίζεται ότι αυτός πού θά αυτοακρωτηριαστή μετά τη χειροτονία του θά παύεται της διακονίας του στήν Έκκλησία, άν δέ ήταν λαϊκός δέν θά γίνεται δεκτός για ιερωσύνη και στα άλλα ιερά Μυστήρια της Έκκλησίας. Ο 21ος Αποστολικός κανόνας θεωρεί τόν αυτοευνουχισθέντα ως «αυτοφονευτήν έαυτού» και έχθρό της δημιουργίας του Θεού. Οί κανόνες αυτοί θεσπίστηκαν έναντίον της διαστρεβλωμένης αντίληψης περί ευνουθείας. Η κατάσταση είναι διαφορετική

όργίζονται έάν π.χ. κάποιος μιλήση για διαχωρισμό άνδρικών και γυναικείων έργων, αλλά δέν διανοούνται τήν παραμικρή κριτική για τήν «πίστη» τους.

‘Η «Άγία» Τριάδα και ή γυναίκα

Θά ήταν πολύ χρήσιμο να ανοίξουμε μία ακόμη παρένθεση, για να εξετάσουμε τò θεμέλιο του χριστιανικού δόγματος, τήν λεγόμενη «Άγία Τριάδα». Είναι τò πρώτο ίσως πράγμα πού μαθαίνει κανείς για τόν Χριστιανισμό από πολν νεαρή ήλικία άκόμα. Έχουμε, όπως μάς λένε, έναν μοναδικό Θεό αλλά με τριπλή ύπόσταση: Πατήρ, Υιός και Άγιο Πνεύμα. Δέν έχουμε τρεις θεούς αλλά έναν με τρία πρόσωπα, πού διαφέρουν ως προς τήν ύφή

200 YEARS NEW YORK POST 25 CENTS LATE CITY FINAL

THURSDAY, MARCH 25, 2002 / 6th Ave. news, info, city opinions, 37 / Website: www.nypost.com

PRIEST SEX SCANDAL

BETRAYED

A mother reveals how her two children were sexually abused by their closest family friend, this N.Y. Catholic priest

Father Jack Kennington with abuse victims Brendan and Bridget Lyons.

BY CHRISTINE LYONS HOLZMARTH

For the last 10 years, the Lyons family has been a part of the Catholic Church in the Bronx. But now, after a long and painful journey, the family is revealing a dark secret that has shaken the community.

The Lyons family, who have lived in the Bronx for over 20 years, have been a part of the Catholic Church in the Bronx. But now, after a long and painful journey, the family is revealing a dark secret that has shaken the community.

The Lyons family, who have lived in the Bronx for over 20 years, have been a part of the Catholic Church in the Bronx. But now, after a long and painful journey, the family is revealing a dark secret that has shaken the community.

Πρωτοσέλιδο άμερικανικής εφημερίδας. Μία μητέρα καταγγέλει ότι οι δύο άνηλικες κόρες της διάσθηκαν από τόν ιερέα Τζάκ Κέννιγκτον.

Ο Γιερχέ διαβάζει την εφημερίδα «Νέος Ταχυδρόμος του Ούρανού» και κατασπαδιάζει τον Πέτρο για το ήθικό ποιόν των τροφίμων του Παραδείσου... («New York Post», 16 Απριλίου 2002.)

όταν ο άνθρωπος γεννιέται ευνουχός ή υφίσταται παρά τη θέλησή του τον ευνουχισμό, όπως ήταν ή περίπτωση του πρεσβυτέρου της Έκκλησίας Αντιοχείας Δωροθέου, ο οποίος ακρωτηριάστηκε από τους διώκτες του (Ευσεβίου, Έκκλ. Ίστορ. VII, 32) ή του πρεσβυτέρου Τίγρεως της Έκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ο οποίος υπήρξε θύμα της βάρβαρης συμπεριφοράς του αυθέντου του (Σωκράτους, Έκκλ. Ίστορ., VI, 15, Σωζομενοῦ Έκκλ. Ίστορ. VI, 24).

Γιὰ την περίπτωση του ευνουχισμού ίσχυσε πλήθος διακρίσεων στην Έκκλησία. Ο ευνουχισμός κρίθηκε ως κώλυμα προς ιερωσύνη, μόνο εφόσον ή δύνατο να καταλογιστή ως προσωπικό έγκλημα του ύποψηφίου, ενώ δεν κωλύει την χειροτονία ο έκ γενετής ευνουχισμός ή ο ένεκα βίας – που άσκήθηκε από τρίτο πρόσωπο – ή ο ευνουχισμός που έγινε για θεραπευτικούς λόγους.

Οί Άσσύριοι ήγεμόνες πρώτοι και αργότερα οί Πέρσες προτιμοῦσαν να έμπιστευώνται τις σοδαρές υποθέσεις τους σε έκτομίες, άτομα δηλαδή που έπειδή δεν είχαν απογόνους στους οποίους να χαριστούν, θεωρούνταν ως τὰ περισσότερο ακίνδυνα και λιγότερο φιλόδοξα. Επί δυναστείας των Άχαιμενιδών οί γονείς δεν δίσταζαν να ευνουχίσουν έναν από τους γιούς τους, για να του έξασφαλίσουν μία θέση στη βασιλική Αύλή. Στη Μικρά Άσία νεαροί άνδρες ευνουχίζονταν μόνοι τους από θρησκευτικό φανατισμό στη διάρκεια τελετών αφιερωμένων στη Μεγάλη Θεά. Οί ιερείς του Άττιδος, οί αποκαλούμενοι «γάλλοι» (ίσως από τον ποταμό Γάλλο), ήταν υποχρεωτικά έκτομίες. Ακριβώς δια μέσου των θρησκειών της Άσίας ο θεσμός των έκτομιών-ευνούχων πέρασε στη Ρώμη

τους. Η τριάδα αυτή είναι μία, άγία, όμοούσια και άδιαίρετη, όπως αναφέρεται και στην προμετωπίδα του Έλληνικού Συντάγματος, για να μάς υπενθυμίξη ότι τὸ Έλληνικὸ Έθνος οὐσιαστικὰ είναι άκόμα θεοκρατούμενο!

Η «άγία τριάδα» είναι βασικώτατο στοιχείο του Χριστιανισμού και στο όνομά της έχουν διαπραχθή άμέτρητα εγκλήματα τους τελευταίους 17 αιώνες. Η άκριδής δομή της (ποιός πηγάζει από ποιόν κ.λπ.), τὸ λεγόμενο *filioque*, υπήρξε τὸ μέγιστο ζήτημα, πὸν ώδήγησε στὸν τελικό διαχωρισμό Ἀνατολικῆς και Δυτικῆς Χριστιανικῆς Έκκλησίας τὸ 1054 μ.Χ., και άκόμη και σήμερα άποτελεῖ βασικό σημείο διχασμοῦ ανάμεσα στους όπαδούς της «θρησκείας της άγάπης». Φυσικά αυτό ήταν μόνον ή άφορμή, γιατί είναι πλέον γνωστό σε όσους γνωρίζουν έλάχιστη ιστορία ότι ή πραγματική αίτία ήταν τὸ ἄν θά ἔχη τὰ πρωτεία ὁ Πάπας ή ὁ Πατριάρχης! Αὐτὰ για εκείνους πὸν υποστηρίζουν ότι οί θρησκείες ένώνουν τὸν κόσμο!

Φυσικά, όπως συμβαίνει με όλο σχεδόν τὸ χριστιανικό θεωρητικό υπόβαθρο και τελετουργικό, οὔτε και ή «άγία τριάδα» είναι χριστιανική έπινόηση. Ο συμβολισμός αὐτός υπήρχε σε πάρα πολλές άρχαίες θρησκείες, αιώνες όλόκληρους πρὸ Χριστοῦ. Ένδεικτικά αναφέρουμε:

Άρχαία Αίγυπτος: ὁ Όσιρις, ή Ίσιδα και ὁ Ωρος, και επίσης ὁ Ἀμων-Ρᾶ, ή Μούτ και ὁ Χόνσου.

Άρχαία Ίνδία: ὁ Σαβίτρι, ή Μάγια και ὁ Ἄγνι.

Βαβυλώνα: ὁ Σίν, ή Ίστάρ και ὁ Σάμας.

Άρχαία Σκανδιναβία: ὁ Θώρ, ή Φρέγια και ὁ Ὀντιν.

Άρχαία Φινλανδία: ὁ Οὔκκο, ή Ίλματάρ και ὁ Βαϊνεμάινεν.

Πολυνησία: ὁ Ταόρα, ή Ίνα και ὁ Όρος.

Ο Χριστιανισμός άμως εισήγαγε μία «θείκη» τριάδα, πὸν άποτελεῖται από έναν πατέρα, ένα

καί κυρίως στο Βυζάντιο, όπου κανείς άλλος εκτός από αυτούς δεν μπορούσε να χειρίζεται τις σοδαρές αὐλικές υποθέσεις. Μολονότι ἐξ ὀρισμοῦ οἱ πατρίκιοι ὤφειλαν νὰ εἶναι πατέρες, ὑπῆρχαν στο Βυζάντιο πατρίκιοι εὐνοῦχοι, ἀποκαλούμενοι κατ' εὐφημισμὸν ἀγένειοι, ἄνηβοι.

Τὸ Ἰσλάμ ἐφάρμοσε μὲ αὐστηρότητα τὴν ἐκτομὴ καὶ ἀσφαλῶς ἀπὸ τὸ Βυζάντιο παρέλαβαν οἱ Ὀθωμανοὶ τὸν εὐνουχισμό, λίγο πρὶν τὸ 1453. Οἱ λευκοὶ εὐνοῦχοι, κυρίως Κανκασιοὶ, ἐξαιρετικὰ ὠραῖοι καὶ πολὺ λεπτεπίλεπτοι, δοῖκαν γρήγορα ἀνταγωνιστὲς στοὺς μαύρους τῆς Αἰθιοπίας καὶ τοῦ Τσαντ, ποὺ ἐπιλέγονταν μὲ κριτήριον τὴν ἀσχήμια τους. Οἱ τελευταῖοι αὐτοὶ, ποὺ ἀγοράζονταν στὰ παζάρια σὲ μυθώδεις τιμές, ἔκαναν λαμπρὴ σταδιοδρομία στὴν Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία, ὅπου ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἀναλάμβαναν τὴ φύλαξη τοῦ σουλτανικοῦ χαρεμιοῦ. Ὁ κιζλάρ-ἀγάς, ὁ ἀρχιευνούχος, ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα πρόσωπα τῆς διοικητικῆς ἱεραρχίας καὶ διαδραμάτιζε πάντα ἄθλιο ρόλο στὴν πολιτικὴ.

Στὸν χριστιανικὸ κόσμον, μολονότι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐνέκρινε αὐτὴν τὴ συνήθεια, ὑπῆρχαν ἄτομα ποὺ αὐτοευνουχίζονταν, γιὰ νὰ μὴν εἶναι ἐκτεθειμένοι στὸν κίνδυνο νὰ χάσουν τὴν ἀγνότητά τους. Ὁ ἀριθμὸς τους μεγάλωσε τόσο πολὺ, ὥστε ἡ Σύνοδος τῆς Νίκαιας ἀποφάσισε νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν εἰσοδο εὐνούχων στὴν ἱερωσύνη.

Δρ Γεώργιος Μουστάκης

Καθηγητὴς Θεολογίας

περιστέρι καὶ ἓναν γιὸ χωρὶς μάνα! Ἐκτὸς καὶ ἂν τὸ «πτηνὸ» ἀντικαθιστᾷ τὴν γυναῖκα-μητέρα, κάτι τὸ ὁποῖο δὲν ἀποσαφηνίζεται πούθενά. Ἡ ζωὴ καὶ ὁ κόσμος ὁλόκληρος ἀντιμετωπίζεται ἀπὸ τὸν Ἰουδαϊσμὸ καὶ τὸν Χριστιανισμὸ ὅχι σὰν γέννηση, ἀλλὰ σὰν μία κατασκευὴ ἐνὸς αὐταρχικοῦ μάγον-Θεοῦ, μὲ ἄγνωστο σὲ μᾶς σκοπὸ.

Σίγουρα οἱ θιγόμενοι πιστοὶ θὰ σπεύσουν νὰ ὑποστηρίξουν ὅτι δὲν ἰσχύει κάτι τέτοιο, διότι ὁ Ἰησοῦς εἶχε μητέρα τὴν Παναγία. Ἡ ὁποία ὅμως, ἂν καὶ λατρεύεται (σημείωση: ἀκόμα κι αὐτὸ ἰσχύει μετὰ τὴν Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο τῆς Ἐφέσου, τὸ 431 μ.Χ.), οὐδέποτε θεωρήθηκε ἡ ἴδια Θεὸς ἢ ἔστω κομμάτι του. Δὲν ἔχει καμμιά θέση στὴν χριστιανικὴ θεϊκὴ τριάδα. Ἦταν ἀπλᾶ ἓνας θνητὸς ἄνθρωπος, ποὺ ἐπειδὴ «ἐξυπηρέτησε» τὸν Θεὸ παν-«ἀγίασε».

Θὰ τονίσουμε βέβαια καὶ τὴν τεράστια ἀνωμαλία ποὺ παρονοιάζεται ἐδῶ, νὰ ἔχη δηλαδὴ ἡ μητέρα διαφορετικὴ (καὶ κατώτερη) ὑπόσταση ἀπὸ τὸν γιὸ της, καὶ κατ' ἐπέκταση νὰ εἶναι τὸ παιδί ἓνα ὄν διαφορετικοῦ γένους ἀπὸ τὸν γονεῖ! Ἡ, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴν χριστιανικὴ ὀρολογία, ἡ Θεομήτωρ εἶναι κατώτερη τοῦ Θεοῦ – ποὺ ἐκείνη γέννησε! Ἀκόμη λοιπὸν καὶ στὴν δῆθεν ἀποκατάσταση τῆς γυναίκας μετὰ τὸ φταίξιμό της στὸ ὑποτιθέμενο προπατορικὸ ἁμάρτημα τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὁ Χριστιανισμὸς δὲν τολμάει νὰ τὴν ἐξισώσῃ μὲ τὸν ἄνδρα. Γιὰ ἄλλη μία φορὰ τὴν περιφρονεῖ, τὴν ἐξεντελίζει καὶ τὴν ὑποβιβάζει σὲ ἀπλὸ ἐργαλεῖο τοῦ ἄνδρα – ἢ τοῦ Θεοῦ, δὲν ἔχει σημασία. Ἡ γυναῖκα σύμφωνα μὲ τὴν χριστιανικὴ ἀντίληψη εἶναι ἀπλᾶ ἓνα ἀναγκαῖο κακό.

Γιάννης Φώτης

1. Γεώργιον Γρηγορομυελάκη, «Τὸ διελίον ποῦ ἡ Ἐκκλησία σου δὲν θέλει νὰ διαβάσῃς».

2. Σταύρον Βασδέκη, «Ἑλληνισμὸς ἢ Θεοκρατία», ἐκδ. Δαδοῦχος, Θεσσαλονίκη 2000

The New York Times

Late Edition

New York: Today, mostly sunny, light winds, high 60. Tonight, increasing clouds, low 47. Tomorrow, scattered showers, high 56. Yesterday, high 55, low 39. Weather map is on Page D8.

Copyright © 2002 The New York Times

NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 24, 2002

\$1 beyond the \$5 basic New York metropolitan area

75 CENTS

Pope Offers Apology to Victims of Sex Abuse by Priests

Pope John Paul II meeting with American cardinals yesterday in his private library. He said sexual abuse of minors was "by every standard wrong."

No Clear Signal on Policy for Violators

By MELINDA HENNERBERGER

ROME, April 23 — Pope John Paul II yesterday offered a strong apology to American cardinals on clerical sexual abuse, dealing with a strongly worded apology to victims. But he sent conflicting signals on a proposed zero-tolerance policy for priests who abused minors.

"People need to know that there is no place in the priesthood and religious life for those who would harm the young," the pope said in his most explicit speech on the topic. He said such sexual abuse is "by every standard wrong and is rightly considered a crime by society."

"It is also an appalling sin in the eyes of God," the pope added.

But he also seemed to suggest that offending priests might deserve a second chance, saying, "We cannot forget the power of Christian conversion, that of returning to God, away from sin and back to God, which reaches to the depths of a person's soul and can work extraordinary change."

The pope made his remarks to 12 United States cardinals who traveled

Πρώτο πρωτοσέλιδο θέμα των «N.Y. Times», η ασάφεια για την τύχη των ρασοφόρων διαστών.

ΥΠΕΡΑΝΩ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΙΣ ΗΠΑ ΟΙ ΙΕΡΩΜΕΝΟΙ ΠΑΙΔΕΡΑΣΤΕΣ...

Πληθώρα καταγγελιών στις έφημερίδες

Είναι γνωστό ότι ο ρόλος της θρησκείας στις ανθρώπινες κοινωνίες είναι καθοριστικός. Μέσω της θρησκείας διαμορφώνονται συνειδήσεις, νοοτροπία, στάση ζωής. Η θρησκεία επιβάλλει κανόνες συμπεριφοράς και τρόπο σκέψης. Χωρίς υπερβολή υπάρχει διάχυτος φόβος στους ανθρώπους ότι, σε περίπτωση που παρεκκλίνουν απ' ό,τι επιτάσσει ή θρησκεία, θα τιμωρηθούν. Λίγοι είναι εκείνοι που ξεφεύγουν από τα δεσμά της και αποφασίζουν ως ελεύθεροι άνθρωποι το τί θα πράξουν. Το πιο θλιβερό είναι ότι τα παιδιά, από την πιο τρυφερή τους ηλικία, αναγκάζονται να μπουν' σ' αυτόν τον φαύλο κύκλο φόβου, ύποταξης και συμμόρφωσης προς την θρησκεία και μάλιστα από τους ίδιους τους γονείς, οι οποίοι θεωρούν ότι κατ' αυτόν τον τρόπο τα παιδιά τους ευεργετούνται.

Έκείνο το οποίο δεν είναι γνωστό, είναι ότι ο «Ιερός» (όπως νομίζουν) χώρος της Έκκλησίας γίνεται πολύ συχνά τόπος μαρτυρίου και σεξουαλικής κακοποίησης άγνωστων παιδιών, που έτσι καταστρέφονται για πάντα. Κατά καιρούς έρχονται στο φως δημοσιεύματα σχετικά με αυτό το πολύ σοβαρό θέμα, πάντα όμως ακολουθεί κάλυψη των ενόχων και σιωπή. Η έξουσία καλύπτει τους ενόχους. Η έξουσία έχει δοηθό την θρησκεία. Μέσω της θρησκείας οι άνθρωποι γίνονται δοῦλοι, πειθήνιοι, ύποταγμένοι.

Κατά τρόπο απαράδεκτο και αδιανόητο για την σύγχρονη εποχή, ακόμα και ο νόμος δεν μπορεί εύκολα να αγγίξει την Έκκλησία (και ειδικότερα την Ρωμαιοκαθολική). Φαίνεται ότι ή Έκκλησία δεν υπόκειται στους νόμους του κράτους και οποιαδήποτε παρέμβασή του στον χώρο της θεωρείται αυθαίρετη και μη επιτρεπτή! Σε άρθρο της 16ης Μαρτίου 2002 της έφημερίδας «New York Times» αναφέρεται ότι στην πολιτεία Albany των ΗΠΑ κάποιοι νομικοί προσπαθούν να προχωρήσουν σε τροπολογία της Νομοθεσίας, προκειμένου να είναι δυνατή ή καταγγελία σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων και στον χώρο της Έκκλησίας. Είναι τρομερό να γίνεται μόλις σήμερα μία τέτοια προσπάθεια, και μάλιστα μετά από αλληπάλληλες καταγγελίες για σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων.

Σε άλλο άρθρο της ίδιας έφημερίδας αναφέρεται ότι οι νομοθέτες στην πολιτεία της Ν. Υόρκης προσπαθούν να περάσουν νόμο, σύμφωνα με τον οποίο τα μέλη του κλήρου θα είναι *ύποχρεωμένα* να αναφέρουν περιπτώσεις σεξουαλικής

«Έκας οί βέβηλοι!» (από το ἄδυτο τοῦ ναοῦ), κραυγάζει πρὸς τοὺς δικαστὲς καὶ ἀστυνομικοὺς ὁ κληρικός, πὺν ἔχει ἀρπάξει τὸ ἀνήλικο ἀγοράκι, σύμφωνα μὲ τὴ γελοιογραφία τῆς ἀμερικανικῆς ἐφημερίδας.

κακοποίησης στὸν χώρο τῆς Ἐκκλησίας. Μάλιστα ἀπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τῆς Βοστώνης ἐτέθη θέμα ἄρσης τῆς ἀγαμίας τῶν κληρικῶν (ἐπειτα ἀπὸ σκάνδαλο σεξουαλικῆς κακοποίησης ἀνηλίκων πὺν ξέσπασε στὴν πόλη), σὲ μία προσπάθεια περιορισμοῦ τοῦ φαινομένου.

Μερικὲς περιπτώσεις κακοποιήσεων

Ἡ περίπτωση τοῦ κ. Mark Vincent Serrano (New Jersey), (ἐφημ. «New York Times», 18.3.2002) ἔφερε στὸ φῶς τὸ θέμα τῆς ἀποσιώπησης τῶν σεξουαλικῶν σκανδάλων, ὅπου ἐνέχονται μέλη τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμα καὶ ὅταν τὰ θύματα προσφεύγουν στὴν Δικαιοσύνη. Ὁ κ. Serrano ἐκακοποιεῖτο σεξουαλικά ἀπὸ τὸ 1974 ἕως τὸ 1981 (ἀπὸ 9 ἕως 16 ἐτῶν) ἀπὸ τὸν αἰδεσιμώτατο James Hanley.

Τὸ 1985 ὁ κ. Serrano κατήγγειλε τὸ γεγονός στὴν Ἐπισκοπὴ τοῦ Paterson καί, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκπρόσωπο Τύπου τῆς Ἐπισκοπῆς, ὁ κ. Hanley ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴ, ὅμως οἱ ἀρχὲς δὲν ἐνημερώθηκαν. Τὸ 1987 ἔγινε διακανονισμὸς στὸ δικαστήριό, ὅπου ὁ κ. Serrano, ἀφοῦ ἔλαβε κάποιον χρηματικὸ ποσόν, ὑπεχρεώθη νὰ τηρήσῃ ἰσοδίως σιωπὴ γιὰ τὸ ἐγκλημα πὺν διεπράχθη εἰς βάρος του.

Σήμερα, μετὰ ἀπὸ 20 χρόνια ψυχολογικῆς θεραπείας καὶ νέες ἀποκαλύψεις γιὰ σεξουαλικὴ κακοποίηση ἀνηλίκων ἀπὸ ἱερεῖς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας,

ὁ κ. Serrano αποφάσισε νὰ μιλήσῃ, τόσο γιὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ ὄνομά του ὅσο καὶ γιὰ νὰ ὀρῇ τὴν γαλήνην του. Τὸ παράδειγμά του ἀκολούθησαν καὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι μέχρι τώρα δὲν μπόρεσαν νὰ δικαιωθοῦν. Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία φρόντιζε καὶ φροντίζει οἱ ὑποθέσεις τοῦ εἴδους εἴτε νὰ μὴν φθάνουν στὸ δικαστήριον, εἴτε νὰ «κλείνουν» ἐγκαίρως.

Μετὰ ἀπὸ σειρὰ καταγγελιῶν ἀπεκαλύφθη ὁ ρόλος τοῦ καρδινάλιου Edward M. Egan (Connecticut), ὁ ὅποιος μὲ διάφορα τεχνάσματα φρόντιζε, πρῶτον νὰ μὴν ἐκδικασθοῦν τέτοιον εἶδους ὑποθέσεις (χρησιμοποιώντας συχνὰ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἔχει παρέλθει ἡ προθεσμία ὑποβολῆς μήνυσης) καὶ δεύτερον νὰ καλυφθῇ ὁ κατηγορούμενος ἱερεὺς, ὁ ὅποιος συνήθως μετετίθετο σὲ ἄλλῃ θέση, ὅπου καὶ πάλι εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἐρχεταὶ σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ παιδιὰ καὶ κατὰ συνέπεια νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἴδιον ἀδίκημα. Τὴν ἴδια τακτικὴ ἀκολούθησε καὶ ὁ προκατόχος του, ὁ Ἐπίσκοπος Walter Curtis. Ὅσο γιὰ τὰ θύματα, εἶχαν ὅλα, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, τὴν ἴδια ἀντιμετώπιση ἀπὸ τοὺς προαναφερόμενους. Ἀρχικὰ κατηγορήθηκαν γιὰ ψευδολογία καὶ σὲ περίπτωσιν ποὺ κατέληγαν στὰ δικαστήρια, ἀκολουθοῦσε διακανονισμὸς καὶ ποινὴ σιωπῆς ἢ ἐξευτελισμὸς γιὰ τὸ θῦμα (π.χ. ἡ περίπτωση τῆς κας Sharon See, Bridgeport, 37 ἐτῶν σήμερα, ἡ ὁποία, ἐνῶ ὑπῆρξε θῦμα βιασμοῦ ἀπὸ ἱερέα στὰ παιδικὰ της χρόνια, ὑπεχρεώθη νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὸν προσωπικὸν της διασυρμὸ ἀπὸ τὸν κ. Egan).

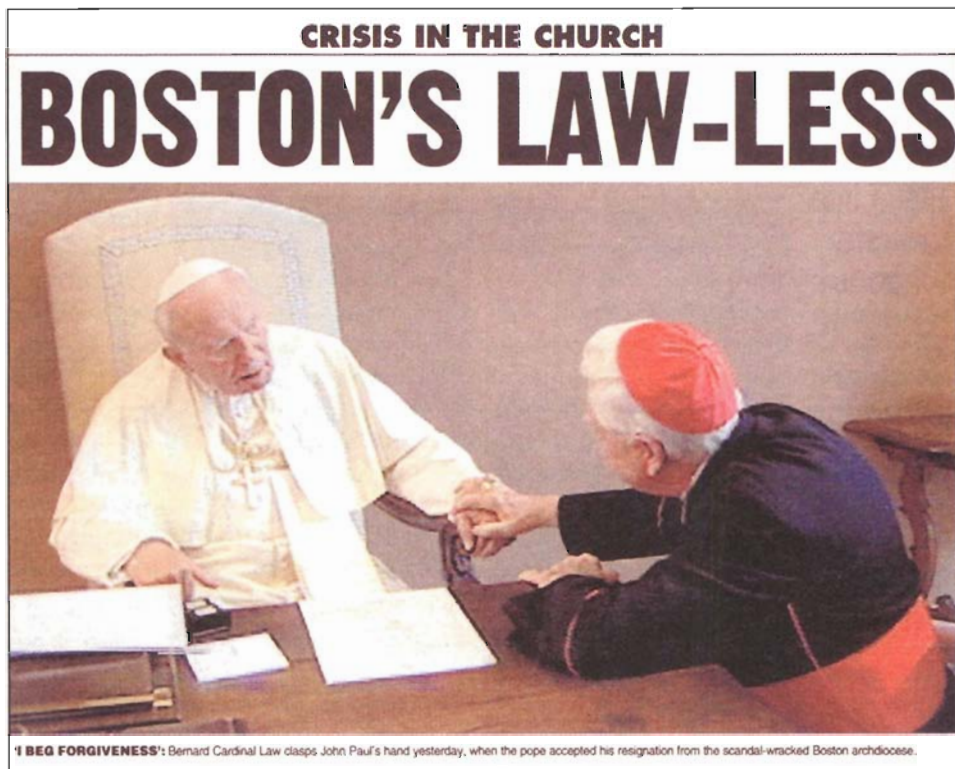
Στὴν Βοστώνη ὁ ἱερέας John J. Geoghan, ὁ ὅποιος σήμερα βρίσκεται στὴν φυλακὴ, κακοποίησε 130 παιδιὰ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο ἐγένε ἀντιληπτὸ ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρους του μόλις 30 χρόνια μετὰ! Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐν λόγῳ κληρικοὶ προήχθησαν καὶ σήμερα διοικοῦν οἱ ἴδιοι τίς δικές τους ἐπισκοπές!

Ὁ «πατήρ» Louis E. Miller, 72 ἐτῶν σήμερα («New York Times», 28.5.2003), καταδικάστηκε σὲ 20 χρόνια φυλάκιση λόγῳ ἀνάρμοστης σεξουαλικῆς συμπεριφορᾶς ἐπὶ δεκαετίες σὲ ἀνήλικα παιδιὰ. Ὁ αἰδεσιμώτατος κ. Miller ἦταν ἱερέας ἐπὶ 40 χρόνια στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ τοῦ Louisville μέχρι τὴν συνταξιοδότησίν του τὸ περασμένο ἔτος. Πρόκειται ἐπίσης νὰ δικασθῇ ἐκ νέου γιὰ παρόμοιες πράξεις καὶ στὸ γειτονικὸ Oldman. Τὰ θύματά του ἦταν ἡλικίας 7-12 χρονῶν καὶ ὑπέφεραν ἐπὶ σειρὰ ἐτῶν ἀπὸ κατάθλιψη, κρίσεις θυμοῦ καὶ ἄλλα ψυχολογικὰ προβλήματα.

Ἡ δικαστὴς Janice A. Taylor (Quenns) ἀπέρριψε ἀγωγὴν 42 ἀτόμων κατὰ τῆς Ἐπισκοπῆς τοῦ Brooklyn γιὰ σεξουαλικὴ κακοποίησίν τους, ἐπικαλούμενη τὸν νόμον τῆς παραγραφῆς. Εὐγνωμονοῦσα ἡ Ἐπισκοπὴ τοῦ Brooklyn ἐξέφρασε μέσῳ τοῦ εκπροσώπου Τύπου τῆς κ. Franc de Rosa τίς εὐχαριστίες τῆς: «*Εἴμεθα εὐγνώμονες, ποὺ ἡ δικαστὴς ἐξέδωσε ἀπόφαση ὑπὲρ ἡμῶν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ὅπως τὸν ἀντιλαμβανόμεθα*» (!) («New York Times», 18 Ἀπριλίου 2003).

Ἐπίλογος

Τὰ παραδείγματα σεξουαλικῆς κακοποίησης καὶ ἐκτροπῆς στὸν χῶρον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀναρίθμητα. Ἀπαιτοῦνται ὁλόκληροι τόμοι τοῦ «Δαυλοῦ» γιὰ νὰ καταγραφοῦν. Πάντως ὑπάρχουν στὸ ἀρχεῖο τοῦ περιοδικοῦ καὶ στὴν διάθεσιν τῶν ἀναγνωστῶν ἀνά πᾶσα στιγμή. Τὸ ζητούμενον εἶναι τὸ «γιατί» συμβαίνει ἡ ἐκτροπὴ καὶ μάλιστα σὲ τέτοια ἔκταση.

‘Ο πάπας δέχεται τόν καρδινάλιο Law τῆς Βοστώνης, ὁ ὁποῖος παραιτήθηκε γιά τὰ σκάνδαλα ὁμοφυλοφιλίας καί παιδεραστίας γιά τὰ ὁποῖα καταγγέλθηκαν ἔξι ἱερεῖς, ἀλλά τὸ Βατικανὸ ζητᾷ εἰδική νομικὴ μεταχείριση τῶν ρασοφόρων διαστών. (Φωτογραφία τῆς «New York Post», φύλλο 14 Δεκεμβρίου 2002.)

Ἡ ἀπάντηση εἶναι κατὰ τὴν γνώμη μου μία καὶ μοναδική – καὶ εἶναι ἡ αἰτία δημιουργίας τῆς. Ἡ θρησκεία, ἡ κάθε θρησκεία, σὲ κάθε κοινωνία ὑπάρχει γιὰ νὰ ἐλέγχει καὶ νὰ χειραγωγῇ τοὺς ἀνθρώπους. Δὲν ὑπηρετεῖ τὴν φύση, ἀλλὰ τὶς σκοπιμότητες τοῦ κατεστημένου. Μέσῳ τῆς θρησκείας, ἔτσι τουλάχιστον ὅπως λειτουργεῖ, ὁ ἄνθρωπος δὲν προάγεται, ἀλλὰ ἀποδυναμώνεται.

Οἱ ἱερεῖς αἰσθάνονται ὅτι τοὺς ἔχει παραχωρηθῇ μερίδιο ἐξουσίας (καὶ πράγματι ἔτσι εἶναι) καὶ τὸ χρησιμοποιοῦν ὅπως νομίζει ὁ καθένας, ἀναλόγως τοῦ ἥθους καὶ τῆς προσωπικότητάς του. Τὸ πρόβλημα λοιπὸν βρίσκεται στὴν δάση, τὴν *ιδεολογικὴ δάση* τῆς θρησκείας: Ἀπὸ τὴν στιγμή πού ἐπινοήθηκε ἀπὸ κάποιους γιὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς *ὄργανο ἐξουσίας*, ὅσα ἔκτροπα καὶ καταχρήσεις ἰσχύος συμβαίνουν, ἀποτελοῦν ἀπλῶς τὰ ἀναγκαῖα ἐπακόλουθα.

Σ.

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Ἄ(δια)νόητες παρεξηγήσεις

Ἕνας ἐκ τῶν δεκάδων προσφιλῶν μας συνεργατῶν ποῦ ἔγραφαν ἢ γράφουν στὸν «Δ» κάνει κάποια ἐκπομπή σὲ κάποιον «ὀρθόδοξο» τηλεοπτικὸ δίκτυο, ποῦ ἀνήκει σὲ πολιτικὸ πρόσωπο. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ καμμία παρεξήγηση στὸν αναγνώστη μας: Οἱ θέσεις, ἀπόψεις καὶ ἰδέες τοῦ περιοδικοῦ μας εἶναι σταθερές, ἀναλλοίωτες, ἀμετακίνητες ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ ἐκδόθηκε πρὶν ἀπὸ 23 χρόνια – θέσεις, ἀπόψεις καὶ ἰδέες, ποῦ δὲν ἐπιδέχονται καμμία ἀπολύτως ἐξομίσωση μὲ τὶς ἀντίστοιχες κανενὸς κόμματος, προσώπου ἢ ιδεολογίας. Ἄς παραπέμψουμε στὴν πρώτη σελίδα κάθε τεύχους μας, ὅπου ἀναγράφεται στερεότυπα ἐδῶ καὶ πολὺ καιρό:

«Ὁ “Δ” ἔχει τὴν εὐθύνη τῶν κειμένων ποῦ δημοσιεύονται στὶς σελίδες του. Γιὰ τὶς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυπώσεις θέσεων κ.λπ. ἐκτὸς “Δαυλοῦ” ἀπὸ πρόσωπα ποῦ γράφουν ἢ ἔγραψαν στὸ περιοδικὸ ὁ “Δ” δὲν εὐθύνεται.»

Ἐν ὅψει τῶν ἀνωτέρω οὐδεμία ἀπολύτως παρεξήγηση εἶναι νοητή.

Δ.Ι.Λ.

Τὸ ἔνοχο ἀεροπλᾶνο

Στὸ Ἀεροδιαστημικὸ Μουσεῖο τῆς Οὐάσιγκτον ἐκτείνεται ἀπ’ τὸ φθινόπωρο καὶ τὸ ἀεροπλᾶνο - βομβαρδιστικὸ B-29 Enola Gay, ἐκεῖνο ποῦ ἔρριψε τὴν ἀτομικὴ βόμβα στὴ Χιροσίμα τὸ 1945. Ἡ ἔκθεση τοῦ ἐν λόγω ἀεροπλάνου προκάλεσε τὴν ἔντονη ἀντίδραση τῶν εἰρηνιστικῶν ὁργανώσεων τῶν Η.Π.Α., καθὼς ὑποστηρίζουν πὼς ἐκεῖνο «εὐθύνεται γιὰ τὸ θάνατο δεκάδων χιλιάδων ἀνθρώπων». Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ ἀμερικανικὴ πολιτεία συμφωνεῖ στὴν ἔκθεσή του, καθὼς «συνέβαλε στὴν εἰρήνευση, ἀφοῦ ἀναγκάστηκε ἡ Ἰαπωνία νὰ παραδοθῇ»...

Φαίνεται πὼς ἀμφότεροι ἀδυνατοῦν νὰ καταλάβουν ὅτι τὸ δῆσιμοιρο μηχανήμα οὔτε μᾶς σκότωσε, οὔτε τοὺς πολέμους κάνει - πράξεις ποῦ γεννῶνται καὶ ἐκτελοῦνται μόνο ἀπ’ τὰ ἄρρωστα ἀνθρώπινα μυαλά.

Π.Α.Κ.

«Ἐαυτῷ ἀποδιδόναι...»

Τίλλει τίς τρίχες τῆς κεφαλῆς του ὁ κ. Josef Joffe στὸ (ὑπὸ ἐβραϊκὸν ἔλεγχον) διεθνὲς περιοδικὸ «Τάιμ», διότι «Ἕνας πυλὸς δαίμονας», ὁ «ἀντισημιτισμὸς», ἐπανεμφάνισε τὸ «κουρασμένο πρόσωπό του στὴν Εὐρώπη ἐξήντα χρόνια μετὰ τὸ ὀλοκαύτωμα». Καὶ πῆδαια ἀποκλειστικὰ λιθοβολεῖ καὶ ἐνοχοποιεῖ Γερμανοὺς καὶ λοιποὺς Εὐρωπαίους γιὰ τὸ κακὸ αὐτὸ φαινόμενο. Δὲν σχολιάζουμε τὸν κ. Joffe, ποῦ ἀνησυχεῖ γιὰ ἐπερχόμενα δεινά. Ἀπλῶς ὑπενθυμίζουμε τὴ σοφία τοῦ Ἐπίκουρου, ποῦ λέει: «Γνώρισμα τοῦ ἡλιθίου εἶναι νὰ ἀποδίδῃ τὰ δεινά του στοὺς ἄλλους· γνώρισμα τοῦ φιλοσόφου εἶναι νὰ ἀποδίδῃ τὰ δεινά του στὸν ἑαυτό του».

Γ.Σ.Π.

Ἄλλοτε καὶ τώρα

Τὸ 188 π.Χ. ἡ Ἀχαϊκὴ Συμπολιτεία ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Φίλοποίμενα ἔρχεται σὲ πόλεμο μὲ τὴν Σπάρτη, τὴν νικᾷ καὶ ἐπισφάλλει τοὺς ὄρους τῆς. Ἡ Ρώμη αἰσθάνεται πὼς ἡ

ισορροπία τῶν Δυνάμεων στήν Ν. Ἑλλάδα ἀνατρέπεται καί ζητεῖ ἀπό τοὺς Ἀχαιοὺς ἐξηγήσεις «γιατί ὑπέταξαν τὴν Σπάρτη» καί παίρνει τὸ μέρος τῶν Λακεδαιμονίων.

Τὸ 186 π.Χ. οἱ Ρωμαῖοι ἔστειλαν ὡς ἀντιπρόσωπον-πρέσβυν τὸν Ἄπιον Κλαύδιον νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τοὺς Ἀχαιοὺς νὰ λογοδοτήσουν γιὰ αὐτὴν τὴν ἐνέργειά τους. Ὁ στρατηγὸς Λυκόρτας, ὑπαρχηγὸς τῆς Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας, ἀνέλαβε τὸν δύσκολο ρόλο νὰ διασώσῃ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς. Στὴν πατριωτικὴ καὶ ὑπερήφανη Φωνὴ τοῦ Λυκόρτα, ἀλλὰ καὶ σύμφωνη πρὸς τὰ νόμιμα καὶ δίκαια τοῦ πολέμου, ὁ ἀλαζὼν τῆς Ρώμης ὕπατος Ἄπιος ἀπήντησε: «Οἱ Ἀχαιοὶ ἀφ' ἐαντῶν ὧφειλον νὰ πράξουν ὅ,τι οἱ Ρωμαῖοι ἔμελλε νὰ ἐπιβάλουν».

Τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ γεγονός ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς καὶ μέχρι σήμερον ἡ διάλυσις τῆς Γιουγκοσλαβίας, τὸ Ἀφγανιστάν, τὸ Ἰράκ εἶναι πανομοιότυπα: ἡ συμπεριφορὰ τῶν δυνατῶν εἶναι σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς ἡ ἰδίᾳ, δὲν θὰ μπορούσε νὰ εἶναι διαφορετικὴ.

Π.Μ.

«Προσκυνηματικὸς τουρισμός»!

Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει στενότητα χρήματος στήν Ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπεργράφη σύμβαση Κράτους, 4 Μητροπόλεων καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος γιὰ τὴν «Ἐνίσχυση τοῦ προσκυνηματοῦ Τουρισμοῦ», βάσει τῆς ὁποίας θὰ μετατραποῦν οἱ παλαιὲς μονὲς σὲ καταλύματα, δηλαδὴ πανσιόν. Γιὰ τὰ «ἔργα» αὐτὰ ἔλαβαν ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ καὶ 3,54 ἑκατομμύρια €!

“Ολοὶ στὰ «προσκυνηματὰ» λοιπόν!” Οχι, ποὺ θὰ ἀφήσουμε νὰ πηγαίνουνε Θερμοπύλες, ὅπως πρὶν 2 χρόνια, ὅποτε γέμισε ὁ τόπος νεολαία καὶ ἀποβρυνκολάκισε ὁ Θεοδόσιος.

A.P.

Οἱ ἄθλ(ι)οι τοῦ Ἡρακλῆ

Οἱ ἄθλοι τοῦ Ἡρακλῆ ἔγιναν... τσίρκο μὲ ἀκροβάτες, κλόουν καὶ θηριοδαμαστές. Ὁ λόγος γιὰ τὴν κωμικοτραγικὴ παράστασι, ποὺ τὸν παρελθόντα Νοέμβριο διωγράψανε στὴ Μόσχα τὸ ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ, ὅπου πραγματικὰ γέλασε καὶ τὸ παρδαλὸ κατοίκι. Ἡ τρίωρη παράστασι (ποὺ ἀνήκει στὶς δραστηριότητες τῆς «Πολιτιστικῆς Ὀλυμπιάδας») ἐδόθη στὸ στάδιο Ὀλυμπίνσκι καὶ οἱ 12.000 Ρῶσοι ποὺ συγκεντρώθηκαν κνριολεκτικὰ δὲν ἤξεραν ἀπὸ ποῦ νὰ φύγουν ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ ἀλλοπρόσαλλου θεάματος. Στὸ τέλος ἐλάχιστοι εἶχαν ἀπομείνει, κρατώντας τ' αὐτιά τους ἀπ' τὰ ἠχητικὰ «ἐφφέ» καὶ τὰ βεγγαλικά ποὺ ἐκτοξεύοντο πρὸς πᾶσα κατεύθυνση.

Παρὼν στὴν ἐκδήλωση καὶ ὁ ὑπουργὸς «Πολιτισμοῦ», ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ ἐπιπλήξῃ “Ἑλληνα δημοσιογράφο (ποὺ ὑποστήριξε πῶς «ἡ παράστασι αὐτὴ προσβάλλει καὶ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ ἀλλὰ καὶ τοὺς ἴδιους τοὺς Ρώσους»), λέγοντας ὅτι «δὲν μπορούμε νὰ ὑπαγορεύσουμε στοὺς ἀνθρώπους τὴ δική μας αἰσθητικὴ»!

Αὐτοὶ οἱ «ἄθλ(ι)οι τοῦ Ἡρακλῆ» στοίχισαν 750 ἑκατομμύρια στὸν Ἑλληνα πολίτη.

Π.Α.Κ.

Μάθημα στο Κατηχητικό

Ἡ Πάμελα Ἀντερσον ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶναι καί... δασκάλα στὸ Κατηχητικό! Μὰ φυσικὰ μπορεῖ νὰ διδάξῃ. Γιατὶ οἱ ἡθο-ποιοὶ ποιοῦν ἡθός. Ἡ Πάμελα Ἀντερσον στὸ Κατηχητικό προφανῶς θὰ διδάσκῃ πῶς νὰ γδύνωνται τὰ κατηχητικόπουλα.

A.P.

ΗΤΑΝ Ο ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ «ΦΑΣΙΣΤΑΣ»; (Σχόλιο στην άποψη του Σχρόντιγκερ)

Χαρακτηριζόμενος ως «ισάξιος τῶν Ἀινσάιν, Πλάνκ, Χάιζενμπεργκ», ὁ Αὐστριακὸς νομπελίστας τῆς Φυσικῆς γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τῆς κυματομηχανικῆς Ἔρβιν Σχρόντιγκερ (1887-1961) ὑπογράφει τὸ βιβλίο «Ἡ φύσις καὶ οἱ Ἕλληνες», ποὺ ἐκδόθηκε στὴν Ἑλλάδα τὸ 1995 (ἐκδ. Τραυλός, μετφ. Θεοφάνης Γραμμένος) καὶ ἔχει κάνει πέντε ἀνατυπώσεις. Πρόκειται γιὰ διαλέξεις ποὺ ἔδωσε ὁ Σ. τὸ 1948 στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Δουβλίνου, ὅπου δίδασκε, σχετικὰ μὲ τὸ πῶς ἡ προσωκρατικὴ φιλοσοφία προσέγγισε τὴ λειτουργία τοῦ κόσμου, διαλέξεις ποὺ ἐκδόθηκαν σὲ βιβλίο τὸ 1954 ἀπὸ τὸ Καϊμπριτζ. Οἱ ἀπόψεις τοῦ Σ. εἶναι συχνὰ ἀπαξιωτικές, δηλαδὴ ἐνδιαφέρουσες, μὲ προεξάρχουσα τὴν ἐξῆς, γιὰ τὸν Ἡράκλειτο: «Αὐτὸ ποὺ ἐντυπωσιάζει περισσότερο στὸν Ἡράκλειτο, εἶναι ἡ ἐντονη ἐμμονή του ὅτι ὀφείλουμε νὰ στηρίζουμε τὸ “κοινόν”, ὥστε νὰ μὴ καταλήξουμε τρελλοὶ ἢ ἰδιῶτες (προέρχεται ἀπ’ τὴν Ἑλληνικὴ λέξη “ἴδιος” καὶ σημαίνει αὐτὸν ποὺ δὲν μετέχει στὴ δημόσια ζωὴ, ἀλλὰ καὶ τὸν πάσχοντα ἀπὸ πλήρη διανοητικὴ ἀνεπάρκεια). Ὡς σημειωθῇ ὅτι ὁ Ἡράκλειτος δὲν ὑπῆρξε σοσιαλιστὴς ἀλλὰ μᾶλλον ἀριστοκράτης, πιθανῶς δὲ “φασίστας”. Θεωρῶ αὐτὴ τὴν ἐρμηνεία ὡς σωστή» (σ. 81).

Αὐτὰ λέει ὁ Σ. τρία χρόνια μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμο, καὶ αὐτὰ διαθάζουν ἔκτοτε οἱ ἀναγνώστες τοῦ βιβλίου του στὸ ἐξωτερικὸ καὶ οἱ τουλάχιστον 10.000 ἀναγνώστες τοῦ στὴν Ἑλλάδα. Ἦταν λοιπὸν ὁ Ἡράκλειτος «φασίστας»;

Ἀπάντηση δίνει μόνος του ὁ Σ., μὲ τὴν ἐποτιθέμενη ἀντίφαση ποὺ ἐφευρίσκει καὶ τὸν «ἐντυπωσιάζει»: ὅποιος διακηρύσσει «ὅτι ὀφείλουμε νὰ στηρίζουμε τὸ “κοινόν”», εἶναι ἔξ ἀντικειμένων δημοκράτης, ὄχι «πιθανῶς φασίστας», καὶ δὲν ἔχει οὔτε «ἐντονη» οὔτε «ἀτονη» ἐμμονή. Μὲ κάθε σεδασμὸ πρὸς τὸν Σ. καὶ τὸ ἔργο του, ἡ συγκεκριμένη ἀπόφασίς του δηλοῖ ἐπιπολαιότητα καὶ αὐταρέσκεια ἀνοικτα πρὸς κάθε ἐπιστημονικὸ ἥθος καὶ ἐπάρκεια: ὁ Σ. παρερμηνεύει αὐταποδείκτως τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἡρ., χρησιμοποιεῖ σημερινούς πολιτικούς ὅρους γιὰ τὴν ἀρχαιότητα, παραδίδει ὅτι ἡ Δημοκρατία (ἢ οἰκουμενικὴ, ὄχι ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ) ἐπινοήθηκε στὴν Ἑλλάδα, μὲ συνέπεια τὴν ἀνάπτυξη τῆς πολιτικῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ· σὲ ἐπίρροση δὲ τῆς ἐτυμολογίας του παραθέτει τρία ἀποσπάσματα τοῦ Ἡρ. περιέχοντα τὴ λέξη «κοινός», ἀποφάνεται πῶς «ἔχει ἐντονο ἰσχυριστικὸ χρωματισμό», τὸ σημαντικώτερο ἴσως κοσμολογικὸ ἀπόσπασμα, τὸ 30ό: «κόσμον τόνδε, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ’ ἦν αἰεὶ καὶ ἔστιν καὶ ἔσται πῦρ αἰεῖζων, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσπέννυμενον μέτρα» [«αὐτὸν ἐδῶ τὸν κόσμον, ποὺ εἶναι κοινός γιὰ ὅλα τὰ ἔμψυχα καὶ ἄψυχα ὄντα, δὲν τὸν ἔχει δημιουργήσει κανεὶς θεὸς καὶ κανεὶς ἄνθρωπος, ἀντιθέτως ἦταν καὶ εἶναι καὶ πάντα θὰ εἶναι πῦρ αἰεῖζω, πῦρ ποὺ ἀναφλέγεται καὶ σβῆνει σύμφωνα μὲ τοὺς αἰῶνιους κανόνες ἀρμονίας ποὺ διέπουν τὸ σύμπαν»].

Τὴ λέξη «κοινόν» περιέχει καὶ τὸ 89ο ἀπόσπ., ποὺ παραθέτει ὁ Σ.: «τοῖς ἐργηγορῶσιν ἓνα καὶ κοινόν

κόσμον εἶναι, τῶν δὲ κοιμωμένων ἕκαστον εἰς ἴδιον ἀποστρέφεται» [= «Ὅσοι εἶναι σὲ ἐγρήγορησιν ἔχουν συναίσθησις ὅτι ὁ κόσμος εἶναι ἓνας καὶ κοινός, ἀντιθέτως ὅσοι κοιμούνται (ἀδρανῶν), ἰδιωτεύουν ὁ καθένας στὸν δικό του κόσμο»]. Τὸ ἀπόσπασμα εἶναι εὐγλωττο, εἴτε κυριολεκτικὰ εἴτε μεταφορικὰ τὸ προσεγγίσουμε, ἀκόμη πιὸ εὐγλωττο ὅμως εἶναι τὸ ἀπόσπ. 44, ποὺ δὲν παραθέτει ὁ Σ.: «Χρὴ τὸν δῆμον μάχεσθαι ὑπὲρ τοῦ νόμου ὥσπερ τείχεος» [= «οἱ πολῖτες ὀφείλουν νὰ ὑπερασπίζονται τοὺς συντεταγμένους νόμους τῆς πολιτείας τους, ὅπως ἀκριθῶς καὶ τὰ σύνορα τῆς»]. Τὸ ἀκροτελεῦτο 121ο ἄρθρο τοῦ Συντάγματος (τὸ ἱστορικὸ 1-1-4 τοῦ προδικτατορικοῦ) λέει τὸ ἴδιο: «ἡ τήρηση τοῦ Συντάγματος ἐπαφίεται στὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων». Ὁ Κώστας Ἀξελός («Ὁ Ἡράκλειτος καὶ ἡ Φιλοσοφία», ἐκδ. Ἐξάντας, μετφ. Δημήτρης Δημητριάδης) δίνει μία ἐξαίρετη ἐρμηνεία (σελ. 196): «Ὁ ἄνθρωπος ζῇ μέσα στὴν πόλιν, ποὶ στηρίζεται στὸ νόμο, ὁ ὁποῖος τρέφεται ἀπὸ τὸ θεῖο νόμο. Ὁ θεῖος νόμος τρέφει τὸν κοινωνικὸ νόμο, ποὶ ἐμψυχώνει τὴν πόλιν, τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ὑπερασπίσῃ». Ὁ Ἡρ. συνεχίζει: «ξὺν νοῦδι λέγοντες, ἰσχυρίζεσθαι χρὴ τῶι ξινῶι πάντων, ὥσπερ νόμῳ, πόλιν, καὶ πολὺν ἰσχυροτέρως» [= «γιὰ νὰ μιλάμε μὲ φρόνησι, πρέπει νὰ ἀντλοῦμε τὴ σκέψιν μας ἀπὸ τὸ κοινὸ ποὺ ἐνυπάρχει καὶ διέπει τὰ πάντα, ὅπως οἱ νόμοι τὴν πόλιν καὶ ἀκόμα περισσότερον»] (ἀπόσπ. 114). Ὁ Σ. παραθέτει καὶ αὐτὸ καὶ τὸ 2ο ἀπόσπ.: «δεῖ ἔπεσθαι τῶι <ξινῶι, τουτέστι τῶι> κοινῶι. ξινὸς γάρ ὁ κοινός. τοῦ λόγον δὲ ἐόντος ξιννοῦ ζῶουσιν οἱ πολλοὶ ὡς ἰδίαν ἔχοντες φρόνησιν» [= «πρέπει νὰ ἀκολουθοῦμε τὸ κοινόν. Τὸ κοινὸ ἀφορᾷ σὲ κάθε διάστασις τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου, ἐνῷ ὅμως ὁ λόγος εἶναι κοινός, οἱ πολλοὶ ζοῦν σὰν νὰ ἔχουν δική τους φρόνησιν»].

* * *

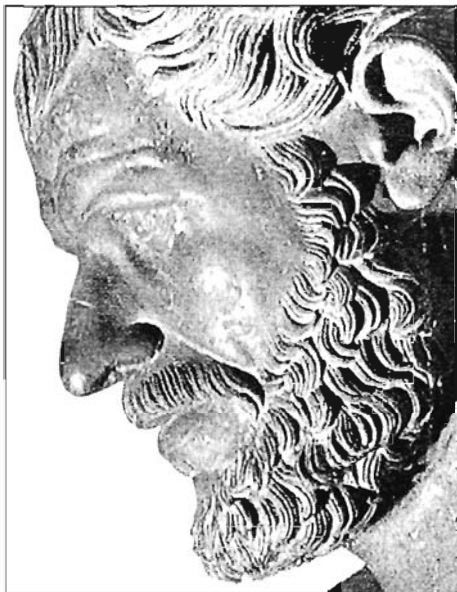
Τῆς προσοχῆς τοῦ Σ. διέλαθαν ἐπίσης ἡ φράσις τοῦ Λιογένη τοῦ Λαερτίου «Ἀντισθένης φησὶν ἐκχωρῆσαι (αὐτὸν) τὰ δελφῶ τῆς βασιλείας» [= «ὁ Ἀντισθένης ἀναφέρει πῶς ὁ Ἡρ. ἐκχώρησε τὸ βασιλικὸ ἀξίωμα στὸν ἀδελφὸ του»] καὶ τοῦ Κλήμη τοῦ Ἀλεξανδρέα, ποὺ στοὺς «Στοιματεῖς» γράφει: «Μελαγχόμαν τὸν τύραννον ἔπεισεν ἀποθέσθαι τὴν ἀρχήν» [= («ὁ Ἡρ.) ἔπεισε τὸν τύραννο Μελαγχόμα νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὴν ἐξουσία»].

Ὁ «πιθανῶς φασιόστας» Ἡράκλειτος λέει ἀκόμα ὅτι: «κάματός ἐστι τοῖς αὐτοῖς μοχεῖν καὶ ἀρχεσθαι» (ἀπόσπ. 84) [= «εἶναι ἐπαχθές νὰ ἐξουσιάζεσαι ἀπὸ αὐτοὺς στοὺς ὁποίους προσφέρεις καὶ τὴν ἐργασία σου»]. Ἀμερίμνος ὁ Σ. προβαίνει ἀπτόητος σὲ ἴδιες διαπιστώσεις: «Πουθενὰ δὲν μπόρεσα νὰ δω μίαν διαφωτιστικὴ ἐξήγησι γι' αὐτὸ τὸ «κοινόν», ποὶ ἡ ἀναφορά του ἀπὸ κάποιον ὅπως ὁ Ἡρ. ξαφνιάζει. Σ' ἐναπ' τὰ ρητά του ἀναφέρει περὶ τὸ ἐξῆς: ἓνας ἄριστος ἄνθρωπος ἰσοδυναμεῖ γιὰ μένα μὲ δέκα χιλιάδες μέτριους ἀνθρώπους. Ὡρισμένες φορὲς θυμίζεῖ πολὺν ἐντονα τὸν Νίτσε – τὸν μεγάλον «φασίστα». Ἀπ' τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἐριδα μποροῦν νὰ προκύψουν ὅλα τὰ καλὰ πράγματα» (σ. 82).

Τὸ ἀπόσπασμα στὸ ὁποῖο ἀναφέρεται ὁ Σ. εἶναι τὸ 49ο: «εἰς ἐμοὶ μύριοι, εἰν ἄριστος ἦι» [= «κατὰ

Ἡρδιν Σχρόντιγκερ. Διακατεχόμενος ἀπὸ ἀκραῖο φιλοεδραϊσμὸν (ἐγκατέλειψε τὴ θέση του ὡς καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου τὸ 1933, δηλώνοντας ὅτι τὸν ἐνωχλοῦσε ἡ γερμανικὴ ἀντιεδραϊκὴ πολιτικὴ) ἔφθασε στὸ σημεῖο νὰ ἐξομοιώνῃ τὸν Ἡράκλειτο μὲ τοὺς σύγχρονους του ναζιστές!

Ὁρειχάλκινη κεφαλὴ τοῦ Ἡρακλείτου, ἔργο τῶν Ἑλληνιστικῶν χρόνων. Ὁ μέγας Ἐφέσιος παραμένει ἀκόμη σκοτεινός καὶ ἀπλησίαστος ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ μεγαλύτερα πνεύματα τῆς Νεώτερης Ἑποχῆς.

χρεώνται ὁμίλῳ, οὐκ εἰδότες ὅτι οἱ πολλοὶ κακοί, ὀλίγοι δὲ ἀγαθοί» [= «τί μυαλό καὶ τί λογικὴ ἔχουν οἱ πολλοί; θαυμάζουν τοὺς λαϊκοὺς τραγουδιστές κι ἔχουν γιὰ δάσκαλο τὸν ὄχλο, ἀγνοώντας ὅτι «οἱ πολλοὶ εἶναι κακοὶ καὶ λίγοι εἶναι οἱ καλοὶ»»]. Παρ' ὅλ' αὐτά: «Ξιρὸν ἐστὶ πᾶσι τὸ φρονεῖν» [= «ἡ φρόνησις εἶναι κοινὴ γιὰ ὅλους»] (ἀπόσπ. 113), καὶ «ἀνθρώποισι πᾶσι μέτεστι γινώσκειν ἐωρτοῦς καὶ σωφρονεῖν» [= «ὅλοι οἱ ἀνθρώποι ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ γνωρίσουν τοὺς ἑαυτοὺς τοὺς καὶ νὰ ἀποκτήσουν σωφροσύνη»] (ἀπόσπ. 116). Στὸ 121ο ἀπόσπ. με ἀφορμὴ τὸν ἐξοστρακισμό τοῦ φίλου του ὀλιγαρχικοῦ Ἑρμοδώρου λέει: «ἄξιον Ἐφεσίοις ἡθροδὸν ἀπάγξασθαι πᾶσι καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὴν πόλιν κατελεγεῖν» [= «ὅλοι οἱ Ἐφέσιοι ἀπὸ ἐφημερίας ἡλικίας καὶ πάνω ἀξίζει νὰ κρεμασθοῦν καὶ ν' ἀφήσουν τὴ διοίκησιν τῆς πόλεως τοὺς ἀνθρώπους»].

Ὁ ἐπιθετικὸς καὶ ἀδιάλλακτος τόνος τοῦ Ἡρ. κατὰ πάντων Ὀμηρου, Ἀρχιλόχου, Ἡσιόδου, Πυθαγόρα κ.ά. – καὶ τὸ περίφημο «σκοτεινὸ» ὕψος του δίδουν ἀφορμὲς γιὰ διάφορες ἐρμηνείες, ὅπως καὶ ἡ φαινομενικὴ «ἀντιδημοκρατικότητά» κάποιων ἀποφθεόν του: «Νόμος εἶναι καὶ ἡ ἱταρχὴ στίς ἐπιθυμίας ἐνός» λέει στὸ 33ο ἀπόσπ., ἀναφερόμενος (ἂν περιορισθῶμε στὴν πολιτικὴ χροιά τοῦ ἀποσπάσματος) σὲ ἔκτακτες περιπτώσεις, ὅπως τεκμαίρεται ἀπ' τὴν χρῆσιν τοῦ «καί»: «νόμος καὶ ὑπολῆμι πείθεσθαι ἐνός», πέραν τοῦ δήμου φυσικά, γι' αὐτὸ χρησιμοποιεῖ τὴ λέξιν «βουλή», ποὺ σημαίνει πρόθεσις, ἐπιθυμία ἀλλὰ καὶ βουλευτήριον.

Τεκμαίρεται ἐπίσης ὅτι ὁ Σ. εἶναι ἰδιαιτέρως ἐπιλήσιμων: ἡ πατρίδα του ἀποτέλεσε ἕναν ἀπ' τοὺς τρεῖς πόλους τοῦ Ναζισμοῦ, ὧφειλε συνεπῶς νὰ εἶναι προσηκτικώτατος μιλώντας γιὰ πόλεμο καὶ φασίστες, μετὰ ἢ χωρὶς εἰσαγωγικά. Καὶ δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀμετροεπής. Παραποιεῖ καὶ τὶς ἀπόψεις τοῦ Ἡρ. παίζοντας μετὰ τὴ λέξιν «πόλεμος»: τὴν χρησιμοποιεῖ ἔτσι, ὥστε νὰ μὴ διακρίνεται ἡ κυριολεκτικὴ ἀπ'

τὴ γνώμη μου ἕνας ἰσοδυναμεῖ μετὰ μύριους, ἐφ' ὅσον εἶναι ἄριστος»] ποὺ σὲ διασταλτικὴ ἐρμηνεία λέει: «κάθε ἄριστος στὸν τομέα του ἰσοδυναμεῖ μετὰ δέκα χιλιάδες μέτριους». Τὸ αὐτονόητο, ὅτι ὁ Ντοστογιέφσκι π.χ. ἰσοδυναμεῖ μετὰ δέκα χιλιάδες συγγραφεῖς αἰσθηματικῶν ἢ μετρίων μυθιστορημάτων καὶ ὅ,τι δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ ὁ Σ., ἀποτελοῦν λοιπὸν «φασισμό». Ἐπιπλέον συνδέει ὑποὐλισμαῖα τὸν Ἡρ. μετὰ τὸν «μεγάλον φασίστα» Νίτσε (ποὺ κατηγορήθηκε ὅτι «ἐνέπνευσε» τὸν Ναζισμό), ἐκφραζόμενος καὶ ἐσφαλμένα: ἔξ ὀρισμοῦ ὁ Νίτσε θυμίζει τὸν Ἡρ. καὶ ὄχι τὸ ἀντίθετο.

Οἱ πολλοὶ – καὶ ἡ θέσις τους στὴν κοινωνία – ἀπασχόλησαν συχνὰ τὸν Ἡρ.: «Αἰρεῖνται ἐν ἀντὶ πάντων οἱ ἄριστοι, κλέος ἀένανον θνητῶν, οἱ δὲ πολλοὶ κεκόρηνται ὅκωσπερ κτήνεα» [= «ἀπ' ὅσα ὑπάρχουν ἐν ζῳῇ, οἱ ἄριστοι ἐπιλέγουν ἕνα: τὸ νὰ μείνῃ αἰὼνα μετὰ τοὺς ἀνθρώπους ἡ δόξα τοῦ ὀνόματός τους. Οἱ πολλοὶ ἀρκοῦνται στὸ νὰ χορταίνονται σὰν τὰ κτήνη»] (29ο ἀπόσπ.), λέει μετὰ τὴ γνωστὴ του σκληρότητα, χρησιμοποιώντας τὴ λέξιν «ἄριστος» μετὰ ἀξιολογικῆ, ὄχι πολιτικῆς χροιάς. Στὸ ἀπόσπ. 104 γράφει: «τίς γὰρ αὐτῶν νόος ἢ φρήν; δῆμων αἰδοῖσι πείθονται καὶ διδασκάλῳ

τὴ μεταφορική σημασία της. Γράφει: «ἀπ' τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἔριδα προκύπτουν ὅλα τὰ καλὰ πράγματα!» Καὶ «πιθανῶς “φασίστας”» ὁ Ἡρ. καὶ πολεμοχαρής, κατὰ τὴν ἀπόφανση τοῦ Σ. τρία μόλις χρόνια μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον. Εἶναι περιττὸ δέδαια νὰ τονίσω ὅτι ὁ Σ. παραλείπει νὰ ἀναρωτηθῇ, τόσο γιατί οἱ ναζιστές χρησιμοποίησαν τὸν Νίτσε, ὅσο καὶ γιατί ὑποδύονταν τοὺς θαυμαστὲς (οἰκ) τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας, πού ὑπῆρξε τὸ πρωταρχικὸ πολιτιστικὸ θῦμα-στόχος τους: τὴ μεγάλη ἔκθεση, ποῦ ἐγίνετο πέρσι στὸ Βερολῖνο μὲ τίτλο «Κλασικὸς Πολιτισμός: Ἰδέα ἢ Πραγματικότητα» (τίτλος πού θυμίζει γνωστὴ φράση τοῦ Φρόυντ, ὅταν ἀνέβηκε στὴν Ἀχρόπολη), μίαι ταινία τῆς Ρίφενσταλ «μὲ χιτλερικές παρελάσεις, ὅπου τὸ κλασικὸ γίνεται ὄχημα γιὰ νὰ περάσῃ ὁ φασισμός». Ἐπεχείρησαν ὄντως αὐτὴν τὴν χυδαία φαιδρότητα οἱ χιτλερικοί. Μόνο πού τὸ κλασικὸ διακηρύσσει: «ἡ ἐν δημοκρατίῃ πενίη τῆς παρὰ τοῖς δυναστήσι καλεσμένης ἐνδοξαμονίας τοσοῦτόν ἐστι αἰρετώτερη, ὅσον ἐλευθερίῃ δουλείης» [= «ἡ φτώχεια στὴ δημοκρατία εἶναι τόσο προτιμότερη ἀπ' αὐτὸ πού οἱ τύραννοι ἀποκαλοῦν εὐημερία, ὅσο ἡ ἐλευθερία ἀπ' τὴ δουλεία»] (Δημόκριτος, ἀπόσ. 251) καὶ «ἰὼ (ἀλλοίμονο) τυραννί, θαρδάρων ἀνδρῶν φίλη» (Πλούταρχος, «Πῶς οἱ νέοι πρέπει νὰ προσεγγίζουν τὴν ποίηση» 36 Φ).

Ὅσο γιὰ τὸν Νίτσε καὶ τὸ πῶς καὶ ἂν οἱ ἀπόψεις του ἀποτέλεσαν ἰδεολογικὸ ὑπόδαρμον τοῦ Ναζισμού, ὁ Σ. εἶχε ὡς γεγρανόμενος τὴν εὐκαιρία νὰ διαβάσῃ στὸ πρωτότυπο «Χαρούμενη Ἐπιστήμη», κεφ. «ἐμεῖς οἱ ἀπάτριδες», σελ. 202, ὅπου γράφει: «ἀπ' τὴν ἄλλῃ ὅμως ἐμεῖς οἱ ἀπάτριδες δὲν εἴμαστε ἀρκετὰ “Γερμανοί”, μὲ τὴν ἔννοια μὲ τὴν ὁποία χρησιμοποιεῖται συνεχῶς σήμερα ἡ λέξις “Γερμανός”, ὥστε νὰ μπορούμε νὰ γίνουμε συνήγοροι τοῦ φυλετικοῦ μίσους καὶ νὰ χαιρώμαστε μὲ τὴν ἐθνικιστικὴ χροιά τῆς καρδιάς καὶ τοῦ δηλητηριασμοῦ τοῦ αἵματος, πού κάθουν σήμερα τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης νὰ στήνουν σύνορα καὶ νὰ ὀχυρώνονται, σὰν νὰ πρόκειται γιὰ καραντίνα». Στὸ «Ἰδὲ ὁ ἄνθρωπος», σελ. 30, γράφει: «...λὲς καὶ δὲν ἦταν καταδικασμένη ἀπ' τὴν ἀρχὴ ἡ ἀπόπειρα συνένωσης τοῦ “κλασικοῦ” καὶ τοῦ “γερμανικοῦ” σὲ μίαν μοναδικὴν ἔννοια. Ἀκόμη περισσότερο, εἶναι ἀστεία: σκεφθῆτε ἕναν κάτοικο τῆς Λειψίας μὲ κλασικὴ μόρφωση!». (Καὶ τὰ δύο βιβλία στὴν ἐκδοτικὴ Θεσσαλονίκης μετὰφ. Ζήση Σαρίκα.) Αὐτὸ πού θεωροῦσε ὁ Νίτσε «ἀστεῖον», ὁ Χίτλερ τὸ ἔκανε ἐφιάλη γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ τὸν ἴδιο ἐφιάλη ζωντανεύουν ὅσοι ἀκόμη καὶ σήμερα ἐπιχειροῦν ἐσκεμμένα ἢ ὄχι νὰ ταυτίσουν τὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα μὲ τὸν χιτλερικό ζόφο.

Τὶ προσθεῖναι ὅμως ὁ Ἡρ. γιὰ τὸν πόλεμον; «Εἰδέναι δὲ γὰρ τὸν πόλεμον ἔοντα ξυνόν, καὶ δίκη ἔριν, γινόμενα πάντα κατ' ἔριν καὶ χρεῶν» (ἀπόσπ. 80) [= «Πρέπει ὅλοι νὰ γνωρίζουν ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι κοινὸς καὶ σύμφυτος σὲ ὅλα τὰ ὄντα, ὅτι ἡ δικαιοσύνη εἶναι διχόνοια, ὅτι ὅλα τὰ κινεῖ ἡ ἔρις, καὶ ὅτι ὅλα γίνονται κατ' ἀνάγκην»]. Ἐπίσης ὅτι «πόλεμος πάντων μὲν πατήρ ἐστίν, πάντων δὲ βασιλεὺς, καὶ τοὺς μὲν θεοὺς ἔδειξε τοῖς δὲ ἀνθρώποις, τοὺς μὲν δούλους ἐποίησε, τοὺς δ' ἐλευθέρους» (53) [= «Ὁ πόλεμος εἶναι ὁ πατέρας ὅλων τῶν ἐξελίξεων, εἶναι ὁ βασιλιάς τῶν πάντων. Αὐτὸς ἀνέδειξε καὶ τοὺς θεοὺς, αὐτὸς καὶ τοὺς ἀνθρώπους. ἄλλους ἐκ τῶν ὁποίων κατέστησε δούλους καὶ ἄλλους ἐλευθέρους»]· καὶ (22) «Ὁ Ἡρ. ψέγει τὸν Ὀμηρὸ πού ἔγραψε “μακάρι νὰ ἐξαφανίζοταν ἡ ἐχθρότητα καὶ ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους”. Γιατὶ δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀρμονία στὸν κόσμον, ἂν δὲν ὑπῆρχε τὸ ὀξύ καὶ τὸ θαρὴ, οὕτε ζῶα καὶ ἀνθρώποι θὰ ὑπῆρχαν χωρὶς τὸ θηλυκὸ καὶ τὸ ἀρσενικόν, πού διακρίνεται ἐχθρικά τὸ ἓν πρὸς τὸ ἄλλο» [= «Ὁ Ἡρ. ἐπιτιμᾷ τῷ ποιήσαντι, “ὡς ἔρις ἐκ τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων ἀπόλοιτο”. Οὐ γὰρ ἂν εἶναι ἀρμονίαν μὴ ὄντος ὀξέος καὶ ὑαρέος, οὐδὲ τὰ ζῶα ἄνευ θήλεος καὶ ἀρρενος ἐναντίων ὄντων»].

Ὁ Ἀξελὸς γράφει σχετικὰ (δ.π., σελ. 192): «Τὸ πρῶτον πρᾶγμα πού στοχάζεται ἡ σκέψις τοῦ Ἡρ. εἶναι ὁ πόλεμος. Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι καθόλου οὔτε ἀποκλειστικὰ μίαι δύναμις κοινωνική. Ὁ πόλεμος εἶναι μίαι ὑπέρτατη δύναμις, πού ἀποκαλύπτεται στὸ ἐσωτερικόν τῆς ὁλότητος. Σὰν δύναμις ἀληθινὰ θεία, ὁ πόλεμος εἶναι ὁ πρωταίτιος τοῦ γίνεσθαι πού ἀντιπαραβάλλει καὶ ἐνώνει τὰ ἀντίθετα». Καὶ κατανοώντας τὴν πολὺπλοκὴ προσωποποίηση τοῦ Ἡρ. ἐπισημαίνει: «ἦταν ταυτόχρονα ἀντι-

Πέροης, ἀντιδημοκρατικός καὶ ἀντίπαλος τῶν ἀριστοκρατῶν» (σελ. 37). Ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος διασωίζει τὸν ἐξῆς χαρακτηρισμὸ τοῦ Τιμῶνος γιὰ τὸν Ἡρ.: «ὀχλολόιδος» [= αὐτὸς ποὺ λοιδορεῖ τὸν ὄχλο]. Ἡ λέξι διασαφηνίζει τὴν εἰκόνα: ὁ Ἡρ. λοιδορεῖ τὸν δῆμο, ὅταν αὐτοῦ ποδιᾶζεται ἢ ἀνέχεται νὰ τὸν ὑποδιᾶξουν σὲ ὄχλο.

Τὰ ἐρωτήματα ποὺ συνελπῶς προκύπτουν δὲν εἶναι γιατί ἰσχυρίζεται ὅσα ἰσχυρίζεται ὁ Σ., ὅπως ἔχει κάθε δικαίωμα, οὔτε γιατί οἱ ἐκδότες δὲν ἔκαναν μίαν σχολιασμένη ἐκδοση. Τὰ ἐρωτήματα εἶναι, ὡς πότε θὰ ἀκοῦμε ἄλλους νὰ λένε ὅ,τι θέλουν γιὰ μᾶς καὶ νὰ μὴν ἀπαντᾶμε (στὸν Μπερνάλ ἀπάντησε ὁ Λέφκοβιτς, τὰ τῆς βερνολινέζικης ἐκθεσης μένονιν ἀναπάντητα κ.ά.) καὶ γιατί δὲν ἀναπτύσσουμε δικές μας πρωτότυπες θεωρίες γιὰ βασικά ζητήματα ποὺ μᾶς ἀφοροῦν, ἐνῷ ὅλες σχεδὸν οἱ θεμελιώδεις μελέτες καὶ οἱ ἀνασυστάσεις τῶν κειμένων ἔχουν γίνῃ ἀπὸ μεγάλους ξένους φιλολόγους καὶ μελετητές, τοὺς ὁποίους διισχυρίζομαι δὲν ἔχει τιμῇ ποτὲ ἡ ἐλληνικὴ πολιτεία, ἐκτὸς ἐλαχίστων: «Οἱ Ἕλληνες ἱπερηφανυνόμαστε ὅτι εἴμαστε ἀπὸγονοὶ τῶν ἀρχαίων, ἀλλὰ γιὰ νὰ μάθουν τί ἔλεγον, πρέπει νὰ προσφύγῃ σὲ μελέτες Ἀντιζῶν» («Τοῦ Κορνήλιου Καστοριάδη», ἐκδ. Πόλις, σελ. 119). Εἶναι, νομίζω, ὥρα νὰ ἀφουγκρασθοῦμε τὸν Ἑλῆτη: «τὴν μοῖρα τοῦ Ἥλιου δὲν θὰ πῇ κανένας, τὴν μοῖρα τοῦ Ἥλιου θὰ τὴν ποίημε (καὶ) ἐμεῖς».

Νὰ τονίσω τελειώνοντας ὅτι ὁ Σ. ἀκολουθεῖ τὴν ἐξῆς μέθοδο: ἀρχικῶς ἐπαινεῖ ὁποῖον προσωκρατικὸ φιλόσοφο μελετᾷ καὶ ἐξετάζοντας τ' ἀποσπάσματα τοῦ ἐπιτίθεται, ξεχνώντας νὰ θυμίσῃ στοὺς ἀναγνώστες δύο πράγματα: ὅτι καθένας τοὺς ἔχει φτειάξει μίαν αὐτόνομη κοσμοθεωρία, ποὺ μαζὶ μὲ τίς ὑπολοιπές συγκροτοῦν μίαν πλήρη καὶ σύγχρονη ἐξηγήσιν τοῦ κόσμου, στὴ γενικὴ τὴν θεώρησιν (π.χ. πόσο μοιάζει ἡ θεωρία τοῦ Μελίσσου γιὰ ἓνα ἢ πολλὰ σύμπαντα μὲ τίς ἀπόψεις τοῦ Χόκινγκ;) καὶ ὅτι ἀπ' τὰ ἔργα τοὺς ἔχουν μείνει ψήγματα: ἀπ' τὰ 61 βιβλία τοῦ Δημόκριτου ἀποσπάσματα δέκα σελίδων, ἀπ' τὸν Ἀναξίμανδρον τέσσερις γραμμὲς κ.λπ., ἐνῷ ὅ,τι ὁρέθηκε, ὁρέθηκε σὲ κείμενα μεταγενεστέρων συγγραφέων - τὸ τελευταῖο τὸ ἀναφέρει μίαν φορά.

Υ.Γ. Οἱ με ταφύσεις τῶν ἀποσπασμάτων εἶναι τοῦ συγγραφέα.

Ἀλέξανδρος Ἀσωνίτης

Συγγραφέας: (Βιβλία τῶν: Ἡ Συνάντησις τῆς Αἰωνιότητος καὶ «Αἶων» Ὑδωρ.)

Σημ. τοῦ Ἐκδότη: Ἐπιθυμοῦμε πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ ὀρθοῦ σκεπτικοῦ τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Ἀλ. Ἀσωνίτη νὰ προσθέσουμε τὰ ἐξῆς:

Τὰ δύο «ὦν οὐκ ἄνευ» στοιχεῖα κάθε φασισμού εἶναι α) τὸ ἰδεολόγημα καὶ β) τὸ μαζικὸ κίνημα. Καὶ τὰ δύο αὐτὰ ὡς ἱστορικὰ φαινόμενα ἀπουσιάζουν ἀπολύτως ἀπὸ τὸν προχριστιανικὸν κόσμον (ὁ πρῶτος διδάξας ἀμφότερα εἶναι ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἀκολούθησαν τὸ Ἰσλάμ, ὁ Μαρξισμὸς, ὁ Φασισμὸς, ὁ Ναζισμὸς κ.ά.). Γιὰ τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Κόσμον ἡ ἔννοια τοῦ «Φασισμού» καὶ ὁ τύπος τοῦ «φασίστα» εἴτε ὡς ὁπαδοῦ εἴτε ὡς ἡγέτη μαζικοῦ κινήματος οὔτε νοοῦνται οὔτε ὑπάρχουν. Εἰδικὰ ὅταν πρόκειται γιὰ τὸν Ἡράκλειτον, τὸν πιὸ ἀντιπροσωπευτικὸν αὐτὸν ψυχολογικὸν τύπον τῆς ἱστορίας ὡς ἀπόλυτη μοναχικότητα-ἀτομικότητα καὶ ὡς ἀπόλυτη ἀντιμαζικότητα, ὁ χαρακτηρισμὸς «φασίστας» μπορεῖ νὰ τοῦ δοθῇ μόνο ἀπὸ ἄτομα ποὺ προβάλλουν, σὰν κινηματογραφικοὺς προβολεῖς τὸν ψυχοπνευματικὸν τοὺς ἑσῶ κόσμον στὴν ὁθόνη τοῦ ἑξῶ κόσμου. Ὁ Ἡράκλειτος οὔτε «συμμετέχει» οὔτε «δὲν συμμετέχει» στὰ δρώμενα στὴν πολιτεία-κοινωνία, ἀπλῶς «σημαίνει» (= ἀποκαλύπτει τὶς **σημασίες** τοὺς), ὅπως θὰ ἔγραφε ὁ ἴδιος - πράττει δηλαδὴ κάτι τὸ ἐξόχως δημιουργικὸ καὶ καθοριστικὸ γιὰ τὸ πολιτικὸ γίγνεσθαι. Συνεπῶς ὁ Σχρόντιγκερ, ὅπως ὅλοι οἱ διανοούμενοι τῆς μεταχριστιανικῆς ἐποχῆς, θλέπει στὴν πολιτικὴν σκέψιν τοῦ Ἡράκλειτου μίαν παραλλαγήν τῆς δικῆς του (στρεβλωμένης ἀπὸ τίς ἰδεολογικὰς κακώσεις τῆς ἐποχῆς του) πολιτικῆς σκέψης: τὸ ἴδιο ἀκριβῶς παθαίνει καὶ ὁ Ἀξελός, ποὺ θλέπει δῆθεν ἀναφορὰς τοῦ Ἡράκλειτου στὸν «θεῖον νόμον», καὶ στὴν «θεία δύναμιν», ἀποδίδοντας ἔτσι στὸν μεγάλο Ἐφέσιο ἄθεο τίς δικές του μεταφυσικὰς ἀγκυλώσεις. - **Δ.Ι.Α.**

Νά πατάσσονται οι «άντισημίτες»

Το σεπτόν Έθραικόν Ίδρυμα Σμιόν Βίξενταλ εξέδωσε ταξιδιωτική οδηγία νά μήν επισκεφθοῦν τήν Ἑλλάδα κατὰ τήν διάρκειαν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων οἱ Ἑβραῖοι, ἐπειδή βλέπουν ὅτι στήν χώρα μας θροίσκεται σέ ἔξαρση ὁ ἀντισημιτισμός. Κατόπιν αὐτοῦ, σύσσωμος ἡ Ἑλληνική δοῦλη πρέπει –ἀφ’ οὗ εὐχαριστήση θεοῦ τήν διοίκηση τοῦ πανσέπτου ἰδρυματος γιά τήν ἀνωτέρω ἀπόφαση– νά ζητήσῃ δι’ αἰτήσεως, εὐλασιῶς ὑποαλλομένης, ὅπως ἡ ἐν λόγῳ ταξιδιωτική οδηγία μετατραπῇ σέ ἀορίστον χρόνον. Ἐάν ἡ παροῦσα κυύερνηση –κατόπιν τῶν καταλλήλων ἐνεργειῶν– πετύχῃ τὸ ἀνωτέρω ἀποτέλεσμα, πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι ὄχι μόνον θά προσφέρῃ τεραστίαν ὑπηρεσίαν σ’ αὐτήν τήν χώρα καί τὸν λαό της, ἀλλὰ καί τὸ κόμμα τὸ ὁποῖο σήμερα κυοερνᾷ τήν Ἑλλάδα θά πετύχῃ περίλαμπρη καί σαρωτική νίκη ἐπὶ τῆς δυναμικῆς ἐπερχομένης Ν.Δ. Τὰ καλὰ τὰ ὁποῖα θά προκύψουν, ἂν τὸ Ἅγιον Ἂδρυμα Σμιόν Βίξενταλ στέρξῃ στήν αἰτήσή μας καί ἐκδώσῃ τήν ἀνωτέρω ἀπόφαση, εἶναι πάρα πολλά, παραθέτι· δὲ μερικά ἐξ αὐτῶν. α) Θά ἐξαληφθῇ πλήρως καί ὁριστικῶς ὁ ἀντισημιτισμός. β) Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θά ἀγαπήσῃ κυριολεκτικὰ τοὺς Ἑβραίους. γ) Θά ἐξαλειφθῇ ὁ φόβος τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν κατὰ τήν διάρκειαν τῆς Ὀλυμπιάδος, ἀλλὰ καί διὰ παντός στήν χώρα μας. δ) Θά δοῦμε καμμιὰ δεκάρα στήν τσέπη μας, πού τώρα κάποιοι ἀσυνειδήτου Ἑβραῖοι μᾶς τὴν κλέδουν μὲ τὸν ἄλφα ἢ ὀβητα τρόπο, τρόπο πού μόνον αὐτοὶ γνωρίζουν ἄριστα. Τέλος, γιὰ νά μήν μακρογορῶ, ὁ κατάλογος τῶν ὠφελειῶν εἶναι πολὺ μεγάλος τόσο σὲ ἡμέσες ὅσο καί σὲ ἔμμεστες, παρὰπλευρες πού λένε ὠφέλειες.

Πρὸς χάριν τῆς ἐπιτενύξεως τῶν παραπάνω ἐκτεθέντων πρέπει τὸ Ἑλληνικὸ κράτος νά δεσμευθῇ ὅτι θά λογοκρίνῃ κάθε εἶδηση, ἡ ὁποία θά ἀφορᾷ σέ κάποια ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα θά διαπραχτοῦν οἱ Ἑβραῖοι ἢ ἀπὸ ἀνάγκη –χάριν κέρδους ἅς ποῦμε– ἢ ἀπὸ... συνήθεια. Παρ’ ὅλα αὐτὰ μέσα μου μιὰ φωνὴ μοῦ λέει ὅτι τὸ εὐαγές αὐτὸ Ἂδρυμα ἄλλοι τὸ πάει. Θέλει καί ἀντισημιτισμός νά ὑπάρχῃ καί οἱ Ἑβραῖοι νά περιδιασφαίνων κατὰ δουλίῃσιν τήν Ἑλλάδα. Ὅταν ζητοῦν προστασία ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ πολιτεία μὲ πρόσχημα τὴν περιστολὴ τοῦ ἀντισημιτισμοῦ, οὐσιαστικὰ ζητοῦν τὴν νομικὴν τοὺς κατοχύρωση μὲ θαρεῖς ποινὲς γιὰ τὸν παρὰδωτὴ Ἑλληνα, ὁ ὁποῖος ἤθελε ἀσκήσῃ κριτικὴ γιὰ τὰ ὅσα «θεάρεστα» κάνουν, ἢ νά ἀνατρέψῃ τὰ διάφορα παραμύθια πού μᾶς πλασάρουν, ὅπως π.χ. ὁλοκαύτωμα, περιούσιοι κ.λπ. Τέτοια νομοθεσία –δίκην τρομονόμου– ἔχουν πετύχει νά καθιερώσουν ὑπὲρ τῶν σὲ πολλὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρες, ὅπως Γερμανία, Γαλλία κ.ά. Γιατὶ λοιπὸν νά μήν τὸ πετύχουν καί ἐδῶ; Τότε νά δῆτ’ ἐπ’ αὐτῶν. Ὅποιοι πῇ ὅτι ὁ Ἀαρὼν εἶναι γαμψομύτης, θά τρώῃ ἰσούια, ὅποιοι πῇ ὅτι ἡ Σάρα δὲν γνωρίζει τοὺς πατεράδες τῶν παιδιῶν της, δις ἰσούια. Ἀλίμονο σὲ ἐκείνον πού θά ἰσχυρισθῇ ὅτι οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶναι οἱ καλύτεροι ἄνθρωποι τοῦτον τοῦ πλανῆτη, ὅπως φιλόανθρωποι, ἀφιλοχρήματοι, συμπονετικοί, εὐεργέτες πρὸς ἀναξιοπαθοῦντας, γενναῖοι (πρὸ παντός), καθὼς καί φορεῖς κάθε ἀρετῆς καί ἀνωτέρων ἰδανικῶν. Αὐτὸς θά πρέπει νά τιμωρῆται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου διὰ θασσανιστηρίων διαρκείας τριῶν ἡμερῶν. Κάτι τέτοια μᾶλλον ἐπιχειροῦν νά ἐπιτύχουν. Γνωρίζω θεαίως ὅτι στήν χώρα μας ἔχουν καταργηθῇ τὸσον τὰ ὑσσανιστήρια ὅσον καί ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, εἰδικὰ ὅμως γιὰ τέτοια ἀδικήματα –τί ἰδικήματα, ἐδῶ πρόκειται γιὰ εἰδεχθῇ ἐγκλήματα– πρέπει νά ἐπανέλθουν καί τὰ θασσανιστήρια καί ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου διὰ τροποποιητικοῦ νόμου, μὴν πῶ καὶ ἀναδρομικῆς ἰσχύος. Ἄν γιὰ τοὺς ἀνωτέρω παραβάτες ἰσχύουν οἱ ἐν λόγῳ ποινές, δὲν γνωρίζω καί δὲν φθάνει τὸ μυαλό μου τί πρέπει νά ἰσχύσῃ γιὰ ἐκείνους τοὺς δδελυροὺς ὕβριστάς, οἱ ὁποῖοι ὀνοματίζουν τοὺς Ἑβραίους τοκογλύφους, μισανθρώπους, ληστὲς τῶν λαῶν, δολοπλόκους, δολοφόνους καί μὲ τόσους πολλοὺς ἄλλους ὕβριστικούς χαρακτηρισμούς, τοὺς ὁποῖους ἀκούω τακτικῶτα. Αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς μισροὺς καί ἀσεβεῖς (ἀσεβεῖς διότι ὕβριζον τὸν περιούσιο λαὸ τοῦ Γιαχῶ) πρέπει νά τοὺς παραδίδωμε στοὺς ὕβριζομένους καί αὐτοὶ –πιστέψτε με– θά τοὺς κάνουν, πρὶν τοὺς ἐξαποστείλουν, νά μαρτυρήσουν τὸ γάλα τῆς μάνας τους.

Ἐκθέτω τὸ θέμα προχείως, ἀλλὰ οἱ περιούσιοι κυοερνήτες τῆς πατρίδος μου εἶμαι νέθαιος ὅτι σὲ ἀγαστὴ συνεργασία μὲ τὸ καθαιγιασμένο Ἂδρυμα, θά ἐπεξεργασθοῦν σγῆδιον ἐξαιρετικόν, τὸ ὁποῖον θά θέσουν σὲ ἐφαρμογὴ χωρὶς χρονοτομῆ. Εἶμαι ἐπίσης θῆβαιος ὅτι τὸ πανιερώτατον Ἂδρυμα Σμιόν Βίξενταλ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν νομικὴν κατοχύρωση ἐπιδιώκει, ἀλλὰ δὲν μᾶς τὸ λέει στὰ ἴσια, τὸ πάει διὰ τῆς πλαγίας ὁδοῦ πού λένε, ἴσως φοβούμενο μήπως ὁ λαὸς τούτης τῆς χώρας τοὺς πάρη σῶακα καί τότε δὲν τοὺς ξεπλένει οὔτε ὁ Ἰορδάνης ποταμός.

Δέκων Δερκυλίδας

«ΟΥΔΕΠΟΤΕ ΘΑ ΕΠΙΔΕΙΞΩΜΕ ΑΣΕΒΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΕΛΑΤΗ»

**Ἡ ἠθικὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐμπόρων
καὶ ὁ «Ὅρκος» τους στὴ Στοὰ Πειραιᾶ**

Στὸ ἔτος 1956 ἓνα μέλος μιᾶς παρέας φοιτητῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν –φιλόλογος τώρα καὶ διδάσκων Ἑλληνικά μᾶλλον στὴν Αὐστραλίαν, ἐργαζόμενος τότε διὰ τὸν ἐπιούσιον ὡς ἐργάτης οἰκοδομῶν– εἶδε κατὰ τὶς ἐκσκαφές τοῦ οἰκοπέδου, ὅπου θὰ ἀνεγείρετο πολυκατοικία, μίαν σειρὰν μαρμαρίνων πλακῶν. Οἱ πλᾶκες αὐτὲς ἦσαν ἀφιερωμένες εἰς διάφορα ἐπαγγέλματα, εἰς μίαν δὲ ἐξ αὐτῶν ἀνέγνωσε τὸν Ὅρκον τῶν Ἐμπόρων καὶ ἀνεκοίνωσε τὸ γεγονός τοῦτο στὴν παρέαν του, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ κ. Πόπη Πασπαλιάρη, συνταξιούχος τώρα καθηγήτρια τῆς Ἑλληνικῆς Φιλολογίας.

Ἡ κ. Πασπαλιάρη ἐζήτησε ἀπὸ τὸν τότε συμφοιτητὴν της, τὸν Στράτον Καραϊτίδην, νὰ ἀντιγράψῃ ἀκριβῶς τὸ περιεχόμενον τῆς στήλης τοῦ Ὅρκου, πράγμα πού ἐγίνε καὶ μάλιστα μὲ κίνδυνον ἀπολύσεως τοῦ ἐν λόγω συναδέλφου συμφοιτητοῦ της, ὁ ὅποιος εἰσηλθεν ἀργὰ τὸ ἀπόγευμα στὰ θεμέλια τῆς οἰκοδομῆς, ἀντέγραψε ἐπιμελῶς τὸν Ὅρκον, τὸν ἔκρυψε μέσα στὰ ροῦχα του καὶ μετὰ ἔφυγε. Ὅμως ἐγίνε ἀντιληπτὸς ἀπὸ κάποιον τοῦ συνεργείου καὶ ἐξήγησε εἰς αὐτὸν τὴν παρουσίαν του αὐτὴν τὴν ὥραν ἐκεῖ, ὅτι δηλαδὴ ἔχασε τὸ πορτοφόλι του καὶ ἦλθε διὰ νὰ βρῇ τοῦτο, πράγμα πού ἐπέτυχε.

Ἀμέσως τὸ συνεργεῖον μπετόν, παρὰ τὸ προκεχωρημένον τῆς ὥρας(!!!), ἄρχισε νὰ προπαρασκευάζῃ καὶ νὰ ρίχνῃ μπετόν στὶς ἤδη καλουπωμένες στήλες καὶ οἱ πλᾶκες αὐτὲς ἐτάφησαν πλῆρον. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ὁ τότε φοιτητὴς καὶ σήμερα φιλόλογος ἔφυγε μᾶλλον διὰ τὴν Αὐστραλίαν, ὅπου καὶ ἴσως ἀκόμη νὰ διαμένῃ. Διεξάγω ἤδη ἔρευνες διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς διευθύνσεώς του, ὥστε νὰ ἐπικοινωνήσω μαζί του.

Τὸ ἐνδιαφέρον ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ διὰ τὸ περιεχόμενον τῶν ὑπολοίπων πλακῶν, τὶς ἐπιγραφές τῶν ὁποίων δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἀντιγράψῃ ὁ τότε... δρᾶστης καὶ φυσικὰ αὐτὲς παραμένουν στὰ περιμετρικὰ τοιχώματα τῆς πολυκατοικίας ἐκείνης, εὐρισκομένης –κατὰ τὶς ὑπάρχουσες πληροφορίες τὶς ὁποῖες μεταφέρω μὲ σχετικὴν ἐπιφύλαξιν– μᾶλλον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μπουμπουλίνας καὶ διασταυρώσεώς της μὲ τὴν ὁδὸν Καραῖσκου ἢ κάπου ἐκεῖ στὴν Τερψιθέαν Πειραιῶς. Τὴν

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

“ΠΑΣ ΤΙΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΣΤΟΔΙΣ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ,
 ΜΥΡΟΠΩΛΗΣ Ή ΣΥΚΟΠΩΛΗΣ Ή ΕΡΙΟΠΩΛΗΣ Ή ΕΡΙΟΥΡΓΟΣ,
 ΛΕΠΤΟΥΡΓΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΟΠΛΟΠΟΙΟΣ ΚΑΙ ΟΠΛΟΠΩΛΗΣ, ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΣ,
 ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΧΡΩΜΕΝΟΣ, ΜΗΔΕΠΟΤΕ
 ΔΜΝΗΜΟΝΕΙΝ, ΜΗΔΕ ΛΕΙΠΕΙΝ ΤΗΝ ΤΑΞΙΝ, ΜΗΔΕ ΜΙΜΕΙΣΘΑΙ ΤΟΙΣ
 ΚΑΤΑΧΡΩΜΕΝΟΙΣ ΤΟΥΣ ΠΟΛΙΤΑΣ.
 ΠΑΝΤΕΣ ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ, ΛΑΒΟΝΤΕΣ ΤΑ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ,
 ΕΙΣΟΜΟΣΑΣΘΑΙ
 I. ΜΗΔΕ ΤΟΙΣ ΝΟΜΟΙΣ ΠΑΡΑΒΑΣΙΝ ΠΟΙΟΥΜΕΘΑ, ΜΗΔΕ ΤΑ ΙΕΡΑ
 ΛΕΙΠΩΜΕΝ, ΜΗΔΕ ΤΟΙΣ ΑΓΟΡΑΣΤΑΙΣ ΔΣΕΒΕΙΑΝ ΕΠΙΔΕΙΞΩΜΕΝ.
 II. ΕΑΝ ΔΕ ΑΛΛΑ ΠΛΗΝ ΤΟΥΤΩΝ ΠΟΙΗΣΩΜΕΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ
 ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΝ ΚΛΗΤΕΥΟΜΕΝΟΙ, ΤΑ ΝΟΜΙΜΑ
 ΑΠΟΔΟΣΩΜΕΝ ΚΑΙ ΤΙΜΩΡΙΑ ΕΠΙΣΤΩΜΕΝ, ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΤΟΩΝ ΤΗΣ
 ΑΓΟΡΑΣ ΕΣ ΦΥΓΕΙΝ ΥΠΟΧΡΕΟΥΜΕΘΑ.
 III. ΜΗΔΕΠΟΤΕ ΔΕ ΤΑ ΨΕΥΔΗ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΗΛΩΚΟΣΙ
 ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ ΞΕΣΤΙΝ, ΜΗΚΕΤΙ ΕΝ ΤΗ ΑΓΟΡΑ ΓΡΑΦΕΙΝ.
 IIII. ΠΑΣ Ο ΠΑΡΑΒΑΙΝΩΝ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ, ΟΥΚ ΟΙΚΤΟΝ ΔΙΟΣ ΕΙΝΑΙ
 ΑΛΛΑ ΤΙΜΩΡΙΑΝ, ΔΙΑ ΚΟΙΝΗΣ ΨΗΦΟΥ ΛΑΜΒΑΝΕΙ.”

* Διατηρείται ή όρθογραφία του κειμένου, ως ήτο στην πλάκα.

Έρευνα την συνεχίζω και έλπίζω νά έντοπίσω τήν... άκουσίως άμαρ-
 τωλήν πολυκατοικίαν και τάφον τών πλακών.

Ειδικά Σχόλια.

Οί έμποροι στην Άρχαίαν Ελλάδα ήσαν μία τάξις τής κοινωνίας, ή όποία άπελάμβανε μεγάλης έκτιμήσεως και δια τόν λόγον αυτόν είχαν θεοπισθη νομικές διατάξεις ρυθμίζουσες τά τών έμπορικών συναλλαγών. Είναι δεδαιώς γεγονός ότι στις **άληθεϊς** Δημοκρατίες λειτουργεί τó δί-
 δυμον **«έπαινος και τιμωρία»** και όχι μόνος ό έπαινος ή μόνη ή τιμωρία.

Τήν φιλοσοφίαν αυτήν, τήν εύρισκομένην άπανταχοϋ τοϋ Άρχαίου Έλληνικοϋ Δικαίου και άπό τής έποχής τουλάχιστον τοϋ Σόλωνος, ένε-
 στερνίσθη και ό Μακιαδέλλι και τήν διετύπωσε στο έργον του «Ο Ήγε-
 μών». Άξίζει νά σημειωθή ότι ή Νομοθεσία τοϋ Σόλωνος παρουσιάζει
 τά χαρακτηριστικά αυτά, τά όποία φθάνουν έως και τούς θεσμούς εκεί-
 νους, οί όποιοι τυπικώς μέν είναι δημιούργημα τών νεωτέρων έποχών,
 αλλά ούσιαστικώς εύρίσκονται στις πανάρχαιες αυτές νομοθεσίες, όπως
 είναι ό άθηναϊκός και όχι άγγλικός ή άμερικανικός Θεσμός Factoring, ως
 έχω ήδη άποδείξει.

Έδώ ό νομοθέτης έπιρρίπτει κατ' άρχήν τήν πρέπουσαν εύθύνην στοϋς

Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΟΡΚΟΥ

“Οίσοδῆποτε ἔμπορος στίς Στοές τοῦ Πειραιῶς, πωλητῆς ἀρωμάτων ἢ πωλητῆς σύκων, ἢ πωλητῆς σίτου, ἢ πωλητῆς μαλλίνων, ἢ ὑφαντουργὸς μαλλίνων καὶ λεπτουργὸς καὶ ὀπλοποιὸς καὶ ὀπλοπώλης, ἢ χειροτέχνης καὶ (ὁ) μετερχόμενος παντὸς εἶδους ἐμπόριον, οὐδέποτε νά λησμονῇ, οὔτε νά ἐγκαταλείπῃ τὴν εὐταξίαν (τῆς Ἀγορᾶς) οὔτε νά μιμῆται ὅσους καταχρῶνται τὴν (πρὸς αὐτοὺς) ἐμπιστοσύνην τῶν πολιτῶν.

“Οἱ οἱ ἔμποροι ἀφοῦ ἐλάδαμε γνῶσιν τῶν κατὰ τὸν Νόμον ἰσχυόντων, νά ὀρκισθοῦμε (ὅτι):

1. Οὐδέποτε θά παραδοῦμε τοὺς Νόμους, οὔτε θά ἐγκαταλείψοιμε τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, οὔτε θά ἐπιδείξουμε ἀσέβειαν πρὸς τοὺς ἀγοραστές (τῶν προϊόντων ποὺ πωλοῦμεν).

2. Ἐάν ὅμως πράξωμεν διαφορετικῶς, ἀπὸ τοὺς Νόμους καὶ τὴν Δημοκρατίαν νά κληθοῦμε, ὥστε νά ἀποδόσουμε τὰ προδεδωμένα ἀπὸ τοὺς Νόμους καὶ ἀφοῦ ὑποστοῦμε τὴν (προδεδωμένην) τιμωρίαν, νά ὑποχρεωθοῦμε νά φύγουμε ἀπὸ τὴν Στοάν.

3. Οὐδέποτε δέ, ἐάν θελήσουμε μὲ ψευδομαρτυρίες νά ἐξαπατήσουμε τοὺς Νόμους, νά (μὴν) ἔχουμε τὸ δικαίωμα νά ἐγραφώμεθα στὴν Συνέλευσιν τῆς Ἀγορᾶς.

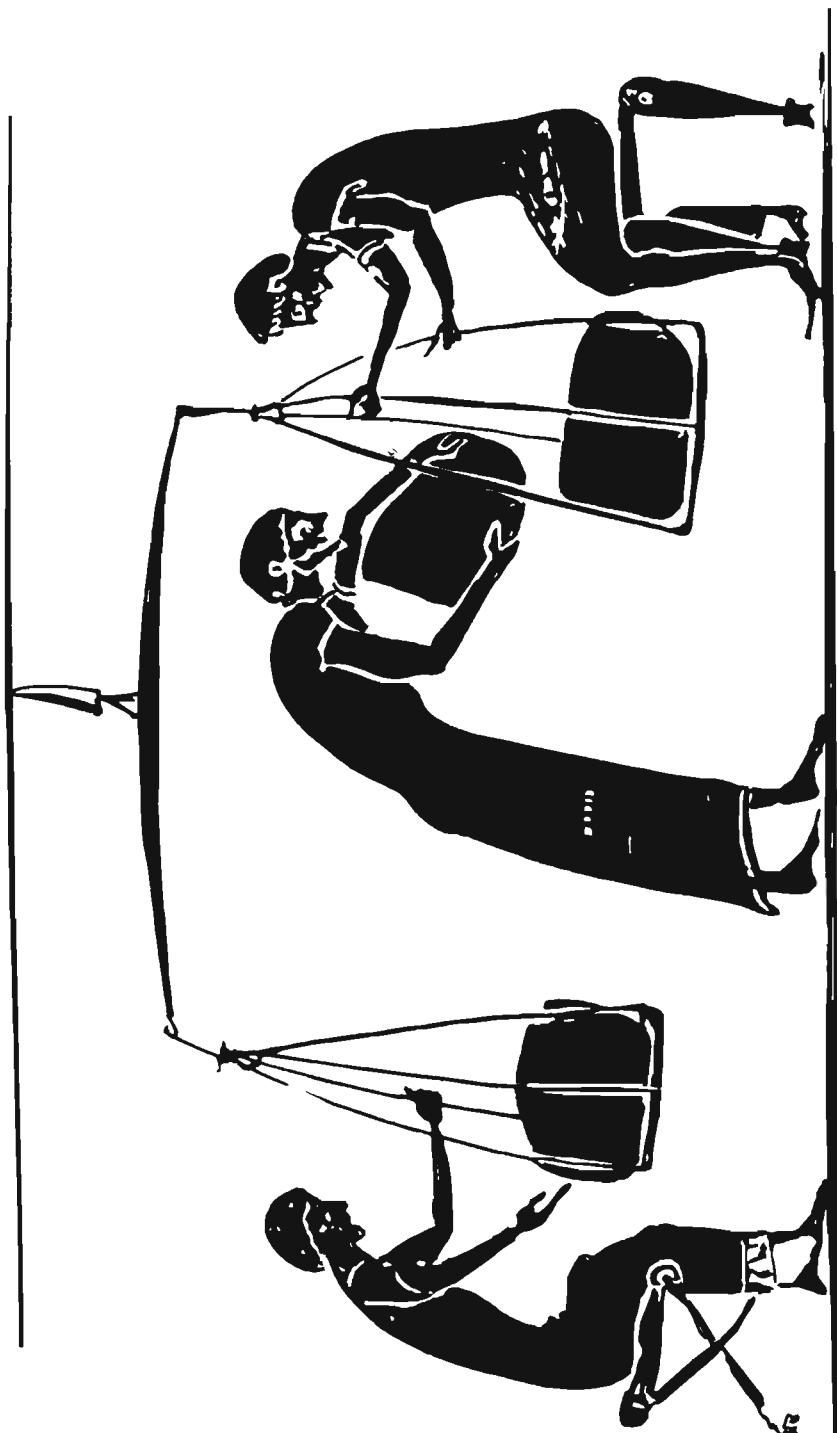
4. Κάθε ἓνας (ἔμπορος) ποὺ παραδαίνει τὸν Ὅρκον, δέν εἶναι ἄξιος οἴκτου, ἀλλὰ τοῦναντίον νά τιμωρῆται μὲ τὴν κοινὴν ψῆφον (τῶν ἐμπόρων).”

μετερχομένους τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐμπόρου, μὲ τὴν προκαταβολικὴν ἐνημέρωσιν τους ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν νόμων οἱ ὅποιοι ρυθμίζουν τὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ ἀναφέρεται σχετικῶς μὲ τὴν φράσιν «**λαβόντες τὰ κατὰ νόμον**», πρὶν ὀρκισθοῦν (ἐξομιόσασθαι). Δηλαδή εἶναι γνῶστες τῶν νόμων οὐσιαστικῶς, πρὶν ἢ δώσουν τὸν ὅρκον τους.

Σοβαρὰν ἐπίσης ἐπιταγὴν καθιερώνει ὁ νόμος, ὥστε οἱ ἔμποροι οὔτε τοὺς Ἱεροὺς κανόνες τοὺς σχετιζομένους πρὸς τὰ ἥθη τῆς κοινωνίας νά λησμονοῦν, οὔτε τοὺς νόμους νά παραβαίνουν, ὅπως ἐπίσης νά ἐπιδεικνύουν σεβασμὸν πρὸς τὴν πελατείαν (Marketing καὶ Δημόσιες Σχέσεις), ἀπὸ τὴν ὁποίαν οἱ ἔμποροι ἐξασφαλίζουν τὸν πορισμὸν τους.

Τέλος, εἰς κάθε περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θά πράξουν ὅ,τι δέν πρέπει νά πράξουν, ἢ δέν θά πράξουν ὅ,τι πρέπει νά πράξουν, τὸ ἐπιτίμιον τῆς μεταμελείας τῶν ἐπιόρκων ἐμπόρων θά εἶναι μᾶλλον θαρὺν (οὐκ οἴκτον ἄξιος εἶναι) καὶ θά ἀποδᾶλλωνται τῆς Ἀγορᾶς (ἐκ τῶν στοῶν τῆς Ἀγορᾶς ἐς φυγὴν ὑποχρεούμεθα).

Ὅπως δὲ ὁ Φιλιππίδης ὁ Ἀφιδνεὺς δίδει ἐνοχλητικὰ ἴσως μαθήματα καὶ ὅμοιες παραινέσεις διὰ κάποιους ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς ἀτεχνόληδες τῆς Ἀγορᾶς, πολλοὶ τῶν ὁποίων, ἐάν λειτουργοῦσε ὁρθῶς τὸ σύστημα τῆς νομοθεσίας μας, θά εἶχαν ἀλλάξει ἐπάγγελμα ἐπ’ ὠφε-

Σχημή ζύγισης ἐμπορευμάτων. (Ἀπό μελανόμορφο ἀμφορέα τοῦ σ' αἰ. π.Χ.)

λεία τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς ὁποίας ὅλοι κόπτονται, ἀλλὰ περὶ ἄλλα κατ' οὐσίαν τυροάζουν.

Τὸν Νόμον εἶδα διὰ πρώτην φοράν ἀνηρτημένον στὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον τοῦ Πειραιῶς, προέρχεται δὲ ἀπὸ τὸ ἀρχεῖον τῆς κ. Πόπης Πασπαλιάρη καὶ ἔγινε γνωστός μετὰ φρασίν τῆς ἰδίας καὶ τὴν φροντίδα τοῦ κ. Ι. Σωτηρίου, παλαιοῦ ἐμπόρου τοῦ Πειραιῶς, μετὰ τοὺς ὁποίους εἶχα σχετικὰς συνομιλίας, τοὺς ὁποίους καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὶς πληροφορίες ποὺ μοῦ ἔδωσαν. Τὸν Νόμον ἀπέδωσα περισσότερον μετ' οἰκονομικὸν καὶ ὀλιγώτερον μετ' φιλολογικὸν πνεῦμα. Τέλος εὐχαριστῶ καὶ τὸ στέλεχος τοῦ ἐν λόγῳ Ἐπιμελητηρίου κ. Λαουτάρην, διὰ τὴν βοήθειάν του νὰ ἀποκτήσω τὰ κείμενα τοῦ Νόμου.

Χρῖστος Στ. Βιλλιώτης

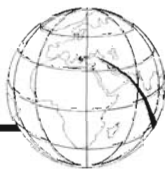
Οἰκονομολόγος μελετητής

Ο 22ος ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

Μὲ τὸν τόμο τοῦ 2003 συμπληρώνεται τὸ «σῶμα» τῶν 22 ἐτήσιων τόμων τοῦ περιοδικοῦ (1982-2003, τεύχη 1-264, σελίδες 17308), καλλιτεχνικὰ οἰκονομολογημένων (μανυρόδετων, μετὰ χρυσοτυπία).

- Στὸν 22ο τόμο τοῦ 2003 μετ' ἀποδεικτικὴ ἰσχὺ, ποὺ ἀνατρέπει τὶς κρατούσας ἀντιλήψεις τῆς ἐπίσημης ἐπιστήμης, συμπληρώνεται μετ' οἰκονομικὰ ἢ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα τοὺς προηγούμενους τόμους μετ' πληθῶρα ἄρθρων - ἐρευνῶν πανάρχαια ἐξάπλωση καὶ ἐκτεταμένη πολιτιστικὴ καὶ γλωσσικὴ ἐπίδραση τῶν Ἑλλήνων στὴ Βόρεια Εὐρώπη, στὴ Νότια Ἀμερικὴ καὶ στὰ ἀρχιπελάγη τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ.
- Ὁ 22ος τόμος τοῦ «Δ» περιέχει ἐπίσης:
- τὴ συνέχεια τῶν ἐρευνῶν γιὰ τὴ γένεση τῆς γλώσσας καὶ τῆς γραφῆς κατὰ τὴν αὐγὴ τοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως καὶ τὶς ἀγνωστες ὀντολογικὰς πλευρὰς τῆς Γλώσσας μας.
- τὴ συνέχεια τῆς ἐρευνας τοῦ μεγάλου καὶ ἀγνώστου κεφαλαίου τῆς Ἑλληνικῆς (ἀλλὰ καὶ παγκόσμιας) Ἱστορίας γιὰ τὴν ἱστορικὴ σύγκρουση Ἑλληνισμοῦ - Χριστιανισμοῦ καὶ τὶς βαρεῖες συνέπειές τῆς ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ Πολιτισμοῦ, καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἐπιβιώσεις τοῦ ἀνθελληνικοῦ πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ μέσα στὰ «ἱερὰ βιβλία», ποὺ διαβάζονται σήμερα στὶς ἐκκλησίες τῆς Ἑλλάδος.
- πληθῶρα μελετῶν, ἀναλύσεων καὶ σχολίων, ποὺ ἀφοροῦν στὴν παθογένεια τῆς ἐποχῆς μας, ἀνατέμνουν τὴν κοσμοϊστορικὴ καμπὴ τοῦ καιροῦ μας καὶ διατυπώνουν ἐλλογὴ πρόληψη γιὰ τὰ ἐπερχόμενα. Στὸν τομέα αὐτὸ οἱ προβλέψεις τοῦ «Δ» κατὰ τὰ 22 χρόνια τῆς ἐκδόσεώς του ἔχουν ἐπαληθευθῇ πλήρως ἀπὸ τὰ γεγονότα.
- Τιμὴ ἑκάστοις τόμου (σελίδες 850-950): € 52.
- Οἱ ἐτήσιοι τόμοι τοῦ «Δ» διατίθενται μόνο στὰ Γραφεῖα τοῦ Περιοδικοῦ ἢ ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς κατόπιν τηλεφωνήματος στὰ τηλέφωνα 210 32.23.957 ἢ 210 98.41.655. Γίνονται ἐπίσης παραγγελίες μετὰ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου (davlos@davlos.gr).

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Τὰ Ἀσκληπιεῖα τῆς Πελοποννήσου

“Ἐνα ἐπιτυχὲς ὁδοιπορικό στὰ πενήντα δύο (52) Ἀσκληπιεῖα τῆς Πελοποννήσου. Ὁ ἱατρὸς Σπύρος Σταυρόπουλος διέρχεται ἀπὸ τὰ ἱερὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ποὺ ἀποτελοῦσαν τὰ κέντρα ὅπου γεννήθηκε ἡ Ἱατρικὴ Ἑπιστήμη, παραθέτοντας πλῆθος ἀρχαιολογικῶν καὶ ἱστορικῶν στοιχείων γιὰ τὸ καθένα ἀπ’ αὐτά, δημιουργώντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν μίαν μοναδικῆς ἀξίας μονογραφία.

Δυστυχῶς ὁμως ὁ συγγραφέας ὑπέπεσε σὲ ἓνα μεγάλο δεοντολογικὸ-ἐπιστημονικὸ ὀλίσθημα: Σὲ ἓνα ἀρκετὰ μεγάλο μέρος τοῦ ἔργου του (σελ. 81-113) ἐγκαταλείπει τὴν καθαρὰ περιγητικὴ-ἐρευνητικὴ του πορεία, γιὰ νὰ εἰσέλθῃ στὸ χῶρο τῆς θρησκείας, ἀποσκοπώντας νὰ ἐρμηνεύσῃ τὴν λατρευτικὴ-θεραπευτικὴ διάσταση τῶν Ἀσκληπιείων. Καὶ καταλήγει σὲ ἀπαράδεκτες γιὰ ἐπιστήμονα κρίσεις, γράφοντας λόγου χάριν γιὰ τὸν πρωτογονισμό τῆς ἀρχαιοελληνικῆς θρησκείας καὶ γιὰ τὴν πνευματικὰ ἀνώτερη χριστιανικὴ θρησκεία(!): «... κινοῦνται (= οἱ θρησκεῖτες) σὲ ἓνα εὐρύτατο φάσμα ἀπὸ τὶς πιὸ πρωτόγονες ὡς τὶς ψηλότερες καὶ πνευματικότερες. Στὶς πρώτες (= στὶς πρωτόγονες) ὅπου θὰ πρέπει νὰ καταταχθεῖ καὶ ἡ “ἐθνικὴ θρησκεία” τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τὸ θεῖο νοεῖται ἀνθρωποπαθῶς...». Βάζει δὲ τὸν ἅγιο Ἰουστῖνο νὰ μιλάει γιὰ «δαίμονες» καὶ παραθέτει χριστιανικὰ ποιήματα, ποὺ ὕμνουں τὴν ἐπικράτηση τοῦ χριστιανισμοῦ ἔναντι τῶν Ἑλλήνων θεῶν! Βαρὺ τὸ ἀτόπημα τοῦ κ. Σταυρόπουλου νὰ περιπλέξῃ τὴν ἐρευνά του μὲ τὶς δογματικὲς του προτιμήσεις, ἀμυνρώνοντας ἔτσι, ὅχι ἀλλὰ ἀκυρώνοντας, τὸ ἐπιτυχές, ὅπως χαρακτηρίσαμε ἀρχικὰ ὁδοιπορικὸ του στὰ ἱερὰ τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας του.

Π. Α. Κουβαλάκης

Η ΑΝΥΠΑΡΞΙΑ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΚΑΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Κύριε διευθυντά,

Ἀφορμὴ τῆς παρούσας ἢ πρόσφατη (8 Νοέμβριον) γιορτὴ τῆς Ἀεροπορίας πρὸς τιμὴν τῶν ἀνυπαρκτῶν προστατῶν της Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ. Ἡ ἐπιστήμη (προϊστορία, παλαιοντολογία, ἀνθρωπολογία, κοινωνιολογία, ἀστρονομία, φωνικὴ κ.λπ.) καὶ ἡ φιλοσοφία ἔχουν ἀποδείξει ὅτι θεὸς δὲν ὑπάρχει, ὅτι οἱ θεοὶ καὶ ὁ θεὸς καὶ ὁ διάβολος καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ τὰ φαντάσματα εἶναι δημιουργήματα τῆς ἄγνοιας καὶ τοῦ φόβου τοῦ πρωτόγονου ἀνθρώπου. Οἱ θρησκεῖτες, ἡ θρησκεία γενικὰ καὶ ἡ τέχνη, ἡ φιλοσοφία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ κοινωνικὴ ὁργάνωση εἶναι ἀνθρώπινα δημιουργήματα. Ὁ ἄνθρωπος ἔπλασε τοὺς θεοὺς καὶ τὸ θεὸ καὶ ὄχι τὸ ἀντίστροφο. Ἡ σκέψη γιὰ αὐτὸ τὸ ἄθλιο ἐλληνικὸ κράτος (οἱ πολιτικοὶ του δηλαδὴ) δὲν ἔχει χωριστῇ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀποτελεῖ αἰτία στενοχωρίας γιὰ ἓναν ἐλεύθερο ἄνθρωπο, ποὺ βλέπει ὅτι τὰ προωδενμένα κράτη τοῦ κόσμου ἔχουν χωρίσει τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸ κράτος καὶ οἱ κληρικοὶ δὲν συμμετέχουν στὶς τελετὲς τῆς κρατικῆς ἐξουσίας.

Ἐδῶ σὲ μᾶς σὲ ὅποιαδήποτε ἐπίσημη κρατικὴ τελετὴ καὶ δεξίωση οἱ παπᾶδες εἶναι παρόντες καὶ μάλιστα στὴν πρώτη σειρά. Πνευματικὰ, ἀπὸ κρατικὴ ἀποψη, ζοῦμε στὸν μεσαίωνα. Ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος λυπᾶται, στενοχωριέται ὅταν βλέπῃ στὴ Μητρόπολιν τὸν πρόεδρο, τὸν πρωθυπουργό, τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τοὺς ἀνωτάτους ἀξιωματοῦχους τοῦ κράτους

ΓΑΛΗΝΟΣ, Για της ψυχῆς τὰ πάθη καὶ τὰ λάθη

Ὁ Γαληνός (129-199 μ.Χ.) εἶναι ἓνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους καὶ διασημότερους ἰατροὺς τῆς ἀρχαιότητος. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν εἶναι ἰδιαίτερα γνωστὸ, εἶναι τὸ γεγονὸς πὺς ὁ ξακουστός ἰατρός ἀπὸ τὴν Πέργαμο ὑπῆρξε καὶ σημαντικὸς φιλόσοφος καὶ ψυχολόγος. Μάλιστα ὁ φιλόσοφος αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος, τοῦ ὁποῖου ὁ Γαληνὸς ἦταν γιατρός, τὸν χαρακτηρίζει: «Πρῶτος ἀνάμεσα στοὺς ἰατροὺς, ἀλλὰ καὶ ὁ μόνος φιλόσοφος». Οἱ γνωστοὶ παραχαράκτες τῆς ἱστορίας προσπάθησαν ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ «χρῖσιν» χριστιανὸ τὸν ἐνάρετο καὶ δυναμικὸ Ἕλληνα· προσπάθεια ποὺ πέφτει στὸ κενό, καθὼς ὁ ἴδιος τοὺς διαφενδεύει ἀπερίφραστα, ἀσκώντας αὐστηρὴ κριτικὴ στὴν δογματικὴ δεισιδαιμονία Ἑβραίων καὶ χριστιανῶν ἀντιπαράβάλλοντάς τους μὲ τοὺς Ἕλληνας (ὡλ. Προλεγόμενα Γιάννη Ἀύραμίδη).

Τὸ συγκεκριμένο ἔργο του (Περὶ ψυχῆς παθῶν καὶ ἀμαρτημάτων) ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο βιβλία· τὸ πρῶτο ἔχει τίτλο τὸν «Διάγνωση καὶ θεραπεία τῶν παθῶν τῆς ψυχῆς» καὶ τὸ δεύτερο «Διάγνωση καὶ θεραπεία τῶν σφαλμάτων». Σὲ αὐτὰ μὲ ἀπλό καὶ κατανοητὸ λόγο ὁ Γαληνὸς παρουσιάζει μὲ ἀμεσότητα καὶ εἰλικρίνεια τοὺς λόγους καὶ τίς αἰτίες τῆς ἀνθρώπινης δυστυχίας καὶ ἐξηγώντας τὰ αἷτια μᾶς δείχνει καὶ τὸν τρόπο νὰ ἀντιμετωπίσουμε ἀποτελεσματικὰ ὅλ' αὐτὰ, θρῖσκοντας λύσεις. Ἡ σκέψη τοῦ ἰατροφιλόσοφου εἶναι ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὰ φιλοσοφικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς του, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἀποδέχεται ἐξ ὀλοκλήρου. Ἡ ἀντίληψή του παραμένει ἀνεξάρτητη καὶ θαυμάζεται στὴν γνώση, τὴν ἀνθρωπιά καὶ τὴν λογικὴ, συνδυάζοντας ἀρμονικὰ στοιχεῖα φιλοσοφίας, ψυχολογίας, βιολογίας καὶ ἠθικῆς.

Ἀξιέπαινη ἡ ἐπιλογή αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἀπὸ τὸν ἐκδότη του, γιατί πέρα ἀπὸ τὴν ἀνάδειξη τοῦ μεγάλου Γαληνοῦ, παρέχει ἕναν πολὺ ἐπικαιρὸ καὶ πολὺτιμο γιὰ τὴν ἀγχώρι ἐποχὴ μας ὁδηγὸ ἀρμονικοῦ τρόπου ζωῆς καὶ συμπεριφορᾶς. Πρόκειται πραγματικὰ γιὰ ἓνα σύγχρονο καὶ χρήσιμο βιβλίο, ποὺ σίγουρα ἀξίζει νὰ διαβαστῇ ἀπ' ὅλους μας. Σ' αὐτὸ συμβάλλει ἡ πολὺ καλὴ νεοελληνικὴ ἀπόδοση τῶν Ζαφειρίας Παρθένη καὶ Ἐλευθερίας Ζάγκα.

Ἀλέξανδρος Χ. Μήτσιου

μὲ σταυρωμένα χέρια σὰν μετανουῶντες Μαγδαληνές. Ἡ πολεμικὴ ἀεροπορία ἔχει προστάτες ἀνίπαρχτα ὄντα (ὅσο ὑπάρχουν διάβολοι, ἄλλο τόσο ὑπάρχουν καὶ ἄγγελοι), ποὺ δὲν προστατεῖν τοὺς ἀεροπόρους καὶ τὰ μαχητικὰ ἀεροπλᾶνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὄχι λίγα ἔχουν πέσει μέχρι τώρα. Ὁ Ἅγιος-Νικόλας, ὁ προστάτης τῶν ναυτικῶν, γιατί ἐπιτρέπει νὰ θαλασσοπνίγωνται οἱ ναυτιλλόμενοι καὶ οἱ ἐπιβάτες τῶν πλοίων;

Πότε θ' ἀπυλλαγοῖν οἱ ἀνθρώπινες κοινωνίες ἀπὸ τίς ψευτιές, τίς ἀπάτες καὶ τοὺς μύθους τῶν ἀρχοντῶν τάξεων, τοῦ ἐξοντισμοῦ, ὅπως λέει ὁ «Δανιὼς»; Ἐχει ἄδικο ὁ Μάρξ ποὺ ἀποκαλεῖ τὴν θρησκεία ὀπιο τοῦ λαοῦ (δηλ. νάρκωσι καὶ ἀποθλάκωσι) καὶ ὁ Ἀνρὺ ντὲ Μοντερλάν τὴν πῶ ἐπονεϊδιστὴ ἀρρώστια τῆς ἀνθρωπότητος; Ἀνὲν ὀλέποιμε ἀκόμα καὶ στίς ἡμέρες μας, ὅτι ἡ θρησκεία τῆς ἀγάπης ἀποδεικνύεται θρησκεία μίσους καὶ τοὺς ἐερόρχες τῆς ἀρχεπιωκόπου καὶ πατριώρχες— νὰ τρώγωνται σὰν τὰ σκηνλιά; Διόσκει τὸ σχολεῖο πόσες καταστροφές καὶ πολέμους ἔχοντε προκαλέσει οἱ θρησκείες, τὰ δόγματα καὶ οἱ αἰρέσεις; Πόσα ἐγκλήματα ἔχει κάνει ὁ χριστιανισμός;

Πολλοὶ ἀπλοῖκοι ἄνθρωποι λένε ὅτι πιστεῖν σὲ μίᾳ ἀνώτερη δύναμη. Ὅταν τοὺς ρωτήσης, τί λογίων πράγμα εἶναι αὐτὴ ἡ ἀνώτερη δύναμη, δὲν ξέρουν νὰ σοῦ ἀπαντήσουν. Φοβούνται νὰ μιλήσουν ἀνοιχτά, μὲ θάρρος, γιατί τὸ ἑλληνικὸ κράτος θὰ τοὺς χαρακτηρίσῃ ἀντιδραστικούς, ἄθεους, καὶ θὰ τοὺς βάλλῃ στὸ περιθώριο.

Στὸ Λονδῖνο σ' ἓνα βιβλιοπωλεῖο βρῆκα ἓνα φιλοσοφικὸ λεξικὸ (a companion to philosophy)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΑΝΔΑΓΟΣ, Θέωνος Σμυρναίου Πλατωνικοῦ τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν

Ὁ Θέων ὁ Σμυρναῖος (Β' αἰ. μ.Χ.) εἶναι νεοπυθαγόρειος καὶ νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος-παρατηρητής. (Ἵ Ἄλλος εἶναι ὁ μεταγενέστερος Θέων ὁ Ἀλεξανδρεὺς, πατὴρ τῆς Ὑπατίας). Τὸ ἔργον τοῦ «*Τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν*» σκοπὸν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τὰ Μαθηματικά, τὴν Ἀστρονομίαν καὶ τὴν Μουσικὴν, ποὺ εἶναι ἀπαραίτητα πρὸς μελέτην τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων. Ἀποτελεῖ πηγὴν πληροφοριῶν γιὰ τὶς πυθαγόρειες μελέτες σχετικὰ μὲ αὐτοὺς τοὺς κλάδους τῆς ἀρχαιοελληνικῆς ἐπιστήμης καὶ ἱστορίας τῶν Μαθηματικῶν καὶ Ἀστρονομίας.

Ὡς καὶ στὰ προηγούμενα ἔργα τοῦ, περὶ τῶν Ἑλλήνων μαθηματικῶν ἀστρονόμων κ.λπ. μὲ τὴν συνέργειαν τῶν συζύγου τοῦ Δέσποινας Τραυλοῦ καὶ θυγατέρας τοῦ Ρούλας Σπανδάγου, ὁ συγγραφέας, καθηγητὴς μαθηματικῶν, προσέδωκε ἢ ἠλεκτρονικὴν στοιχειοθεσίαν, διορθώσεις καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ στερεοτύπου. Τὸ σπουδαιότερον ὅμως αὐτῆς τῆς ἐκδόσεως ὡς καὶ τῶν προηγούμενων εἶναι ἡ ἀρτία ἐπιστημονικὴ ἀπόδοσις τῆς νεοελληνικῆς καὶ ἡ ὀρθὴ ἀνάπτυξις τῶν εἰδικῶν ὁρῶν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Ἐξαίρετοι εἶναι οἱ σχολιασμοὶ καὶ διευκρινίσεις τοῦ Εὐαγγέλου Σπανδάγου. Τὸ ἔργον ἀποτελεῖ πολὺτιμον ἐγκόλπιον γιὰ σπουδαστὰς φιλοσοφικῶν σχολῶν.

Ὁ συγγραφεὺς δίδει ἐκτεταμένα πληροφορικὰ στοιχεῖα: α) γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον Θέωνος τοῦ Σμυρναίου καὶ β) γιὰ τὰ περιεχόμενα τοῦ ἔργου «*Τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν*». Ἀκολουθοῦν τρεῖς ἐνότιες περὶ: α) τῆς Ἀριθμητικῆς, β) τῆς Μουσικῆς καὶ γ) τῆς Ἀστρονομίας. Συνεχίζει τὶς ἐκδόσεις τοῦ ἔργου μὲ τὴν μέθοδον τυπογραφίας, μὲ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν Μουσικὴν τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων.

Κωνσταντῖνος Γεωργανᾶς

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΟ: Στὸ ἐκδοτικὸ σημεῖωμα τοῦ προηγούμενου τεύχους 264, μηνὸς Δεκεμβρίου, σελ. 17222, στίχ. 12 ἀπὸ κάτω, νὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ εἰσαγωγικά μετὰ τὴ λέξη *ΗΠΑ*, τὰ ὁποῖα κάνουν τὴν τελεῖα περίοδο ἀκατανόητη, καὶ νὰ μεταφερθοῦν στὸν ἐπόμενον στίχο 11 (ἀπὸ κάτω) μετὰ τὴ λέξη *Διανόησης*, ὅπου νὰ κλείνῃ καὶ ἡ παρένθεσις, ἡ ὁποία στὸ δημοσιευθὲν μένει ἀνοικτὴ.

• Στὸ τεύχος Νοεμβρίου, σελ. 17216, στίχος 20 ἀπὸ πάνω, ἡ λέξη «ἐμπιστοσύνης», ποὺ μῆκε ἐκ τυπογραφικῆς ἀβλεψίας, νὰ ἀντικατασταθῇ ἀπὸ τὴν ὀρθὴν λέξη «ἐπιστημοσύνης».

καὶ σὰν ἄθροισκος καὶ ἄθεος ἀνέτρεξα στὸ λῆμμα ἀθεϊσμός. Ὁ Ἄγγλος συγγραφέας ἔλεγε ὅτι ὑπάρχουν δύο εἶδη ἀθεϊσμοῦ, ὁ θεωρητικὸς (ὁ φιλοσοφικὸς) καὶ ὁ πρακτικὸς ἀθεϊσμός. Ὁ τελευταῖος εἶναι ὁ ἀθεϊσμός τῶν κληρικῶν, ποὺ στὰ λόγια εἶναι πιστοὶ καὶ στὴν πράξη εἶναι οἱ μεγαλύτεροι ὑλιστές, γιατί ἀποκοτῶν περιουσίες, συσσωρεύουν πλοῦτη καὶ εἶναι τετράπαχοι.

Ὁ «Δανιὼς» πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἐκστρατεία ὄχι μόνο κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας, τοῦ ἐβραϊσμοῦ καὶ τῶν ψευδοθρησκῶν Ἀμερικανῶν καὶ τοῦ Μπούς, ἀλλὰ γενικὰ κατὰ τῆς θρησκείας καὶ κάθε δεισιδαιμονίας. Μόνον ὅταν ἐξαλειφθῇ ἡ θρησκεία ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα, θὰ ἐπικρατήσῃ στὴ γῆ ἡ ἀλήθεια, ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἐλευθερία, δηλ. ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος· ὄχι ὅμως ὁ ὁποιοσδήποτε ἐλληνικὸς λόγος, ἀλλὰ τοῦ Ἡράκλειτου, ποὺ λέει: «*Κόσμον τόνδε, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰ καὶ ἔσται καὶ ἔσται πῦρ αἰείζωνον, ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσθεννύμενον μέτρα*» καὶ τοῦ Δημόκριτου, ποὺ ἀποδεσμεύει τὴν ἠθικὴ ἀπὸ τὴν θρησκεία: «*Μὴ διὰ φόβον ἢ ἀμοιβὴν, ἀλλὰ διὰ τὸ δέον ἀπέχεσθαι ἀμαρτημάτων*», καὶ τῶν ἄλλων ἀθῶν ἀρχαίων φιλοσόφων: τοῦ Πρωταγόρα, τοῦ Θεοδώρου τοῦ Ἀθῆου, τοῦ Διαγόρα τοῦ Μήλιου, τοῦ Εὐήμερου τοῦ Μεσσήνιου, τοῦ Ἐπικούρου, τοῦ Λουκρήτιου.

Γεώργιος Ταμβάκης
Φιλόλογος, Φιλολογὰ Μεσσηνίας